

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 36 (1595) 1980 RUGSĖJIS - SEPTEMBER 4 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Rytojaus Kanada

Kanados lietuvių mintys krypta daugiausia Lietuvos pusėn ir į savas problemas išsivijoje. Tai matyti spaudoje, suvažiavimuose, susirinkimuose, pokalbiuose. Mažiau jų dėmesio tenka Kanados problemoms, išskyrus rinkiminius laikotarpius, kai iškyla politinio pasirinkimo klausimai. Tik jaunosios kartos galvosenoje pusiauvyra ima keistis — jiems pradeda daugiau rūpėti Kanados problemos ir mažiau — Lietuvos. Tai natūralus procesas, kuris yra pastebimas visų tautybių išsivijoje. Vis dėlto yra problemų, kurios visiems turėtų rūpėti, nes visi gyvename tame pačiame krašte, kurio rūpesčiai neišvengiamai paliečia visus. Viena tokių problemų yra Kanados konstitucija. Nors Kanada kaip sąjunga valstybė gyvuoja jau 113 metų, tačiau tikrai savos konstitucijos dar neturi. Jos pareigas tebeina pagrindinis įstatymas "British North America Act", kuriame sužymėtos svarbiausios gairės, tvarkančios valstybinį Kanados gyvenimą. Betgi tasai įstatymas tebėra Britanijos parlamento rankose. Jau kelinti metai Kanados vyriausybė bando perimti jį, bet vis negali susitarti su provincijų premjeriais, kurie stengiasi išreikalauti vis daugiau valdžios. Federacinė vyriausybė gana bendrąsias viso krašto pozicijas, kad nesulipnėtų centrinė valdžia ir nesuirytų krašto vienybė.

GALIMAS dalykas, kad provincijų premjerų ir centrinės vyriausybės derybos dar bus ilgos, kad konstitucija dar negreit išvys dienos šviesą, tačiau jos formavimas jau yra prasidėjęs. Apie naujos konstitucijos gaires galvoja ne tik tie politikai, bet ir visokio poaugščio kanadiečiai. 1970 m. buvo sudaryta parlamentinė komisija, kuri applanke didesnes Kanados vietas ir išklause daugelio žmonių nuomones. 1972 m. toji komisija pateikė savo darbo išvadą parlamentui. Iki šiol dar tais duomenimis niekas rimtai nesusinaudojo, nes visų pirma laukiama BNA perkėlimo Kanadai. Eilinio piliečio akimis žiūrint, tam perkėlimui teikiama per daug dėmesio. Net ir perkėlus jį Kanadai, niekas iš esmės nepasikeis. Kanados konstitucija jį negali pasilikti, išskyrus kai kuriuos pagrindinius dalykus, nes buvo paruoštas visai skirtingose sąlygose. Anuomet tebuvo Kanados užuomazga, o dabar Kanada išaugo į 23 milijonų gyventojų valstybę, kurios galimybės ir reikaliai yra labai skirtingi. Dėlto Kanadai reikia naujos konstitucijos, atspindinčios dabarties realybes. Be to, Kanada ateityje augs dar sparčiau, gyvenimas darysis dar labiau sudėtingas. Į tai turi atsižvelgti naujos konstitucijos sudarytojai — žvelgti ne į praeitį, o ateities reikalavimus, nes konstitucija rašoma ne vienam dešimtmečiui, o ištisiam šimtmečiui.

IS KITŲ valstybių praėjusio yra žinoma, kad kraštas ima silpnėti, kai nusilpsta valdžia. O nusilpusius kraštus lengvai paglemžia stipresnieji kaimynai. Nors tuo tarpu Kanadai negresia išorės priešai dėl geros geografinės padėties, tačiau niekas negali užtikrinti, kad pavojus nekils ateityje. Dabartinėje globalinėje sistemoje saugumo klausimas turi būti aktualus ir Kanadai. Jau vien dėlto centrinė valdžia turėtų būti stipri visais atžvilgiais. Perdidelė decentralizacija Kanadai būtų žalinga, nes susidarytų stiprios provincijos, tarytum kunigaikštijos, kurioms rūpėtų tik vietiniai reikalai. Būdamas stiprios, provincijos kovotų viena su kita už savo interesus ir silpnintų viso krašto pajėgumą. Naujoji konstitucija turėtų stipriai žvelgti į krašto ateitį, į jo stiprinimą, o ne silpninimą. Kultūrinėje srityje ateities Kanada turėtų būti realistiškesnė, atsižvelgusi į dvi oficialias kalbas (anglų ir prancūzų), bet duodanti laisvę augti daugiaviečiai kultūrai. Jau ir dabar sakoma, kad Kanada yra dvikalbė, bet daugiakultūrinė. Tokia yra tikrovė, kuri turėtų atsispindėti ir naujoje konstitucijoje. Daugiakultūriškumas turėtų būti įskaitomi pažymėtas, kad būtų išvengta nesupratimų, nes yra balsų, klaidingai šaukiančių apie dvikultūriškumą. Kultūrinis Kanados veidas yra įvairialypis, ir jo susipažinimas anglų-prancūzų replėmis jį sužalotų. Rytojaus Kanada turi būti stipri valstybė ekonomiškai ir kariškai, teikianti saugią laisvę savo gyventojams kultūrinėje srityje.

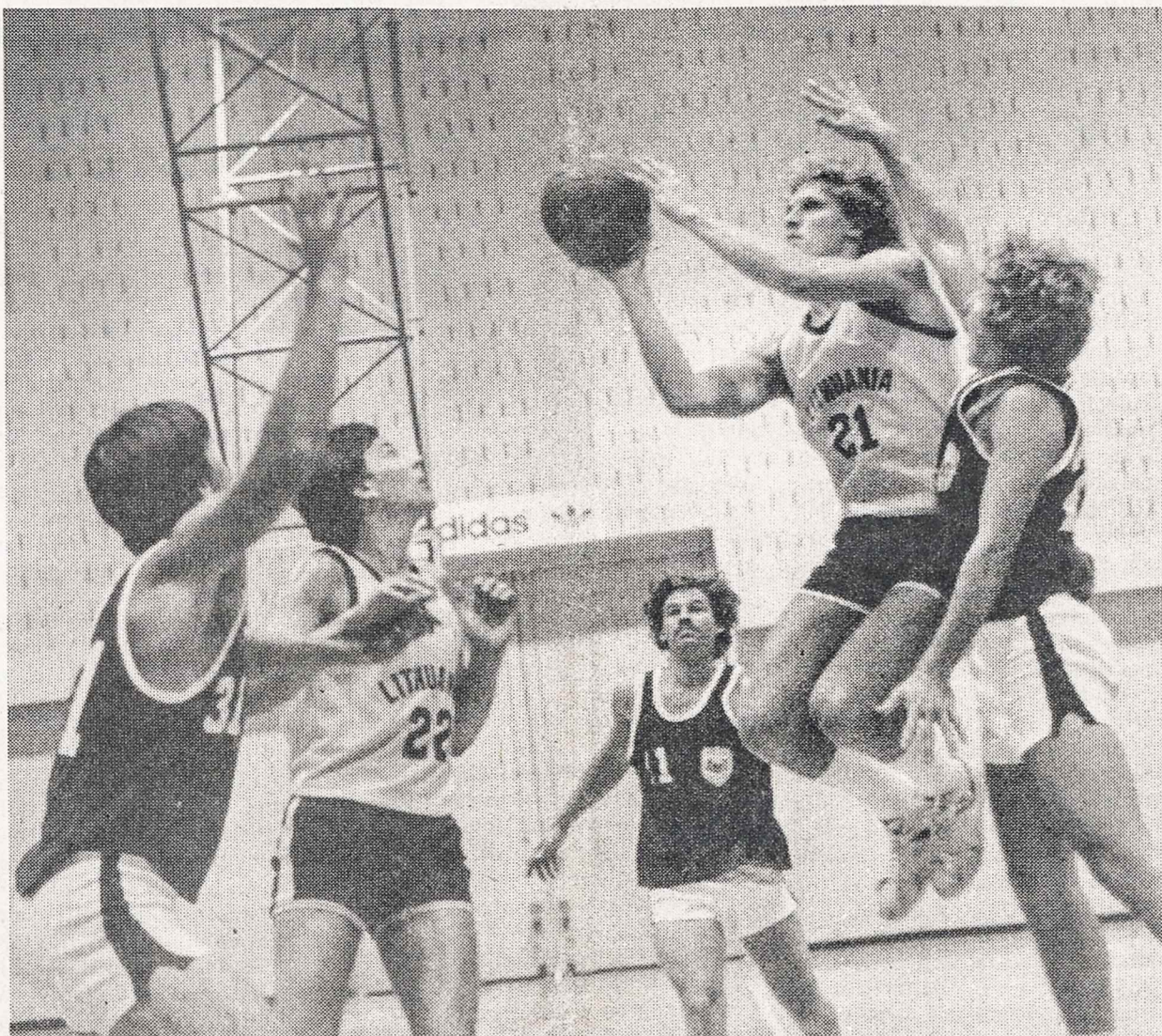
KANADOS ĮVYKIAI

Rasti naftos šaltiniai

Kanados naftos išteklius gali gerokai padidinti nauji jos šaltiniai Atlanto vandenyno srityje, kuri vadinama Grand Banks ir priklauso teritoriniams Newfoundlandijos vandenims. Pirmasis grėžinys Hibernia vietoje, atliktas jungtinėmis naftos bendrovių jėgomis, šiuo metu kasdien gali duoti po 20.000 statinių naftos, o vėliau — po 50.000. "Gulf Canada" bendrovės viceprezidentas R. H. Carlyle pranešimu, Grand Banks aptikta nafta gali būti didžiausiu jos radiniu pasaulyje. Spėjama, kad jos ištekliai yra nemažesni kaip 10 milijonų statinių, o natūralių dujų gali būti apie 15 trilionų kubinių pėdų. Didžiausias naftos radinys Albertoje, Pembinas vietoje, turėjo apie 1,5 bilijono statinių naftos. Jos iki 1978 m. pabaigos jau buvo gauta 875 milijonai statinių. Šiuo metu vyksta kova dėl pakrančių vandenys rastos naftos tarp provincinės

Newfoundlandijos ir Kanados vyriausybės. Jos gamybos kontrolę bei kainų reguliavimą nori sau pasilikti Newfoundlandija. Pasak R. H. Carlyle, kol nebūs išspręstas kontrolės ir kainų klausimas, naftos bendrovės negali imtis didesnių pajėškų bei naftos tiekimo. Joms reikia garantijos, kad bilijonai investuotų dolerių grįš pelno pavidalu.

Dar didesnį susiskaldymą Kanadai gali sukelti ministerio pirm. P. E. Trudeau ir provincinių premjerų konferencija rugsėjo 8-12 d.d. P. E. Trudeau pagrindini dėsini nori skirti Britu S. Amerikos Akto parvežimui Kanadon. Tuo tarpu provincijų premjerams daugiau rūpi turimu teisiu užsitikrinimas. Posėdžiaudami Winnipege, jie pasisakė už pakankama naftos kainų padidinimą. Iš anksto pasmerkė mokesčio įvedimą į JAV eksportuojamus natūralius dušus (Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuviai ryžtingai kovoja prieš latvius Laisvės Olimpiadoje Toronte 1980 m. liepos 4-5 d.d. Nuotr. A. Šeškaus

PRANEŠIMAS IS AUSTRIJOS

Veikėjų suvažiavimas Europoje

Nutarta rengti Europos Lietuvių Dienas ir įsteigti Lietuvių Kultūros Institutą V. Vokietijoje

KAZYS BARONAS

ivairiuose

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

savaitės

sauvažiavimas

Europoje

Europos

lietuvių

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguojas: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyta. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Pamirštos baltiečių tautos

Lietuvis — amerikiečių žurnalo redaktorius

AURELIJA BALASAITIENĖ

Sių metų pradžioje mūsų spaudos puslapiuose pasirodė žinutės apie klevelandiečio Viktoro Laniausko paskyrimą "Reader's Digest" vyriausiuoju redaktoriumi to žurnalo Azijos kraštų sritims. Visi pažįstame tą populiarų, didžiausio pasaulio tiražo žurnalo, leidžiamą 15 kalbų su specialiu leidiniu akliems (Braille raidynų) ir garšinių leidinių plokštelėmis. Kai prieš kelis dienas iš Simo Laniausko gavau originalią to žurnalo "piamos dienos kopiją", atsiųstą siūnus iš Singapūro su straipsniu apie Pabaltijį, aš rugpjūčio mėnesio Azijos kraštų laidą nuodugniai perskaičiau.

Pirmoje eilėje įrašyta Viktoro Laniausko pavardė, kuri yra pati pirmoji oficialiame "Reader's Digest" puslapyje. Buvo nepaprastai malonu matyti neiškreiptą lietuvišką pavardę su vyriausiojo redaktoriaus titulu. Tas pareigas Viktoras Laniauskas eina nuo š. m. kovo 1 d. Tokia nepaprasta žurnalisto karjera Tolumuose Rytuose nebuvo priimtomybė. Baigęs žurnalistiką valstybiniame Ohio universitete, Viktoras pasiryžė įsijungti į savo laiku populiarų "Taikos Korpusą" (Peace Corps), kuris savo idealistinių pobūdžių viliojo vertybių ieškančių jaunuimą. Patekęs į Filipinų salas, vietiniame jėzuitų universitete Maniloje studijavo filipinų kalbą ir iš arti susipažino su Rytų kultūra. Atitarnavęs savo laiką, Viktoras Laniauskas tapo UPI (United Press International) reporteriu Maniloje. Jam teko atlikti pasikalbėjimus su vietiniais politikais vadais ir būti pranešėju per radiją, todėl nebuvo sunku persikelti pastoviai tarnybai į "Reader's Digest". Netrukus jis tapo Hong Konge redaktoriaus pavaduotoju, o nuo kovo 1 d. nėsio buvo paskirtas vyriausiuoju redaktoriumi.

Viktoras Laniauskas ir savo tolimoje buveinėje nenustoją sielotis Lietuvos reikalais, būdamas ištikimas savo patriotiškai nusistatęsių tėvų principams. Abejonės nėra, kad jo įtakos ir pastangų dėka pasirodė įdomus ir ilgas straipsnis "Europos pamirštos baltiečių tautos", kurį parašė žymus žurnalistas Lawrence Elliott. Prieš pradėdamas straipsnį, autorius sako: "Jėga SSSR inkorporuotos prieš keturis dešimt metų, Estija, Latvija ir Lietuva vis dar tebesilgi laisvės. Jos yra liūdnas perspėjimas, kuo tapę Vakarai, sovietinėje valdžioje."

Liepos mėnesį lankęs Baltijos kraštų žurnalistas rašo apie juos su dideliu pasigėrėjimu ir užuojauta. "Tai yra užmirštos tautos, nors iki šiai dienai tik saujelė Vakarų vyriausybės pripažįsta Rusijos teisę į Baltijos kraštus", rašo jis, toliau tvirtindamas, kad tie kraštai esą išli-

kę "Vakarų aspiracijų tvirtovėmis". Jis pastebi modernią ir dailei vietinių gyventojų aprangą, tvarką krautuose, žymiai geresnę negu pačioje Rusijoje. Jis stebi didelį baltiečių darbo našumą, nežiūrint ekonominės sistemos, kuri žlugdo iniciatyvą. Toji savybė padariusi Baltijos valstybes, plotu mažesnes Sovietų Sąjungoje, našiausiomis pramonės gamybos ir mokslo srityje.

Autorius nepamiršta pabrėžti, kad apie 20% baltiečių buvo nužudyta, deportuota ar pasitraukė į Vakarus. Jis taip pat pastebi stiprią rusifikacijos problemą, kylančią ne vien iš sisteminio sovietų spaudimo, bet ir iš paprastos gyvenimiškos tikrovės: pramonė padidėjus, buvo reikalinga darbo jėga. Iš Rusijos gilumos atvykę darbininkai, kurių laiką pagyvenę augštesnio lygio aplinkoje, nutarė likti ir atsikviesti savo šeimai bei pažįstamus. Ypač nukentėjusi Latvija, kurios 1979 gyventojų surašymo statistiniai duomenys rodo, kad pačių latvių telikę vos 50%. Tuo tarpu Lietuva, vienintelis giliai katalikiškas kraštas, sėkmingai priešinosi rusifikacijai. Joje esama 80% lietuvių. Autorius rašo apie "Katalikų Bažnyčios Kroniką" ir stiprų pasipriešinimą.

Panašų straipsnį randame Amerikos konservatorių oficio "National Review" š. m. rugpjūčio 22 d. nr. Straipsnis pavadintas "Pamirštieji". Jo autorius Brian Crozier yra pastovus politinis komentatorius. Jis Baltijos tautas vadina "pirmosiomis pavergtomis tautomis", pabrėžia lietuvių vaidmenį aktyvios rezistencijos srityje. Kaip ir "Reader's Digest" žurnale, minimos tos pačios statistikos, tačiau išvadoje autorius su pasipiktinimu cituoja prezidento Carterio žodžius: "Laikas nusikratyti nepagrįsta komunizmo baime". Autoriui atrodo, kad pastangos betkuriu kaina palaikyti atodų "palaudojo pavergtų tautų išlaisvinimo siekimus". Nuo 1975 m. Amerikos ambasadorių suvažiavime Londone, kurio metu gimė "Kissingerio-Sonnenfeldo doktrina", JAV vyriausybė pasiryžusi veikti ta kryptimi, kad "palengvėtų pavergtųjų tautų dalia po sovietų jungu, bet kad jungas liktų kaip buvęs".

Džiugu, kad propagandinė Maskvos olimpinio žaidynių komedija, taip ironiškai sutapatinanti su Baltijos tautų pavergimo sukaktimi, pasaulyje randa ir liktojų atgarsį: teisųjų šauksmų prisiminti tuos, kuriems laisvės šauktis nevalia. O mes patys, kurie rengiame "tragiškojo birželio" minėjimus, turime laiko iki sekančio birželio suplanuoti ką nors didesnio, kad ir mūsų šauksmas būtų girdimas už mūsų parapijų salų sienų.

Lietuvos katalikų atstovai ir Vatikano pareigūnai Romoje 1980. V. 17. Iš kairės: arkiv. A. Silvestrinis, kun. dr. Pr. Vaičekonis, Sv. Tėvas Jonas-Paulius II, Kauno ir Vilniaus vyskupijų valdytojas vysk. L. Povilonis, kun. A. Aliulis, prel. A. Bačkis. Lietuvos katalikų atstovai buvo atvežę patvirtinti liturginių tekstų vertimus

Ko Griškevičius nepasakė?

Lietuvoje neseniai paminėta rusiškos okupacijos 40 metų sukaktis. Ta proga iš Maskvos į Vilnių atskubėjo rusų emisaras Gorbačiovas, atvežęs Lietuvai žaisliuką — spalio revoliucijos ordina.

Sventės metu sieksinę kalbą pasakė Lietuvos komunistų partijos sekretorius P. Griškevičius. Jis išskaičiavo nepaprastus laimėjimus ir visokias pergales, bet nepaminėjo, kad rusai išžudė, išvežė į Sibirą ar išsklaidė po Sovietiją šimtus tūkstančių lietuvių. Daugelis dar ir šiandien vargsta kalėjimuose ar vergų stovyklose.

Gudijai priskirtose Lietuvos srityse lietuviai neturi net paprasčiausių pradžios mokyklų. Surandamas lietuviškas knygas gudių dedina: neleidžia iš Lietuvos užsisakyti jokio laikraščio. Net "Gimtasis Kraštas", laikraštukas, kurį mums nemokamai siuntinėja, yra uždraustas skaityti Gudijos lietuviams. Kolchozuose draudžiama lietuviškai kalbėti, ir už tai baudžiama pinigėmis baudomis. Lietuviams tėvams, kurie rizikuoja savo vaikus leisti mokyti į Lietuvos mūšę, atimami kolchozininko sklypeliai arba jie visai teorizuojami bei persekiojami.

Iš Lietuvos pas Gudijos lietuvių neleidžiama nuvykti net kraštotyrininkams. Lietuviams chorams ar meno grupėms. Vydžių, Apsos, Pelesos, Lazdžių, Gervėčių, Rodūnės sričių gyventojai nuo lietuviškumo uždaryti tarsi kalėjime.

Vilniui iškilmes buvo atvykęs ir Gudijos kompartijos sekretorius Mašerovas, bet Griškevičius tikriausiai nepaklausė, kodėl taip barbariškai persekiojami ir diskriminuojami Gudijai priskirti lietuviai. Nepaklausė, kodėl gudių lietuviškų sričių negrąžina Lietuvai, nors 1940 m. rugpjūčio mėn. jie buvo pasirašę tų sričių grąžinimo Lietuvai aktą. Jeigu pas Griškevičių yra likę bent kiek lietuviškumo, jis turėtų stengtis pagerinti ta baisia Gudijai priskirtų lietuvių padėtį.

Jau išnaikinti

1969 m. baigti išnaikinti Ziebelos srities lietuviai. Dabar tautinė diskriminacija visų rusiškų sričių užgrūvė ant likusių sričių. Griškevičius pasikalbėjime "Gimtajam Krašte" 1980 liepos 10 d. teigia, kad "nėra tautinės diskriminacijos". Šitoks tvirtinimas yra ne kas kita, kaip bjaurus melas, pasityčiojimas. Gudijos lietuvių vaikai tiesiog grūstė grūdžiams ir rusiškas mokyklas arba rusiškus vaikų internatus, kur vaikams duodamas visas pragyvenimas nemokamai, kad tik juos nutautintų. Iš Jono padaromas Ivan, iš Jurgio — Igor, surusinama pavardė, taip kad vaikas, išėjęs iš tokio internato, yra tarsi nuluptas rusas. Grįžęs į savąjį sodžių randa, kad ir čia gimtas kaimas Piliakalnis jau pavadintas Gorodišče, Juodėnai — Edoloviči ir t.t. Būdinga, kad gudių vaikams tokių valdžios internatų nėra. Jie steigiami tik lietuvių vaikams lietuviškose srityse. Tikslas — kuo greičiausias nutautinimas. Dėl to rusai išgujo iš Gudijos visus lietuvius inteligentus, kad likusią be vadų masę greičiau nutautintų.

Negeresnė lietuvių padėtis ir surusintame Karaliaučiaus krašte. Čia gyvena apie 25.000 lietuvių. Bet jiems neleidžiama turėti jokios mokyklos vaikams, jokio lietuviško elementoriaus, jokios bibliotekos ar bent kukliausios lietuviškos veiklos ar pramogos. Visa, kas lietuviška, uždrausta.

Latvijoje gyvena apie 40.000 lietuvių. Jiems irgi neleidžiama

atidaryti jokios lietuviškos mokyklos. Skirtumas tas, kad čia tėvams, norintiems vaikams lietuviškos mokyklos, sakoma: siųskite savo vaikus į Lietuvą. Tuo tarpu Lietuvos rusams priteigta daugybė mokyklų, ir jiems nesakoma siųsti savo vaikus mokyti į Rusiją.

Tas pats galioja ir Lietuvos lenkams. Jiems irgi priteigta daugybė mokyklų, bet jų vaikų nesiūdoma siųsti mokyti į Lenkiją. Kodėl šitaip daroma? Rusai iš praktikos žino, kad Lietuvos lenką daug lengviau surusinti, negu lietuvi. Štai kaip žiauriai tikrovėje skamba Griškevičiaus teigimas "nėra tautinės diskriminacijos".

Svetimas nacionalizmas?

Kitoje vietoje Griškevičius porina: "darbo žmonėms yra svetimas nacionalizmas ir šovinizmas". Koks žiaurus disonansas tarp iškilmingų žodžių ir žiaurių tikrovės!

Drauge sekretoriau, padėk ranką ant krūtinės ir, jeigu ten yra išlikęs bent šešėlis lietuviškumo, negalėsi nemeluodamas tvirtinti, kad Gudijos, Karaliaučiaus, Latvijos ir Sibiro lietuviai nėra rusišką nacionalizmą bei šovinizmą aukos. Gal girdėjai, ka savo laikui sakė Molotovas Krėvei-Miekevičiui? Lietuva, kaip mažą tautą, turi išnykti, nes Rusijai reikia priėjimo prie neužšalantių Baltijos uostų. Net ir pats Leninas rašė: "Ar mes su reikiama rūpestingumu emėmės priemonių, kad iš tiesų apgintume kitataučius nuo tikrojo rusiško deržmorodo?" (Raštai, 36, p. 558, 1958).

Tai gi, kokių priemonių imatės apsaugoti lietuvių tautą nuo išnaikinimo? Lietuvoje jau seniai sakoma, kad komunistų viršūnės gyvena ištaigingiau nei Danijos, Norvegijos ar Švedijos karaliai. Nors ir ištaigingose vilose ar karališkuose Sniečkaus rūmuose Čiurlionio gatvėje, bet vis dėlto turėtų plakti bent šokia tokia lietuviška širdis. Argi nematote, ko siekia rusai, barbariškai nutautindami Gudijai atplestose srityse lietuvių? Argi ne rusiškai imperijai statyti amžiais lietuviškas Karaliaučiaus kraštas priskirtas ne Lietuvai, o Rusijai? Lietuvai to krašto vietovardžiai surusinti. Lietuviškas Tolminkiemis pavestas Čistyje Prudy, o Sventinės upelis, kur Donelaitis poilsio valandėles leido, pavadintas Ruskaja.

Rusinio tikslams į Lietuvą kasdien plūsta rusai. Ir tai ne geriausias, bet pats blogiausias elementas: 500 į Alytų atvežtu rusų prostitutė apkrėtė vėninėm ligom apylinkes ligi Prienų. Į Mažeikius atgabenti 700 rusų nusikaltėlių sukėlė siaubą visoje Zemaitijoje. Į Kauną atgabenta tūkstančiai tokių rusų iš Maskvos olimpiados proga. Tuo tarpu pajėgiausias Lietuvos jaunimas grūdamas į Sibiro plotus statyti rusams miestų, tarnauti kariuomenėje prie Kiningos sienų.

Ne kapitalistai ar ju sukurstytos minios, bet rusišką imperializmą atvežti vaikai išdaugė lietuvių katalikų šventoves Gudijai priskirtose lietuviškose srityse, išniekino jas.

Dideli tiražai, bet tušči

Griškevičius sako: "Dideliais tiražais leidžiamos lietuvių rašytojų knygos." Lietuvoje buvusiųjų turistai pastebėjo, kad knygynuose baigia išnykti lietuviška grožinė literatūra. Stalai užverstų rusiškų chlamu. Girdėjome, kaip savo laiką A. Venclova susikrovė šimtus tūkstančių ir tapo "klasiku", kurio niekas neskaito. Cvirka ant vienos kojos šoko Vailokaicio namuo-

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju kunigui B. Mikalauskui, OFM, atnašavusiam Wasagoje padėkos Mišias mano 80-ties metų amžiaus sukakties proga.

Dėkoju giminei, visiem draugam, organizacijų atstovam už atsilankymą, sveikinimus jautriais žodžiais bei laiškais. Taip pat dėkoju už vertingas ir naudingas dovanas, gražias man skirtas dainas bei gėles.

ONA JONAITIENĖ

PADĖKA

A+A VLADUI KONČIUI —

mylimiausiam vyrui ir brangiausiam tėveliui po sunkios ligos suradus ramybę pas Dievą, nuoširdžią padėką reiškiam Tėvams pranciškonams, mūsų parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir svečiui kunigui K. Kuzminkui už maldas prie karsto. Ypatingą padėką kun. Eugenijui Jurguičiui, OFM, už maldas prie karsto ir už pamokslą, kuris visuomet pasiliks mūsų širdyse.

Ačiū mielai Mamytėi ir močiutei O. Grigaravičienei, sesutei Genovaitei ir svainiui (švogeriui), Kazimierui Budreckams (tetai-dėdei), seseriai Reginai ir svainiui (švogeriui) Vladiui Stobačinskam (tetai-dėdei), kurie ištiesė savo pagalbos rankas mūsų skausmingiausiose gyvenimo valandose. Ypatingą padėką pušbroliui Antanui ir Marytei Končiams, kurie atkeliavo iš Čikagos pareikšti savo meilės Vladui.

Ačiū visiems, aplankiusiems Vladą ligoninėje.

Dėkojame karsto nešėjams už paskutinį patarnavimą Vladui.

Nuoširdžiai dėkojame artimiesiems, draugams ir pažįstamiems, lankiusiems velionį laidotuvių namuose, už prašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems labai gražias gėles, pareiškiusiems užuojautą žodžiu bei raštu, per lietuvių radijo valandėlę, padėjęsiems velionį į amžino poilsio vietą.

Sunku paprastais žodžiais išreikšti Jums mūsų padėką. Tegul Dievas Jums atlygina už Jūsų širdžių gerumą.

Birutė Končienė ir Irena su šeima

A+A BIRUTEI MICKŪNIENEI — ZUBRICKIENEI mirus,

jos motinėlei p. TRUMPICKIENEI, sūnui EDMUNDUI MICKŪNUI, vyriui MEČISLOVUI ZUBRICKUI, sesutei NIJOLEI GUTAUŠKIENEI, broliui ALGIUI, bei jų šeimoms ir kitiems, liūdintiems artimiesiems, reiškiamo gilią užuojautą —

Aleksandra ir Vladas Balsiai
Vida ir Rimas Gaška

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mohawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

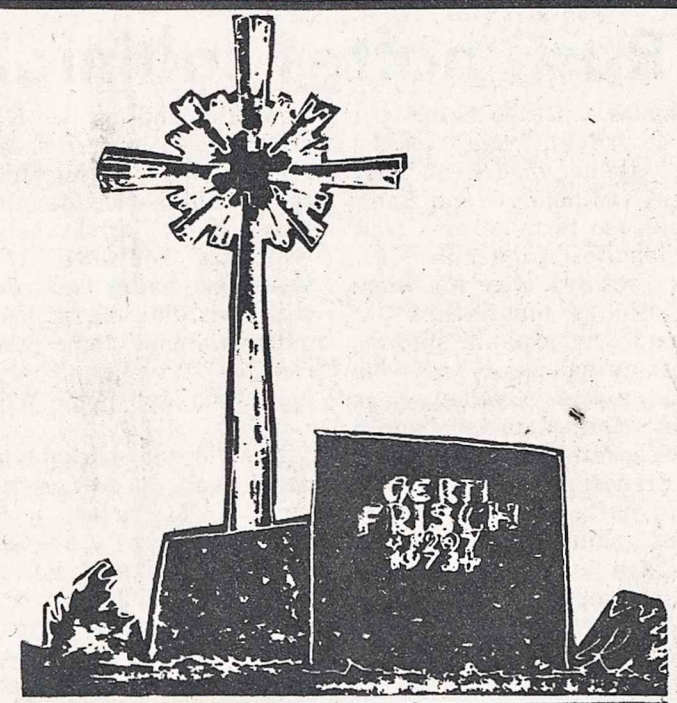
* Elektros reikmenys	* Šaldytuvai
* Televizijos aparatai	* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Skalbiamosios mašinos	* Siuvamos mašinos
* Vaikų baldai	* Rašomos mašinėlės
* Įvairūs kilimai	

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

YONGE MEMORIALS LTD.

2044 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 1Z9
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Ko Griškevičius nepasakė?

(Atkelta iš 2-ro psl.)
universiteto atžymi. Ligi šiol neteko girdėti atsakymo, nekaltant jau apie vertybių gražinimą.

Charistinė Rusija pagrobė brangias Lietuvos didžiųjų, kunigaikščių bibliotekas, meno rinkinius, neįkainojamus istorinės vertės archyvus. Stalino ordoms okupavus Lietuvą, vien tik valstybinio Lietuvos archyvo išvežimui prireikė keliolikos vagonų. Garšiąją Vrublevskio liuanistinę biblioteką rusai išvežė virtine sunkvežimių.

Dabar, kai Lietuva yra broliškų respublikų lygiateisės narys (taip įrašyta konstitucijoje), o „motinėle“ Rusija visus vieno-doi globoja po savo sparnu, yra gera proga susigrąžinti i Lietuvą visas tas pagrobtais vertybės. Griškevičių už tą darbą lietuvių tauta įrašytų i savo žymūnų sąrašą šalia kitų garbių vyrų, kaip tai padarė jugoslaviai su Titu, kuris sugebėjo nusikratyti Stalino globa ir išsaugojo jugoslavus nuo Sibiro bei enkavedistų skerdynių.

Atsideddami už tai Rusijai, i jos apstūstėjusias patalpas lietuvių mieliai grąžins medaliais apdovanotą sovietinę vėliavą drauge su dabar duotu spalio ordinu.

Kalbant apie Vakarų pasaulyje esančius lietuvių archyvus, reikia pasakyti, kad neverta juos vežti Lietuvon ir išleisti dūmams popieriaus fabrike arba užrakinti KGB seifuose. Daugelis žinome, kiek vargo turėjo Berlyno lietuvis su menų kūrinių rinkiniu, kuriuos norėjo pasigrobtį Maskva. Ką bekalbėti apie rašytinius dokumentus!

Kūryba ir talentai

Griškevičius giriąsi, jog dabar Lietuvoje klesti „kūrybinė daugelio talentingų rašytojų ir dailininkų, kompozitorių ir artistų, skulptorių ir architektų veikla“. Kad Lietuvoje yra talentingų kūrėjų, neabejojame. Bet kad jie negali kurti pagal savo talentą ir pašaukimą, taip pat kiekvienam aišku. Jau minėjome, kad Lietuvoje apsilankiusieji negali knygynuose rasti padorios lietuviškos knygos ar talentingai parašyto veikalų, kuri galėtų parvežti lauktuvių savo artimiesiems.

Nejaugi Griškevičius išitikinęs, kad lietuviškai literatūrai atstovauja Guzevičiaus rašliava? Gal naganu šaudęs lietuviškos divizijos karius Macijaukas yra tas talentas? Tiesa, vaikų literatūroje pasižymėjo Kubilinkas, kuris turbūt pajėgė suderinti savo sąžinę su partizanų bunkerio išdavimu, arba J. Baltušis, padėjęs Miškinį išsiųsti i Sibirą.

Dabar pasirodo ne nauja kūryba, bet senųjų kūrinių naujos laidos. Jei nepriklausoma Lietuva išugdė visą eilę talentingų rašytojų, tai tuo pasigirti negali sovietinė Lietuva.

Nepriklausomą Lietuvą tik per dvidešimt metų prazydodaugelis dailininkų bei rašytojų. Sovietinėje Lietuvoje vienaip ar kitaip nudažyta Lenino barzdelė dar nereiškia meno. Ligi koptumo nusibodusios trafaretinės Lenino skulptūros nėra jokia kūryba. Tas statulas

teisingai pajaukia patys rusai: „Stoit begemot, na begemiotie idiot, a na idiotie šapka“. Arba išniekintose Kauno kapinėse keturių komunarų statula. Iš šalies žiūrint, atrodo, skėryčiojas, stumdydamiesi keturi girtuokliai. Nepaslapstis, kad enkavedistai nužudė talentingą vyrą Mindaugą Tamonį už tai, kad jis atsisakė remontuoti Kryžkalnyje griūvantį Raudonosios armijos paminklą.

Prievarta talentų neišugdo, bet priešingai — numarina. Gali būti tikti apmokami amatininkai ir jų amatininkiški darbai.

Suklestėjęs mokslas?

„Šiuo metu vien tik bendrojo lavinimo mokyklose dirba daugiau mokytojų, negu buržuajai valdant buvo gimnazijose ir progimnazijose mokinių“ — pasigiria Griškevičius. Būtų visai gražu, jeigu i tą skaičių neįeitu beveik penkis kartus nei neriklausomą Lietuvos didesnis rusų kolonistų skaičius su keliais šimtais rusų mokyklų ir per 300 lenkų mokyklų.

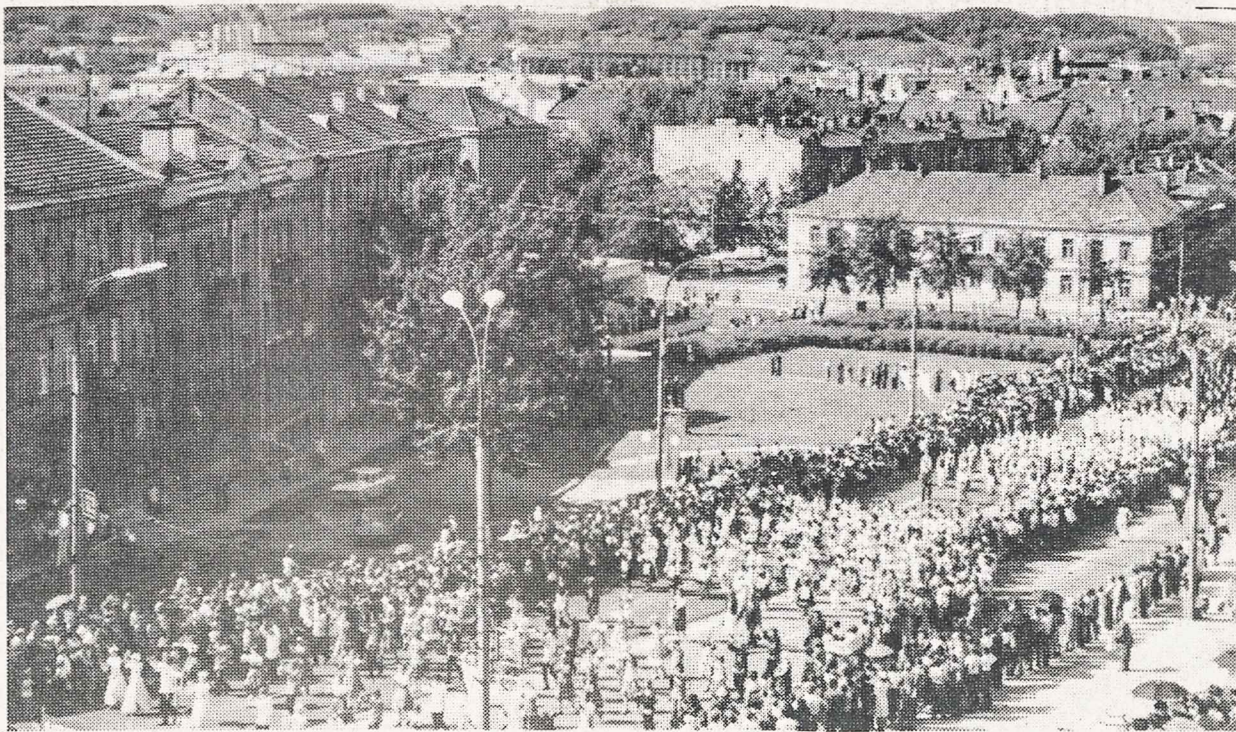
Nepriklausomos Lietuvos laikais vaikas ejo i mokyklą mokytis Lietuvos istorijos, gimtosios kalbos, doros, tikėjimo, mylėti savo kraštą ir savo tautą. O šandien kas darosi? Vaikams kalama i galvą J. Žiugždos iškone-veikta Lietuvos istorija, pasakojama apie Lenino apsilankymą Vilniuje, „Iskros“ laikraštuko kelionės per Lietuvą arba apie kokį nors bemokslio pakreivę-zotą komunistinį atsišaukima. Brukamas ateizmas, koneveikiama religija, tyčiojamas iis kryžiaus, religinių apeigų. Lietuvos Vytis yra papiktinimas, Lietuvos himnų giedoti yra nusikaltimas, vaikams net su ašaromis akyse rišami po kaklu raudoni kaklaraiščiai.

Nevienam šiandien Lietuvos mokyklose dirbančiam okupuoti pataikūniui mokytojiu Maironis dainuoja: „O tu, kuris lietuviu tik vardą nešioji, o dvasią užspaustum tėvynės jaunos. Tegul ir tave ateitis tolimoji minėja... kaip išgama mūsų dienos“. Rusų pataikūnas Lietuvos švietimo „ministris“ Rimkus stengiasi su visais galimais pasiskubinimais vaikams brukti rusų kalbą. Net i vaikų darželi einantiems mažyliams jau kalama rusų kalba, dainos, rusiški žaidimai.

Tautos nutautinimas ir suruvinimas imanomas tik tų pagalba, kurie „už Judo rublį pavalgę sočiai, vargų tėvynės jau nebemato“.

Prie kurių prisiskaito Griškevičius? Ar jis mato ir supranta, kaip malama lietuvių tauta rusišku imperializmu pridengtame malūne? Ar jam suprantami Antano Kalinausko priešmirtiniai žodžiai, ugnies liepsnomis isirėžę visiems amžiams i Lietuvos istoriją: „Žiūrėkit, kaip dega lietuvis patriotas. Už Lietuvą, už laisvę, už Dievą. O jums netarnausiu.“ Abejojame. Konradas Valenrodas yra kur nors kitur. Tikėjime Visagalio apvaizda, nes ja tikėjo ir degančių Pilėnų gynėjai. Lietuva išliko, nors Pilėnai ir sudegė.

Lietuvius

Vilniaus gatvėmis žygiuoja dainų šventės dalyviai, kurie Lietuvos okupacijos 40-čio proga turėjo atiduoti duoklę ir sovietiniam okupantui

Kai rūpestis nemažėja

A. VAISIŪNIENE

Venecuelos lietuvių leidinys „Gairė“ 1980 m. birželio 15 d. išspausdino rašinį „Kun. Mečys Burba Venecueloje“. Prie jo red. J. Kukanauza pridėjo prierašą, kuriame pasisako prieš svečią nuomonę dėl paskyrimo antro kunigo Venecuelos lietuviams. Jis rašo: „Kun. Ant. Perkumas daug pasidarbo mūsų kolonijai. Yra visų gerbiamas ir mylimas. Bet, deja, dėl silpnos sveikatos nėra pajėgus toliau atsiduoti pilnai pastoracijos ir tautiniam darbiui. Gaila, kad jo vyresnieji to neįžvelgia. Šiuo pasakoje didėja nutautėjimas ir mūsų tautiečiai pradeda vis gausiau lankyti kitataučių pamaldas.“

Kapeliono atsakymas

Kun. A. Perkumas, paskaitęs minėtą pastabą „Gairėje“, man įteikė šį pareiškimą. „Kaip parapijos kapelionas, dirbęs Venecueloje apie 30 metų, šio neužtarnauto kaltinimo nepriimu. Nemėgstu ginčų, ypač spaudoje, bet kadangi mane palietė spaudoje, esu priverstas duoti paaiškinimą kitame laikraštyje, nes „Gairė“ išsina tik vieną kartą i metus.

Aš jau prieš keletą metų bandžiau iš vyresniųjų gauti jauną kunigą kaip padėjėją, bet man buvo atsakyta: „Mums yra žinoma, kad Venecueloje lietuvių neturi pakankamai darbo vienam kunigui, o ką darytų tu? Mums taip pat yra žinoma, kad Venecuelos lietuvių nėra pajėgūs išlaikyti vieną kunigą, tai kaip išlaikytų du?“

Pamaldų lankymo silpnėjimas įvyko dėl mūsų Bendruomenės vadų neigiamos krypties. Valencijos mieste, kur gyvena mūsų LB centro valdybos pirm. J. Kukanauza, nėra jokios lietuviškos veiklos. Per eilę metų Valencijoje, kur gyvena apie 130 tautiečių, nebuvo paminėta jokia tautinė šventė. Karake per trejus metus valdyba nesu-šaukė nė vieno viešo susirinkimo, kur būtų buvę galima pasvarstyti bendruomeninės veiklos reikalus. Nevisos tautinės šventės buvo paminėtos. Vieno posėdžio metu buvau užgauliojamas klausimu, ar esu lietuvis. Tuo tarpu priekaištautojo vaikai nekalba lietuviškai ir niekad nepasirodo mūsų Bendruomenės veikloje.

Iš Karako valdybos neturėjome jokių informacijų, nežinojome nei kas Bendruomenėje yra daroma, nei kas atvažiuoja ar išvažiuoja. Žinių reikėjo įieškoti aplinkiniais keliais. Bažnytinis komitetas taip pat neišvystė jokios religinės veiklos.

Tokiose sąlygose, aišku, Bendruomenė turi nutausti. Juk tautini darbai turi dirbti centro valdyba drauge su apylinkių valdybomis. Vietoje to tas darbas bandomas pristesti man.

Aš neneigiu, kad esu senas (71 m.) ir gal negaliu nuveikti tai, ką gali jaunas kunigas, tačiau atlieku visas kunigui priklausančias pareigas ir didėle dalį Bendruomenės veiklos. Per kelis pastaruosius mėnesius „Religion“ laikraštyje mano rūpesčių buvo paskelbti penki straipsniai apie Lietuvą. Kai Bendruomenė negavo patalpų Klevelando „Nerijos“ mergaičių koncertui, parūpinau sales su didele nuolaida. Viesiems Venecuelos vyskupams parašiau prašymus, kad birželio 15 d., Lietuvos okupacijos 40 metų sukakties proga, melstųsi už Lietuvą. Religiniams lietuvių reikalams bei lietuviškom pamal-

dom esu išsirutinęs koplytėlė, taip pat — patalpas tautiniams Bendruomenės reikalams, pobūviams, liuanistinei mokyklėlei (jos nėra) ir visus kitus patogumus Bendruomenės veiklai.

Man buvo labai nemalonu išgirsti iš narių savo Bendruomenės, kurioje dirbau keliasdešimt metų, užgauliojimus bei priekaištus, ypač 1979 m. rugsėjo 8 d. centro valdybos posėdyje, kuriame dalyvavo 8 asmenys. Tenai mane ypač skaudino du Bendruomenės veikėjai. Bet Dievo vardan ir dėl šventos ramybės visiems atleidiu ir linkiu, kad Jūs, sulaukę mano amžiaus, daugiau pasitarnautumėte savo Bendruomenės ir žmonių labui.“

Kitų nuomonės

Norėdama patirti kitų lietuvių veikėjų nuomones dėl mūsų nutaumo ir priekaištų kun. A. Perkumui, kreipiausi i keletą veikliau besireiškiančių tautiečių. Jie pareiškė: jei nustaustame, tai dėl savo pačių kaltės. Bene ryškiausiai pasisakė Marijos ir Vinco Baronų šeima, viena iš labiausiai susipratusių krikščioniškų šeimų, išauginusi bei išmoksinusi 4 lietuviškai kalbančius vaikus. Štai jų pareiškimas:

„Visiems yra žinoma, kad kun. A. Perkumas, gyvendamas Karake, kiekvieno mėnesio laikotarpį aplankydavo visas didesnes lietuvių kolonijas Venecueloje. Gal ir dabar taip darytų, jei mūsų tautiečiai gausiau rinktųsi i lietuviškas pamaldas. Karako lietuvių kolonija yra pati didžiausia Venecueloje, tačiau i lietuviškas Mišias susirenka tie patys — mažuma. Seniau lietuvių rėmė savo kapelioną kun. A. Sabaliauską, o vėliau — kun.

Pirmininkų nutarimai

XXVII-tosios Lietuviškųjų Studijų Savaitės Europoje proga Vakarų Europos Lietuvių Bendruomenių valdybų pirmininkai bei nariai ir lietuvių jaunimo atstovai susirinko posėdžiui Insbruke 1980 m. rugpjūčio 14 ir 15 dienomis.

Dalyviai susipažino su atskirų Bendruomenių veikla praėjusiais metais. Iš pranešimų sekė, kad Bendruomenių veikloje vieną svarbiausių vietų užėmė Vakarų Europos politinių sluosnių, visuomenės ir viešosios nuomonės supažindinimas su ne-nuilstamomis lietuvių tautos pastangomis atgauti valstybinę Lietuvos nepriklausomybę.

Posėdžių dalyviai radijo bangomis jungiasi su sesėmis ir broliais pavergtoje Lietuvoje, linkėdami jiems išverti savo ryžte išsivaduoti iš maskvinio sovietinio jungo. Laisvosios Vakarų Europos Lietuvių Bendruomenės yra tvirtai įsitikinusias, kad lietuvių tautai nušvis laisvės aušra.

Vakarų Europos Lietuvių Bendruomenių bei jaunimo atstovų posėdžiams vadovavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas inžinierius Vytautas Kamantas ir Vakarų Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas Andrius Šmitas. Kaip svečiai dalyvavo Vakarų Europos lietuvių vyskupas dr. Antanas Deksnys ir Diplomatinės Lietuvos Tarnybos narys, įgaliotas ministeris dr. Albertas Gerutis.

Suvažiavimas skatina Pasaulio i paskirų kraštų Lietuvių Bendruomenių vadovybes rūpintis, kad būtų stiprintas Lietuvos laisvės seikimo organizavimas ir jo valstybinis bei visuomeninis reikškimas. Suvažiavimas pritaria PLB valdybos veiklai politinėje srityje ir pageidauja, kad Lietuvos laisvinimo veikla būtų derinama tarp Lietuvos Diplomatinės Tarnybos, PLB valdybos ir VLiko.

Suvažiavimas pasisako už „Europos Lietuvio“ svarbą ir skatina lie-

A. Perkumą, rinkdami aukas. Šiuo metu niekas aukų nerenka. Ačiū Dievui, mūsų kapelionas taip susitvarkė, kad gali pragyventi ir be tos paramos. Susidarius tokiai būklei, kyla klausimas, ar Venecuelos lietuvių pajėgtų išlaikyti dar kita kuniga. Prašykime Viešpatį, kad laikytų mūsų kapelioną darbinę kuo ilgiausiai, o mums duotų geros valios, kad nepasimestume barniuose, o jungtumės i vieną, lietuvišką, krikščionišką bendruomenę“.

Nuo savęs galiu pridurti, kad kun. A. Perkumas yra mūsų kolonijos veiklos ašis, apie kurią sukasi visas lietuviškas gyvenimas. Jis tikrai daugumos yra gerbiamas bei mylimas. Jei nustaustame, tai dėl nepajėgių bei nesugebančių visuomenės veikėjų, kurie daug kalba, bet mažai ką daro, ir dėl bendro visų nerangumo lietuviškame gyvenime.

Red. pastaba. Nuo savitarpio priekaištavimo paprastai niekas nepagerėja, tik viskas dar labiau apkarsta. Iš „Gairės“ 1980. VI.15 pastabos matyti, kad kun. A. Perkumo praeities veikla yra didžiai vertinama, jis pats visų gerbiamas bei mylimas, bet, pasunkėjus lietuviškai veiklai, sunkėja ir kapeliono našta, kurios nelengvina pažengęs amžius. Savo laisše pats kun. A. Perkumas pareiškė prašęs padėjėjo — jaunesnio kunigo. Sa-leziečių vadovybė turėtų i tai atkreipti dėmesį. Lėšos tokiu atveju neturėtų lemti. Venecuelos lietuvių yra pasiturinčius, gerai įsikūrę ir gali prisidėti prie savo kapelionų išlaikymo. Be to, gali pagelbėti ir saleziečių vienuolija, skirdama kun. A. Perkumo padėjėjui atitinkamas pareigas savo institucijose.

tuvius jį daugiau prenumeruoti bei skaityti.

Suvažiavimas kviečia Europos lietuvis gausiau dalyvauti Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos rengiamuose suvažiavimuose Lietuvių So-dyboje per Sekmines, Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitės vasaros metu ir prašo Vokietijos LB krašto valdybą ištirti galimybes 1982 metais Vokietijoje surengti Europos Lietuvių Dienas, kurių metu vyktų Europos lietuvių dainų ir tautinių šokių šventė.

• „TEVISKES ZIBURIŲ“ metinė prenumerata — \$14, naujiem prenumeratoriam — \$10.

Sudiev, ponas prezidentė!

AL. GIMANTAS

Bandant ryškinti šią antraš-tę, tenka grįžti Čikagon i tautinių šokių šventę. Išvakarėse, penktadienį, Jaunimo Centre ejo lyg ir pusiau gandai, kad Viojon Taut. Šokių Šventėn nesulausime jokios ryškesnės Baltųjų Rūmų asmenybės. Tačiau tik šeštadienio popietėje amfi-teatre toks gandas (oficialiai niekieno nebuvo išgarsintas) daugumos jau buvo priimtas kaip ir oficiali žinia. Pasipiktinimas buvo, galima sakyti, visuotinis, gilus ir, lietuvišku po-žiūriu žvelgiant, visiškai supran-tamas. Vienas kitas nepataiso-mas optimistas lyg ir bandė ga-na įtemptas nuotaukas švelninti: esą pamatysite, jei negalės prezidentas ar prezidentienė at-vykti, tai atsiųs savo mažametę dukrą ar bent prezidento moti-ną. Girdi, nurinkite, palaukite sekmadienio, pačios šventės...

Aplamai, lietuvių yra gana pakantūs ir atlaidūs žmonės, tačiau, kai šventė praėjo be jo-kių Baltųjų Rūmų atstovavimo, net ir mūsų pačių vadinamieji „nulupti demokratai“ ne tik ne-slėpė savo nepasitenkinimo, bet beveik atvirai sakė, kad ar-tėjančių prezidentinių rinkimų metu lietuvių balsai pakryps opozicinės partijos kandidato pusėn.

Visų rūšių politiniai komenta-toriai tvirtina, kad galutiniai tu rinkimų rezultatai gali atnešti netikėtų staigmenų. Esą balsų persvara gali būti itin maža. Tuo atveju lietuvių kilmės balsuotojai (pusiau juokais, pusiau rimtai) galime pradėti tvirtinti, kad amerikiečiai lietuvių

gali nulemti rinkimus vie-non ar kiton pusėn. Atrodo, kad prezidentiniai patarėjai bus ge-rokai prašovę ignoruodami tautinių grupių (išskyrus ameri-kiečius izraelitus) interesus, am-bicijas, lūkesčius ar tradicija tapusius kaikiuriuos isipareigo-jimus.

Kalbame apie tradicinius ispa-reigojimus, šiais metais sulau-žytus, nes iki šiol jau buvome įpratę savo šokių švenčių metu matyti savo tarpe prezidentie-nes ar bent jų dukras. Atrodo, „burtas yra mestas“, ir lietuvių dauguma lapkričio mėn. rinkimuose niekad neužmirš šiemetinės mūsų taut. šokių šventės ir Baltųjų Rūmų poelgio.

Kalbama, jei laiku būtų bu-vę žinota, kad niekas iš Bal-tųjų Rūmų nedalyvaus lietuvių šventėje, būtų buvęs kviečiamas respublikininkų partijos prezi-dentinis kandidatas, kuris vie-nas, o gal ir su žmona, būtų pa-sirodęs Čikagoje, šventės garbės svečių tribūnoje.

Ivairūs viešosios opinijos ty-rimų institutai ir jų turimi pas-kutinieji duomenys aiškiai rodo dabartinio JAV prezidento po-puliaraus masės kritimą. Čia, aišku, neigiamai veikia ir pre-zidento brolio savotiški išdyka-vimai, ir įkaltų Teherane pro-blematika, tačiau gal nevisai la-sas įrodo yra i lietuviškąjei su-siejkimai. Istorijoje būta atsitiki-mų, kad ir plunksnos svoris lemė tam tikrų įvykių kryptį. Tai atsitinka ypač tais atvejais, kai svarstyklių balansas yra itin jautrus ir rodyklė labai lengvai gali pasvirti nesitikitinon pu-sėn.

Veikėjų suvažiavimas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Posėdį užbaigė pirm. V. Ka-mantas, prašydamas palaikyti gaudžius ryšius, teigiama ar neigiamą PLB valdybos darbo kritika. Tai būsianti stipri mo-ralinė parama. Pirmininkas taip pat pageidavo, kad 1981 m. po-sėdyje dalyvautų kuo daugiau pirmininkų, kad Europos lie-tuvių studijų dienos būtų jun-giamos su Europos Lietuvių Dienomis. PLB valdyba 1981 m. i Europą numato atsiųsti vi-cepirm. V. Kleizą.

Baigmės žingsniai

Neoficialiai Europos studijų savaitė buvo užbaigta rugpjūčio 15 d. vysk. A. Deksnio Mišiomis ir pritaikytu Marijos šventei bei studijų dienoms pamokslu. Tos dienos rytinė paskaita A. Rubiko „Popiežiaus neklaidingumas“ palietė Tuebingeno un-to prof. H. Kuengo bylą, tad ne-nuostabu, kad iš dalyvių susi-laukta didelio susidomėjimo.

Vakare Sv. Kanizijaus kolegi-jos patalpose įvyko koncertas. Programą atliko fleitistas P. Odinis ir sol. E. Blandytė iš Či-kagos. Akompanavo prof. V. Vasyliūnas iš Bostono. Po per-traukos sekė dailiojo žodžio pro-grama, atlikta E. Blandytės ir E. Juodvalkės.

Oficialiai Europos lietuvių studijų savaitė užbaigta rugpjū-čio 16 d. rytą pirmininkaujant V. Natkui-Natkevičiui ir sekre-toriaujant K. Baronui. Padary-tos išvados — teigiamai ir nei-giamos, pageidaujant tinkamų patalpų (dr. J. Grinius), susiar-tinimo su jaunimu, moterų pa-skaitininkų ir „gražiosios ly-

ties“ moderatorių (E. Juodval-kė). 1981 m. savaitės buvo siū-loma pagrindinė tema 1941 m. sukilimas (dr. A. Gerutis). Pa-gaidauta bent vienos paskaitos iš jaunimo (dr. A. Kušlys), pranešimo apie padėtį Lietuvoje (J. Valiūnas), bent kelių atsto-vų iš Suvalkų trikampio (dr. Au-gevičius) ir t.t.

Ilgiau sustota ties 1981 m. studijų savaitės vieta. Po ilges-nių diskusijų (piusų ir minu-sų) galvota apie Gotlando salą, i kurią latviai sutraukė per 6-000 klausytojų dainų šventei. Galutinai sustota ties Prancūzija ir Anglija. Balsavimo keliu laimėjo Paryžius. Čia pat atiduota visa rengimo našta Pran-cūzijos LB pirm. kun. J. Petro-šui su pageidavimu — studijų dienas rengti pirmą ar antrą rugpjūčio savaitę.

Kaip ir kiekviename suvaži-a-vime, taip ir šiame buvo „šir-dis“ Ja pripažinta A. Grininė, kuriai pirm. V. Kamantas itei-kė už jos įdėtą darbą Vilniaus un-to 400 m. sukakties medali. Suvažiavimas užbaigtas Lietuvos himnu. Studijų dienos buvo 130 dalyvių iš 10 valstybių.

Optical Studio OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvius Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Vilniuje, prie Aušros Vartų koplyčios. Nuotrauka daryta 1980 m. vasarą

Toronto „Atžalynas“ įygiuoja Čikagos Amfiteatro arenon tautinių šokių šventėje

Nuotr. V. Bacevičiaus

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KAUNO SENAMIESTIS
Objektyviai Kauno senamiesčio ir miesto centro apžvalga "Literatūros ir Meno" rugpjūčio 2 d. laidoje pasakelbė Algimantas Mačiulis. Ji pradeda atnaujintu senamiesčiu, Rotušės aikšte bei kitomis gatvėmis. Aikštė dabar esanti išgrįsta, ja vaikščioja pėstieji, o prie atnaujinto rotušės pastato, paversto santuokos rūmai, atvažiuoja automobiliai. Prie "Perkūno" namų, kadaise priklausiusių jėzuitų vienuolynui, yra pastatyta jaunojo R. Antinio to paties pavadinimo skulptūra. Rotušės aikštę puošia pagal architekto Z. Simanavičiaus projektą atnaujinti namai jos rytinėje dalyje su restoranu ir alaus baru "Gildija". Išpūdingai atrodo prie Maironio namų pastatytas skulptoriaus G. Jokūbonio ir architekto K. Šešelgio paminklas šiam mūsų tautos dainiui. Atnaujinti pastatai ir M. Daukšos gatvėje, bei abejonių A. Mačiuliui kelia vienintelio nesiekiančio, rėksmingos jų spalvos, jaukumo stokojančios kiemai. Prie Kauno pilies esančioje aikštėje išaugusi tėvo R. Antinio "Kanklininko" skulptūra kencia triukšmą dėl ten įrengtos autobusų stovėjimo aikštės. Pati aikštė su projektuota ir įrengta rūpestingai, ji mūro tvorą sumaniai įkomponuoti suolai. A. Mačiulis betgi prideda kandžią pastabą: "Gaila, kad jie, o taip pat šviestuvai išlaužyti, išplėsta skulptūrą apšviečiantį aparatūrą ir pan..." Esą "Kanklininkui" reikėjo pajieškoti ramesnės vietos, nes juk aikštė užtenka pačios pilies, kuri yra unikalus architektūros paminklas. A. Mačiulio išvada: "Tvarkant Kauno senamiestį, nemažai padaryta, bet daug dar liko nuveikti: senamiestis kol kas atrodo gan apaleistas. Vilniuje senamiestis tvarkomas kompleksiskiau, efektingiau..."

LAISVĖS ALĖJA

Laisvės alėja Kaune dabar yra paversta pėsčiųjų gatve, išgrįsta penkių tipų betono plokštėmis. Ji pertvarkoma pagal architektą A. Paulausko ir V. Paleckinės projektą. Pastatų fasadai, prieš keletą metų nudažyti įvairiomis spalvomis, dabar jau yra apnešti dulkiemis, ir spalvos neatrodo tokios margos ir ryškios, nors kaikur vis dar režia aly. Gražiai atrodo aikštė su vandens baseinėliu šalia senųjų teatro rūmų. Alėjoje gausu parduotuvių, kavinių, restoranų, statoma nauja centrinė universalinė parduotuvė. Pirmosios sovietinės okupacijos metais ši centrinė Kauno gatvė buvo pavadinta Stalino alėja, bet savo senąjį vardą vėl atgavo po Stalino mirties. Šiuo atžvilgiu daugiau nukentėjo Vytauto prospektas, atiduotas Leninui. Jis ir šiandien yra vadinamas Lenino prospektu. Laisvės alėjos ir E. Ožeskičienės gatvės kampe yra dekoratyvinė E. Daugulio skulptūra, kurią užgožia stambus pastatas. A. Mačiulis pažeria priekiausių perdaug margai ir persmulkiai reklamai. Neono reklamos reikalai negerėja visoje Lietuvoje, nes jiems trūksta kvalifikuotų specialistų. Baigta tvarkyti J. Janonio aikštė prie buvusio Vytauto Didžiojo muzėjaus, kuris dabar vadinamas Kauno istorijos muzėjumi. Čia pastatytas skulptoriaus N. Petrulio ir architekto K. Šešelgio paminklas V. Leninui, politinio švietimo namai, miestų projektavimo instituto Kauno skyriaus rūmai.

PRIEŠKARINĖ STATYBA

Kalbėdamas apie Kauno centrą, A. Mačiulis neužmiršta ir prieškarinės statybos: "Jam (centrui) būdingas gan taisyklingas gatvių tinklas, charakteringas prieškarinės modernios architektūros užstatymas. Neriklia užmiršti, kad tai geriausia to meto Lietuvos architektūra, sutel-

kusi Kaunui išskirtinių laikinosios sostinės 'didmiesčio' bruožų. Dažnai svečias ar turistai, atvykę į Kauną, išsiveža išpūdžius bei nuomonę apie miestą kaip tik iš miesto centro, o ne iš senamiesčio. Ir, lygindamas šiuo atžvilgiu Kauną su Vilniumi, Kaunui dažnai suteikia pirmenybę, nes žavi miesto centro šiuolaikinį išplanavimą, idomus reljefas, originali moderni architektūra..." Ir Kauno senamiesčiui, ir miesto centrui vis dar trūksta tiesioginio ryšio. Baigdamas savo rašinį, A. Mačiulis siūlo iš pagrindų pertvarkyti Vilniaus, K. Poželos bei kitas šiuos rajonus jungiančius gatves.

ATNAUJINO PAZAISLĮ

Spaudoje pranešama, kad jau užbaigti Pažaislio ansamblio pirmos eilės atnaujinimo darbai. Ansamblių yra vadinami vienuolyno pastatai su šventove, išaugę XVII š. pabaigoje ir XVIII š. pradžioje. Džiaugiamasi, kad pastatų viduje pavyko atidengti ir atkurti daug praėjusių šimtmečių meno vertybių — senųjų freskų lipdinių. Lietuviško baroko šedevras dabar jau esąs perduotas Kauno M. K. Čiurlionio muzėjui. Jame bus rengiamos senosios tapybos ir taikomosios dailės kūrinių parodos. Šiuo metu jau atidaryta XVII-XIX š. graviūru ir taikomosios dailės darbų paroda.

DIPLOMATŲ VIESNAGĖ

Rugpjūčio 12 d. Vilniuje užsienio reikalų "ministerių" vaidinančios V. Zenkevičius susilaukė daug svečių. Iš Maskvos atvyko gausi diplomatinių atstovybių Sovietų Sąjungoje vadovų bei jų narių grupė, atlydėta Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministerijos protokolinio skyriaus vedėjo pavaduotojo P. Krylovo ir Artimųjų Rytų skyriaus vedėjo pavaduotojo M. Cviguno. Grupę daugiausia sudarė Azijos, Artimųjų Rytų arabų ir Afrikos valstybių diplomatai, įskaitant net ir Afganistano atstovą M. S. Danešdą. Diplomatai viesnagė buvo susieta su Lietuvos okupacijos keturiadesimtmėčiu, kuri kompartija vadina sovietinės santvarkos atkūrimu. Apie laimėjimus toje sovietinėje okupacijoje kalbėjo vilniškės augšiausiosios tarybos prezidiumo pirm. A. Barkauskas. Svečių vardu prabilo Cekoslovakijos ambasadorius Č. Lovetinskis. Oficialų priėmimą diplomatams taip pat surengė augšiausiosios tarybos vardu A. Barkauskas. Svečiams buvo parodyta "Vilniaus" baldų gamykla, naujose rūmose atidaryta sovietinams Lietuvos liaudies ūkio laimėjimų paroda.

PALAIDUOJO OZARSKI

Vilniuje rugpjūčio 6 d. mirė inž. Eduardas Ozarskis, sovietų kompartijai priklausęs nuo 1931 m. Buvo gimęs 1908 m. Rygoje, dirbęs Panevėžio knygne, Maskvon pas tėvus išvykęs 1923 m. II D. karo metais vadovavo aviacijos gamyklai. Sovietų okupuotą Lietuvon grįžo pokaryje. Dirbo vilniškės kompartijos centro komiteto vedėju, sekretorium, Kauno srities kompartijos I sekretorium, liaudies ūkio tarybos pirmininku ir vietinės pramonės "ministeriu". 1973 m. išėjo pensijon kaip sąjunginės reikšmės personalinis pensininkas, gaunantis pilnai aprūpintą pragyvenimą. Palaidotas iš Vilniaus karininkų namų Antakalnio kapinėse rugpjūčio 8 d. Atsisveikinimo žodį tarė "ministerių" tarybos pirmininko I pavaduotojas K. Kalrys, kompartijos instituto direktorius R. Sarmaitis, Kauno miesto partinio komiteto II sekr. J. Jaruševičius ir vietinės pramonės "ministerio" pavaduotojas P. Gikis. Visi kalbėtojai buvo antraeilio rango, nors nekrologa spaudoje pasirašę pagrindiniai partiečiai. V. Kst.

Seštojo Tautinių Šokių Sventėje Čikagoje. Iš kairės: PLB pirm. inž. V. KAMANTAS, JAV LB pirm. inž. V. KUTKUS, burmistrė J. M. BYRNE, inž. A. RUDIS, kardinolas J. CODY. Nuotr. V. Bacevičiaus

Neleidžia emigruoti pas motiną

Alma-Saulė Ločerienė su savo vyru dail. Laimučiu Ločeriu okupuotoje Lietuvoje jau dveji metai negauna leidimo emigruoti Kanadon. Čia spausdiname vieną jų raštų, kuriame aiškiai matyti sovietų nesiskaitymas su žmogaus teisėmis. RED.

TRS Aukščiausios Tarybos Parlamentinės Grupės

Winnipeg, Manitoba

PARAPIJOS GEGUŽINĖ įvyko liepos 20 d. Nors iš pat ryto pylė lietus, bet žmonių nuotakos nesugadino. Atvyko apie 30 automobilių. Visi jie buvo pilni mažų ir didelių galvūčių — taip jie atrodė pro šlapius automobilių langus.

12 v. vysk. V. Brizgys atlaikė šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Po pamaldų prasidėjo pietūs, kuriuos paruošė Ona Jančiukienė, Mirta Bagdonienė ir Judy Barkauskaitė. Maistui prisidėjo S. Dielininkaitienė ir G. Galinaitenė. Kepsnius paruošė Marija Janušienė ir savo stalą įrūšė garazė. Taip pat garazė Stasys Sordokas pardavinėjo visokius gerumus. Inž. A. Rudis su poniu, atvykę iš Čikagos, atvežė gražų dovanų, kurios buvo išdalintos loterijoje. Loterijos bilietus pardavinėjo S. Dielininkaitienė ir G. Galinaitenė.

M. Rudienė papasakojo apie BALFO veiklą. Gegužinės proga turėjo būti perkirtas kaspinas ant naujai pastatytų geležinio tilto ir ežerų, bet dėl lietaus tai nebuvo padaryta. Tiltui geležį dovanojo E. Kalasauskas, šveicavimo darbus atliko H. Doršch, polius įkaskė Antanas Kuncaitis su klebonu. Tiltas tvirtas, 80 pėdų ilgio, rėmai geležiniai 6"x12". Taigi vėtroš nesulažys ir naujo stulpo statyti nereikės. K.

DELHI, ONTARIO

NETEKOME A.A. ONOS STRODOMSKIENĖS. Po dviejų mėnesių ligos Simcoe, Ontario, Igoninėje mirė rugpjūčio 7 d. Ona Strodmskienė, Julius Strodmskio žmona, sulaukus 74 m. amžiaus. Iškilmingai palaidota Delhi, Ontario, kapinėse rugpjūčio 11 d.

Jos mirtis sukrėtė ne tik Šv. Kazimiero parapijos narius, bet ir visus, kurie ją pažino, nes ji buvo neeilinė moteris. Iš prigimties turėjo augstą inteligenciją, pulkiai atmintį, labai gerą širdį, daug žinojo ir atsiminė, daugiau negu kitas eges klases.

Ji gimė 1906 m. kovo 26 d. Pediškiu kaime, Krosnos parapijoje, Marijampolės apskr., Aleksandravičių šeimoje. 1928 m. atvyko į Kanadą. Kurį laiką gyveno Kanados Vakaruose, vėliau persikėlė į Londoną. 1936 m. Julius ir Onutė nusprendė eiti kartu gyvenimo keliu — vedė. Dvejus metus teko pabūti tabako ūkyje pusininkais. Po to pirko ūkį. Sunkiai dirbdami, ji netrukus išmokojo ir išplėtė. Savo draugiškumu, vaišingumu, duosnumu laimėjo visų pagarbą ir meilę. Julius per 16 metų buvo parapijos komiteto pirmininkas. Šiuo laiku yra garbės pirmininkas. Onutė per daugelį metų prižiūrėjo altorius, sutvarkydavo liturginius drabužius, priklausė katalikų moterų Delhi skyriui. Jie tapo dideliais mūsų parapijos rėmėjais, buvo duosnių kiekvienam geram tikslui.

Per du vakarus laidojimo namų koplyčia buvo pilna besimeldžiančių už mirusią. Matėsi atvykusių iš Hamiltono, Londono, Toronto ir iš JAV bių. Koncelebracinės gedulingas Mišias laikė trys kunigai: J. Staškevičius, L. Kemėšis ir J. Gutauskas. Vargonavo ir giedoję solistas A. Paulionis, taip pat — parapijos choras. Sventovėje vos galėjo tilpti visi norėjusieji dalyvauti pamaldose. Vėlonės vyrras Julius pakvietė pamaldų dalyvių po visų apeigų į Golden Leaf restoraną pietų.

Išsikis ramybėje kilnioji Lietuvos dukra, o tavo vyrui Juliiui mes reikiame nuosirdžiausią užuojautą. X.

Lietuviška baldų dirbtuvė Torontė

Daromi nauji minkšti baldai ir apraškiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VASINGTONO DEMONSTRACIJOJE liepos 18 d. suimti lietuviai buvo apklaušinti Vašingtono teisėm rugpjūčio 12 d. Tai buvo pasirošimas jų bylai. Jie kaltinami įstatymo pažeidimu, nes demonstravo arčiau kaip 500 pėdų nuo Sovietų Sąjungos ambasados. Apklausišimo metu nauja demonstracija prie teismo rūmų surengė 25 lietuviai, kal kurie kaltinamieji bei jų bičiuliai. Jų nuotaka atspindėjo plakatas: "The Iranians are free, why not we?" Jis priminė prieš kelias savaites įvykusias ajatolą R. Chomeinį garbinusias irančių studentų demonstracijas, tapusias atviromis riaušėmis. Tie studentai buvo suimti, bet po kelių dienų paleisti be jokio teismo ir kaltinimų. Jų demonstracijos buvo nukreiptos prieš JAV vyriausybę, o lietuviai kaip tik reikėdė pritarimą, remdamos paskelbtą Maskvos olimpiados boikotą, pritarėdamos prez. J. Carterio politikai Afganistano klausimu. Teisėjo ir advokatų sprendimas yra numatytas po poros savaičių, o teismas — rugšėjo 16 d. Vašingtone. Kaltinamiesiems nemažų išlaidų sudaro važinėjimas į Vašingtoną, nes tuo metu tenka atsiskaityti turimo darbo. JAV lietuvių visuomenė raginama rašyti protesto laiškus į Baltuosius Rūmus šiuo adresu: Stephen R. Aielo, Special Assistant to the President for Ethnic Affairs, The White House, 1600 Pennsylvania Ave. N. W., Washington, DC 20500. Aukos finansinei kaltinamųjų paramai siunčiamos: Lithuanian Defence Fund, P.O. Box 8, Jenkintown, PA 19046.

KUN. PRANČISKUS J. RIMKUS, Bostono arkivyskupijos laikraščio "The Pilot" redaktorius, mirė Bostone, pakirstas neilgai trukusios vėžio ligos. Vėlonis buvo trečios kartos lietuvius, vos 38 metų amžiaus. Palaidotas liepos 24 d. Gedulo Mišias atnašavo kardinolas Humberto Madeiros.

KULTURINI SAULIŲ SAVAITGALI rugpjūčio 9-10 d.d. Klevelande surengė centro valdyba. Dalyvavo apie 190 asmenų iš Klevelando, Detroito, Worcesterio, Brocktono, Bostono ir Niujorko. Lietuvos pogrindžio spaudos parodė iš Čikagos atvežė Bronius Kvilyks. Jis taipgi padarė pranešimą šia tema. Dr. Kazys Pautienis kalbėjo apie dabartinę mediciną būkle Lietuvoje, rūkymo žalą, Jonas Zieduonis — apie saulius Sąjungos reikšmę nepriklausomoms Lietuvos gyvenime, kun. Jonas Borevičius, SJ. — apie lietuvišką šeimą ir jos uždavinius išsivijoje. Vaisių metu trumpą programą atliko pianistas Vytautas Puškorius. Sekmadienį Mišias kultūrinio savaitgalio dalyviams atnašavo kun. G. Kijauskas, SJ, pasakęs šiai progai skirtą pamokslą.

SUSIRUPINIMĄ BALTIECIAMS buvo sukėlus sumanymas perkelti "Laisvės Radio" baltiečių skyriaus redakcijas iš Muencheno į Niujorką. Tokiu atveju neišvengiamai būtų nukentėjus tų laidų paruošimas. Šiuo reikalu JAV valstybės departamente liepos 16 d. lankėsi Lietuvos atstovas dr. S. A. Backis ir Latvijos atstovas dr. A. Dinbergs. Juos priėmė Centrinės ir Rytų Europos skyriaus direktorius C. W. Schmidtas su Baltijos skyriaus vedėju T. D. Longo ir "Laisvės Radio" bei "Laisvosios Europos Radio" reikalus tvarkančiu V. Gray. Lietuvos ir Latvijos atstovai prašė paramos, kad "Laisvės Radio" baltiečių skyrius būtų paliktas Muenchene. Panašios akcijos ėmėsi JAV LB ir Jungtinis Amerikos Baltiečių Komitetas, kreipdamasis į Tarptautinį Radio Laidų Tarybos pirm. dr. J. A. Gronouskį. Komitetas rugpjūčio 1 d. gavo jo laiška, teigianti, kad taryba negali pritariti baltiečių laidų redakcijų perkėlimui į Niujorką ir kad šiuo klausimu ji turi galutinį žodį. Taigi tų laidų redakcijos ir toliau liks Muenchene.

BOSTONO LIETUVIŲ RADIO valandėlė "Laisvės varpas", vadovaujama Petro Višcinio, sekmadieniais transliuoja dvi skirtingas programas iš radio stočių Medfordo ir Brocktone. Jos savo skubia informacija lietuviams pakaisdavo Bostone užsidariusį savaitraštį "Keleivis". Medfordo radio stočių perėmė kiti savininkai ir rugpjūčio 17 d. pranešė, kad bus nutrauktos laidos sventimomis kalbomis. Naują stočių "Laisvės varpui" nebus lengva surasti, nes jos nenori laidų pasirašyti subalansuoti. Be to, reikd pasirašyti kalboti metams, iš anksto sumokant kelis tūkstančius dolerių. Iniciatorių grupė ieško mecenatų paramos.

Braziliija

SAO PAULO ATEITININKAI liepos 9-28 d. stovyklavo Lituanikoje. Jiems vadovavo JAV lietuvišės Dainų Kojelė, Sigutė Lenkauskaitė ir kun. Juozas Šeškevičius, o maitinimu rūpinosi Ona Zalubienė, Sofija Piliavičienė ir Ursulė Cvirkenė. Dalyvių susilaukta 21. Jie buvo suskirstyti į tris būrelius — "Vėžliu", "Seškų" ir "Beždžionių" su vadovais D. Saldžiū, M. Remenciūtė, A. Valavičius. Savaitgalio metu svečių teisėmis įsijungė studentai. Stovyklautojai mokėsi lietuviškų dainų, tautinių šokių, juostų audimo, dalyvavo pasnekesiuose. Juos lietuviškai kalbančiam pravedavo D. Kojelė, kitėm — kun. J. Šeškevičius. Labai įvairios buvo vakarinės programos, tačiau didžiausią išpūdį paliko partizanams skirtas vakaras. Jo programa vyko

trijose vietovėse: stovyklos kryželėje buvo prisiminti Lietuvos partizanai, prie ežerėlio — politinis kalnys Viktoras Petkus bei jo ryžtą stiprinantys ateitininkų principai, ateitininkų pauksmėje — dabartinė tikinčiųjų būklė Lietuvoje. Vakaras užbaigtas Mišiomis. "Mūsų Lietuvoje" nusiskundžiama klūtims, kurių susilaukta dėl labai skirtingo stovyklautojų amžiaus ir lietuvių kalbos nemokėjimo. Sunku buvo visiems pritaikyti programas, o daliai stovyklautojų jas suprasti, nes buvo vykdomos lietuvių kalba.

ZYDŲ SENELIŲ NAMUOSE Sao Paule koncertavo jaunimo choras "Volungė", vadovaujamas Kristinos Valavičiūtės. Kadangi buvo dainuojamos tik lietuviškos dainos, su jų turiniu koncerto dalyvius supažindino Milda Remenciūtė. "Volungė" buvo įsteigta prieš porą metų ir jau yra pasiekusi nemažų laimėjimų. Zydu senelių namų medicinos skyriuje dirba J. Valavičienė. Per ją ir buvo gautas kvietimas koncertui.

Australija

ADELAIDES LIETUVIŲ CHORAS "Lituanija", vadovaujamas sol. G. Vasiliauskienės, metinuis balius pakeitė kultūrinėmis popietėmis. Paskutinoji įvyko liepos 13 d. Lietuvių Namuose. Pirmiausia programą atliko pačios choras, o vėliau prie valčių stalų į lietuviškas dainas buvo įjungti visi dalyviai. Šiuo metu "Lituanija" turi 50 dainininkų, kuriuos ateityje papildys sol. G. Vasiliauskienės įsteigtas 13 mergaičių chorėlis "Eglutės". Chora suorganizavo ir jam 20 metų vadovavo muz. V. Simkus, o dabartinė vadovė su choru dirba jau 11-tus metus. Šiuo metu ruošiamasi Australijos Lietuvių Dienų dainų šventei, kurioje dalyvaus keturi chorai — Adelaidės, Geelongo, Melburno ir Sydnejaus su 180 dainininkų.

Britanija

BRITANIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRIJOS sąskrydis įvyks rugšėjo 27 d. Mančesteryje. Tikimasi, kad jame dalyvaus visų lietuviškųjų kolonijų atstovai. Ekskursiją autobusų organizuoja Londono Šv. Kazimiero parapija.

LIETUVIŲ SKAUTŲ STOVYKLOJE buvo ir trys dalyviai iš V. Vokietijos — Brigita Neumanaitė iš Eiwelerio, Kristina Verselytė ir Tomas Verselis iš Huettenfeldto. Kitas atbaidė net šešias savaites trukęs lietus, bet stovyklos metu vėl švietė saulė. Stovyklai pasibaigus, svečiai iš V. Vokietijos dvi savaites praleido Anglijos lietuvių šeimuose.

Portugalija

EUROPOS KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ KONGRESAS d. XXI iš eilės, birželio 24-25 d.d. įvyko Lisabonoje. Pagrindinė jo tema — "Žmogaus teisių gerbimas ir jų ugdymas". Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungai atstovavo Paryžiuje gyvenantis inž. A. Venskus, jos centro komiteto vicepirmininkas tarptautiniams reikalams. Kongreso dalyviams jis padarė pranešimą apie Sovietų Sąjungos vykdomos žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje, apimančius visas gyvenimo sritis. Inž. A. Venskus prašė visus kongreso dalyvius solidariai remti lietuvių laisvės kovą, mūsų tautos nepriklausomybės siekius.

Šveicarija

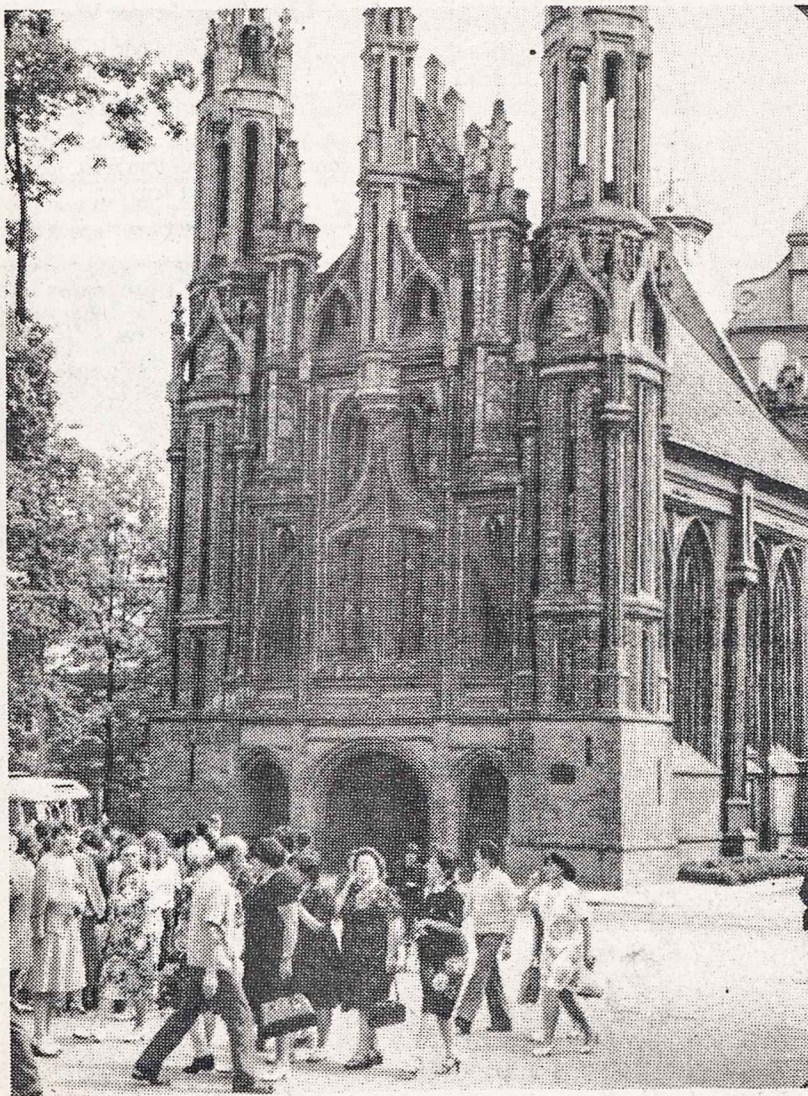
DR. JUOZAS ERETAS, gyvenantis Berne, turėjo dvi operacijas, bet jau grįžo iš ligoninės ir ruošia spaudai naują laidą "Užmirštųjų baltiečių". Luzerno leidžiamas laikraštis "Vaterland" paskelbė Beatricės Eichman-Lueteneger straipsnį apie nepriklausomą Lietuvą po 1918 m. Jame buvo nušviesta ir dr. J. Eretos šakota veikla Lietuvoje. Primenama, kad Lietuvoje buvo ir keli kiti šveicariai. Straipsnis "Baltiečių tragedija Europos pakrastyje" taipgi supažindino skaitytojus su sovietų okupuotų Baltijos respublikų būkle, baltiečių pastangom išsaugoti savo tautinį savitumą, atgauti nepriklausomybę.

Vokietija

VOKIETIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGOS valdyba jaunimo suvažiavimui rengia rugšėjo 26-27 d. Muenchene, "Haus International" palatpose. Garsyviai turės gerą susipažinti su dalyviu "Oktoberfest" festivaliu. Bus padarytas pranešimas apie tautinių šokių šventę Čikagoje, aptarti kiti reikalai. Metinis VLJ Sąjungos suvažiavimas numatytas lapkričio 7-9 d.d. Vasario 16 gimnazijoje. Jame bus išrinkta nauja valdyba.

VALTERIS BANAITIS, visuomenininkas, muzika, buvusi Vasario 16 gimnazijos mokytoja, liepos 10 d. sunkiai sužeidė autobusas Fuerstentberge, partrenkęs jį, einantį per gatvę. Nuvežus į Hoexterio miesto ligoninę, buvo konstatuotas galvos kiaušio lūžimas. Samonę jis atgavo tik liepos 23 d. Sveikata pamažu gerėja.

KUN. VACLOVAS SARKA, Hamburgo bei jo plačių apylinkių lietuvių kapelionas, atostogavo rugpjūčio mėnesį. Atostogų metu jis dalyvavo lietuviškuose renginiuose, aplankė jaunimo ir vaikų vasaros stovykla Vasario 16 gimnazijoje. Jį pavadavo prie Osnabruecko gyvenantis kun. Petras Girčius ir Hamburgo Šv. Teresės parapijos klebonas kun. A. Blaik.

Prie Sv. Onos šventovės Vilniuje. Nuotrauka daryta 1980 metų vasarą

Dainų šventės dalyviai žygiuoja Vilniaus gatvėmis. Jie Lietuvos okupacijos 40-čio proga buvo priversti pasimilkoti ir sovietiniam okupantui

JAUNIMO ŽIBURIAI

Pradedama rengtis naujam kongresui

Pasitarimai Čikagoje • Žvilgsnis į būsimus kongresus
Temos būsimam kongresui • Įvairūs siūlymai

Pasitarimai sekančio kongreso reikalais įvyko jau keli. Gegužės 9 d. įvyko "V Kongreso akademinės programos suvažiavimas" Čikagoje, kuriame dalyvavo vien čekagiškiai: PLJS valdybos nariai ir du kvieisti asmenys — Algis Norvila, paruošęs II PLJK akademine programa, ir kun. Kestutis Trimakas. Taip pat dalyvavo II PLJK ruošęs Romas Sakadolskis. Posėdis prasidėjo buvusių kongresų apžvalga: pirmasis buvo kongresas jaunimui, o ne jaunimo kongresas antrasis buvo reakcija į pirmąjį. Taigi stengiasi kuo plačiau atsiklausti jaunimą apie jo norus. Iškilo temos pagal sritis: kultūrinės, politinės, auklėjimo, religijos ir lituanistinės.

Ateities kongresai priklausau nuo jaunimo tipo: vėresnės kartos jaunimas mažiau teapsisprendęs, šių dienų jaunimas — daugiau savarankiškas.

Trečiasis kongresas rėmėsi daugiausia darbo būreliais. Atstovs per visas studijų dienas dalyvavo tik viename būrelyje, taigi turėjo progos gvildinti tik vienos srities temą. Ketvirtasis kongresas suderino paskaitas su darbo būreliais ir suvažiavimu, kuriame tuojau pat buvo daromi nutarimai, kol tos srities mintys dar buvo nepamirštos.

Galima sakyti: pirmasis kongresas sudomino jaunimą kongresų mintimi, kuri pirmą kartą buvo mesta jam PLB valdybos, vadovaujamos Bačiūno. Antrasis — kreipė dėmesį į reikalą organizuoti. Taip gimė PLJS. Trečiasis — kreipė dėmesį į labai siaurai apibrėžtus konkrečius veiklos uždavinius. Ketvirtasis — jau ėjo daugiau į filosofinius-ideologinius laukus ir sudarė išsivijos jaunimo "credo".

Tolimesnėse diskusijose buvo iškelta keletas klausimų: pvz. ar PLJS atsakinga kongresui, ar kongresas sąjungai? (Man atrodo šis klausimas gana naivus. Demokratiškose sistemose visada išrinktas vienetas atsakingas tam vienietui, kuris jį išrinko. Taigi sąjunga visuomet buvo ir bus atsakinga kongresui).

Siūlyta sekančiam kongresui tema: atidžiai pasižiūrėti į santykius tarp Lietuvos ir išsivijos, ypač kreipiant dėmesį į ryšį

tarp Lietuvos jaunimo ir išsivijos jaunimo. Reikėtų įsiskirti naujų aptarimų veiklos sritims. Gal vertėtų Jaunimo Sąjungai pažiūrėti, kokius galima turėti naujus veiklos suskirstymus ir kaip juos išvystyti. Kalbėta, kad V PLJK dalyvis turėtų būti vispusiškas lietuvis, grįžtas prie lietuvių kalbos, lietuvių literatūros ir prie ryšių su Lietuva. Šis jaunulis būtų ne tik veikėjas, bet ir stebėtojas, kuris prenumuotų ir skaitytų lietuvišką spaudą.

Tolimesnėse diskusijose dr. Norvila siūlė temas, sekančiam kongresui: a. politinis aktyvumas, b. analizė: kronika ir lietuviška išsivijos literatūra, c. pasidalinimas įspūdžiais iš Lietuvos tarp tenai buvusių ir d. konkretūs to santykio rezultatai. Pasigesta praėjusiuose kongresuose dėmesio į lietuvių kūrybą — reikia atgaivinti žodinę kūrybą.

Kalbėta apie jungiantį siūlą tarp stovyklos ir studijų dienu. Tam tikslui siūlyta, kad būtų keletas koordinatorių. Stovykla turėtų būti pasirodymas studijų dienoms. Kongrese turėtų būti viena visa rįšanti tema ir konkrečių darbų atlikimas pačiame kongrese. Siūlyta krashtams išsiuntinėti anketa, kurios pagrindinis klausimas būtų: kokia turėtų būti V kongreso idėja, kas turėtų rūpėti V jaunimo kongrese, koks turėtų būti to kongreso tikslas, koks turėtų būti studijų dienų uždavinys? Po pirmosios anketo reiktų šaukti antrą kongreso reikalais suvažiavimą ir tada išsiuntinėti antrą anketa. Per sekančią posėdį diskutuotinos temos: lėšos, programa, ryšys tarp sąjungos ir kongreso, kongreso tema.

Kun. K. Trimakas siūlė kitas temas kongresui. Jo nuomone, reikia eiti į konkretumą — nustatyti veiklai konkrečias gaires ir jų siekti pokongresinėje veikloje visuose kraštuose. Siūlė pažvelgti į auklėjimo — samoningumo sritį. Reikia palaikyti ryšius su ideologine šeima: kokie ryšiai galimi tarp šeimų? Kaip jaunimą, atitrukusį nuo lietuviškos veiklos, sugrąžinti, kaip išlaikyti, kad nenutrūpėtų? Darbai visose srityse jau yra pradėti — reikia juos tik tęsti

Vyriausias skautininkas V. Vidugiris užrašo kaklaraštį skautukui, atlikusiam įrodį Romuvos stovykloje

toliau. Veiklos gairės turėtų būti konkrečiais darbais išbandytos.

Tautinis atsinaujinimas Lietuvoje vertas ypatingo dėmesio. Atsinaujinimas Lietuvoje stiprėja, o išsivijoje silpnėja. Gal vertėtų kongrese gvildinti tą klausimą, būtent, Lietuva stiprėja, išsivija silpnėja. Ryšiai galėtų padėti vieniams su kitais susigventi. Kongrese svarstytini klausimai: kokios kliūtys ir galimybės mūsų problemoms išspręsti? Kun. K. Trimakas taip pat pabrėžė, kad reikia plačiau pateikti žinių apie jaunimo problemas ir jų nagrinėjimą ir už sąjungos ribų. Jo nuomone, kongreso tikslas turėtų būti konkrečių idėjų, ne tik organizacinių gairių plėtojimas.

Ryšių su pasitarimais Čikagoje vyko pasikalbėjimai ir su paskirais asmenimis Europoje. Vokietijoje Smitai siūlė analizuoti praėjusių kongresų rezultatus bei organizavimo darbus. Siūlė taipgi skirti daugiau laiko PLJS reikalams ir ryšium su tuo trumpinti studijų dienas. (Vokietijoje studijų dienos truko apie 10 dienų). Dėl temų: reiktų parinkti dvi pagrindines temas, iš kurių visa kita plauktų. Stovyklos programa turėtų būti gerokai iš anksto paruošta, kad dalyviai galėtų atitinkamai pasiruošti. Pasikalbėta taip pat su IV PLJK akademinės programos vedėju Vincu Bartusevičium taip pat iš Vokietijos. Jo nuomone, dalis stovyklos programos turėtų būti įvedimas į studijų dienas. Reikia pereiti per visų praėjusių kongresų nutarimus ir išskirti bendruosius nuo konkrečių projektų. Reikėtų atskirti laiko diskusijoms apie kraštų veiklą.

Dar nepaėjus nė metams po ketvirtąjį pasaulinio jaunimo kongreso Europoje, naujai išrinktoji ir tik prieš pusę metų susiorganizavusi Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba ėmė rūpintis sekančio jaunimo kongreso organizavimo darbais. Tai girtinas žingsnis, tačiau vertas ir kritiško žodelio. Prisiminkime antrame kongrese išrinktą pirmąją PLJS valdybą ir jai pavestas dvigubas pareigas: vadovauti Jaunimo Sąjungai, vykdančią kongreso nutarimus, ir kartu rengti trečiąjį jaunimo kongresą. Į trečiąjį kongresą atvykę atstovai aiškiai pasisakė, kad pasigedo sąjungos reikalais veiklos valdybos ir prašė ateityje atskirti kongreso ruošos darbus nuo sąjungos darbų, pareiškė, kad kongreso ruošos komitetas už savo darbus atsakingas PLJS valdybai, tačiau pagrindiniai organizavimo darbai tenka kongreso ruošos komitetui.

Tikėkimės, jog dabartinė valdyba atsimins praeities atstovų pageidavimus ir savo konkrečiais darbais sąjungoje įrodys, kad atliko, kas jiems buvo atstovų pavesta per IV PLJK, kai ateis laikas atsakomybei per V PJLK.

Gabija

Veiklos žinios ir pageidavimai

Ką veikia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba?

PLJS valdyba posėdžiauja maždaug kartą į mėnesį Čikagoje. Visi valdybos nariai, išskyrus politinės veiklos koordinatore Gintę Damušytę, gyvena Čikagoje. Praėjus beveik metams po kongreso, kuriame naujoji Gintaro Aukštuolio vadovaujama PLJS valdyba gavo jaunimo įgaliojimą vykdyti jų vardu kongreso nutarimus, pažvelkime į paskutiniuosius valdybos darbus.

Vykdomasis vicepirm. Saulius Cyvas gegužės-birželio mėn. nuvyko Europon pasitarimams ne tik PLJS, bet ir PLB reikalais. Tenai su VLB pirmininku Andriumi Smitu pasiinformavo apie kasmetinę Europos Lietuvių Studijų Savaitę. Planuojama PLJS pirmininko Gintaro Aukštuolio kėlonė pasitarimams su Europos lietuvių jaunimu rugsėjo mėnesį gal Vasario 16 gimnazijoje. Ruošiamas Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos suvažiavimas Muenchene rudenį. Daug Vokietijos jaunimo dalyvavo tautinių šokių šventėje Čikagoje. Pasitarta apie galimybes sekančių metų vasarą suruošti lituanistini seminarą jaunimui iš visur Vokietijoje, Vasario 16 gimnazijos patalpose. Pasikalbėta taip pat su VLJS pirmininku Muenchene Mečiu Landu. VLJS valdyba prašo dainorėlių su gaidomis, remia lituanistinių kursų idėją Vasario 16 gimnazijoje ir ruošiasi suvažiavimui rudenį, kuriame bus renkama nauja VLJS valdyba.

S. Cyvas nuvyko ir į Angliją, kur tarėsi su Anglijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Jonu Podvoiskiu. Buvo sušauktas steigiamasis Jaunimo Sąjungos suvažiavimas, kuriame ALJS ir susiorganizavo. Veikla remiasi socialiniais ir kultūriniais pobūviais. Prašė atsiųsti taktininkų, kurie sugebėtų įvesti naujesnį, rimtesnį veiklos programų. Anglijos jaunimui siuntinėjamas anglų kalba žiniaraštis "LYNES", kuris leidžiamas su "Europos Lietuvių" ir finansuojamas D. Britanijos Lietuvių Sąjungos.

Apmai, santykiai tarp Vokietijos ir Anglijos jaunimo neblogi. Abi valdybos prašo energingų taktininkų, medžiagos stovyklom, studijų savaitėm ir daugiau informacijų.

Ryšių su Prancūzijos lietuvių kilmės jaunimu nėra aiškūs. Būtų labai gaila, jeigu Prancūzijos lietuviškasis jaunimas, kuris per praėjusį IV PL Jaunimo Kongresą taip gerai pasirodė ir net pravirkdino iš visų kraštų jaunimą su stovykloje paruoštu vaidinimu, nebūtų įjungtas į bendrą Europos lietuvių jaunimo sąjungos veiklą. Apgailestautina, kad PLJS vicepirmininkas nerado laiko aplankyti Parizųje susitelkusio naujos jaunimo sąjungos branduolio. Prancūzijos lietuvių kilmės jaunima būtinai reikia įjungti bendrojo veiklon. Juk Jaunimo Sąjungos tikslai nėra elitiniai ir nėra taikomi tikslai jau stipriai mokantiems lietuvių kalbą ir gerai susipažinusiems su jos kultūra. Jeigu visi sąjungos nariai būtų tokio "augšto" lygio, atitruktų labai didelė ir svarbi sąjungos darbas dirva. Čia rašančiosios nuomone toks elitizmas sumenkintų PLJS visuomenišką ir bendruomenišką plotmę. PLJS taptų nebe bendruomeniškais pagrindais pagrįsta lietuvių kilmės jaunimo sąjunga, bet susiaurintų tikslų organizacija.

PLJS valdybos susirašinėjimo sekretorė Vita Musonytė praneša, kad užmegzti geri ryšiai su Brazilijos LJS pirmininku Al. Valavičium Sao Paulyje. Brazilijos tautinių šokių grupė "Nemunas", atvykus į tautinių šokių šventę, ekskursavo po Šiaurės Ameriką. Patys tas ekskursas organizavo, tik Hamiltonas Kanadoje juos pakvietė koncertui. BLJS dalyvavo imigrantų olimpiadoje ir surengė kultūrinę parodą Sao Paulyje kartu su kitomis etninėmis grupėmis. Pasigendama gaudesnių ryšių su kitais kraštais.

Bene didžiausias PLJS iniciatyva suruoštas dalykas — pakvietimas Los Angeles skryčiaus spektaklio "Viva Europa". Spektakliai įvyko Klevelande ir kelis kartus Čikagoje. Salės buvo sausakimšos, bilietai buvo parduoti iš anksto. Čia rašančiai teko matyti spektaklį Klevelande. Jaunimo sukurtas ir paties pastatytas veiklas tikrai augšto lygio ir vertas dėmesio visų kolonijų.

Toronte surengtoje Laisvės Olimpiadoje dalyvavo sekretorė Vita Musonytė. Politinės veiklos koordinatore Gintė Damušytė dalyvavo lietuvių ir žydų konferencijoje Niujorke. Kiti valdybos nariai užimti netiesioginiais PLJS valdybos darbais.

Apžvelgus dabartinės PLJS valdybos veiklą nuo kongreso

praėjusią vasarą, matyti daugybę planų ir posėdžių, tačiau pasigendama didesnių žygių, kurie parodytų tikrą jaunimo iniciatyvą. IV kongreso nutarimai gražiais, pozityviais žodžiais išreiškia ko išsivijos jaunimas visuose kraštuose siekia. Dabar tik reikia laukti, kad PLJS valdyba tuos siekius atspindėtų savo konkrečiais darbais. Gabija

Lietuvos universitetas

Rašo Lietuvos pogrindžio "Varpas" 8 numeryje

Lietuvos Taryba 1918.XII.5 priėmė Vilniaus universiteto statutą. Atkuriamas senasis Vilniaus universitetas turėjo būti keturių fakultetų: teologijos, socialinių mokslų, medicinos ir gamtos matematikos. Deja, nei lietuviai, nei lenkai (1918.XII.13 Varšuvoje buvo priimtas nutarimas apie Vilniaus universiteto atidarymą) savo nutarimų tada įgyvendinti negalėjo dėl Raudonosios Armijos isiveržimo į Lietuvą. Jai pasitraukus ir Vilnių okupavus lenkams, lietuvių nacionaliniai moksliniai kadrai pasitraukė iš sostinės ir susitelkė Kauno universitete (nuo 1930 m. — Vytauto Didžiojo).

Iš Kauno universiteto išaugo ir dabartinis Vilniaus universitetas. Nuo 1939.XII.15 kurį laiką Lietuvoje veikė du universitetai — Kaune ir Vilniuje. 1940 m. pavasario semestre Vilniuje buvo 416 studentų, o Kauno universitete — 141. Kaip nebūtu keista, Kauno universitete tuo metu dauguma studentų sudarė žvaid — 78. lietuvių buvo tik 21. Ilikusieji kitų tautybių ("Mokslas ir gyvenimas", 1979, nr. 3, p. 22).

Čia norime papasakoti apie šio universiteto tuometinio laikotarpio. Tarybu valdžia pirmiausia ir ėmėsi reorganizuoti šį universitetą. Pirmasis jos žingsnis Vytauto Didžiojo universitete buvo Teologijos-Filosofijos fakulteto uždarymas (1940.VII.16). Kiek vėliau (VII.29) į švietimo ministeriją buvo išskviestas abiejų universitetų vadovybės ir navesa joms kuo skubiau pasirūpinti naujomis universitetu programomis, taip, kad prasidėtų naujesnis mokslo metams jų programos atitiktų TSRS mokslo reikalavimus. Taip pat nurodyta, kad visuose fakultetuose būtų įvestas privalomas marksizmo-leninizmo dėstymas. Humanitariniai dalykai turi būti grindžiami dialektiniu materializmu.

Profesūra turėjo susipažinti su TSRS pedagoginėmis teorijomis ir "didžiausiais" pedagoginiais laimėjimais TSRS moksle. Be kitu dalyku, ypač turi būti atkreipiamas dėmesys į tarybinės konstitucijos "milžiniškai imponuojančią reikšmę" kitų mokslų tarpe. Liaudies seimo nutarimai turi susilaukti "tinamo mokslo teisinio interpretavimo". Buvo nurodyta, kad nei personalo, nei dėstomų dalykų prieglobstvie neturi sau rasti vietos "jokia reakcijos užuomazga, joks reakcijos židinys". Reikia kuo skubiausiai likviduoti "reakcinių korporacijų veikimą".

Tokie buvo pradžioje nurodymai, lyg ir gairės. Pačius veiksmus universitetas pradėjo jausti tik rudenį, prasidėjus mokslo metams. Tada buvo atleista didelė dalis profesūros ir tvirtinama iš naujo naujosios vyriausybės. Nepageidaujami asmenys nebuvo patvirtinti. Tačiau vėliau ir tie, kurie buvo patvirtinti, susilaukė represijų: kaiku

rie "tik laikinai" nebuvo priimami į profesiją, o nerašytose istatymuose reikėd, kad nepriklausymas profsąjungai asmeni lvg ir pažvėdavo "liaudies priešo" vardu, kuriam darba galima duoti irgi tik laikinai.

Visa darbo kontrolė pagyvėjo, kai žiema isisteigė universitete kompartijos organizacija. Ji pasiėmė globoti ne tik būtinai tarybinėje santvarkoje organizacijas ir tikrinti jų veiklą, bet ir prižiūrėti viso universiteto ir jo vadovybės veiklą. Personalias turėjo dalvauti profsąjungos veikloje. 1941 m. pavasari profsąjungos veiklai vesti buvo atsiųstas marksizmo-leninizmo dėstytojas rusas iš Maskvos, kuris turėjo sustiprinti politinį švietimą.

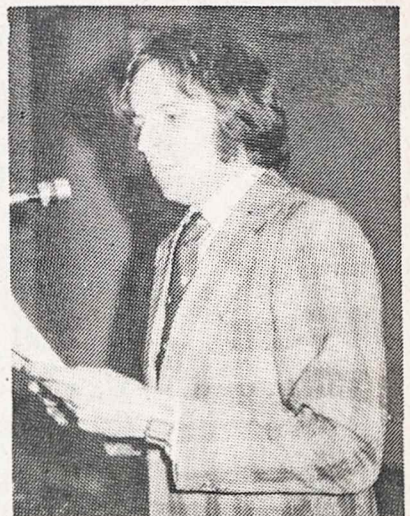
Antras dalykas, be kurio neišsiverčia jokia tarybinė istaigta, tai planavimas. Planuota ir Vytauto Didžiojo universitete. Planus per naktis turėjo ruošti universiteto ir fakultetų vadovybės. Planai buvi tokie "ideologiški", prismaigstyti daugybės nereikalingų susirinkimų, jog net darbušties universiteto personalo žmonės nepajėgė jų įgyvendinti. Jie tam nebeturėjo laiko. Teko pradėti politiškai šviesti. Ne užteko išsklausyti marksizmo-leninizmo paskaitų ciklo ar dalyvauti dažnuose susirinkimuose. Pagal nurodymą iš augščiaus, buvo isteigtas politinio lavinimosi kabinetas, sudaryta marksistinė biblioteka. Greta Lietuvos mokslinku veiklų atsirado daug politinės literatūros, o taip pat kitų "brolišių respublikų" knygu. Didžiulė ir brangi 20 tomų chemijos enciklopedija buvo išvešta į Minsko politechnikos institutą, kuris žadėjo kompensaciją, bet — "nebespėjo".

1941 m. pavasari buvo pradėta ruošti didesnės universiteto reformoms. Statutas buvo išverstas, kain ir buvo galima laukti, iš rusiško šablono, pagal kurį universitetas "teikia galimybes visiems TSRS piliečiams įsigyti augštąjį mokslą ir turi tikslą ruošti medicinos ir technikos bei mokslo socializmo žinias apginkluotus kadrus, pasirušiusius ginti socialistinę tėvynę ir visiškai atsidavusius komunistinės tėvynės kūrimui". Lietuviško nebeliko nieko, išskyrus paskaitų kalbą.

Studentų gyvenimas irgi pasikeitė. Korporacijos buvo uždarytos, o kaikuie vadovybės nariai per trėmimus išvežti. Buvo įsteigtas komjaunimas ir studentų profsąjunga. Patys studentai suskirstyti į "liaudies draugus" ir "priešus" ir su jais atitinkamai pradėta elgtis.

Tačiau studentų laikysena valdžios nedžiugino, nors buvo atitinkamai šviečiami. Vėlykų metu studentai turėjo būti pagelkaitose, o tą dieną auditorijos buvo tuščios.

Tai maždaug tokie bendrais bruožais atrodo Vytauto Didžiojo universiteto praleisti pirmieji tarybiniai metai. Inž. V. K.

ALEKSANDRAS VALAVIČIUS, Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas Nuotr. P. Rukšio

Tautinių šokių šventėje

Šiais metais, liepos 5 ir 6 dienomis, Čikagoje įvyko pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė. Aš turėjau progą dalyvauti šioje įspūdingoje ir didingoje šventėje. Priklausau prie Toronto lietuvių tautinių šokių ansamblio "Atžalynas". I šokių šventę dėl įvairių priežasčių negalėjo išvykti visi mūsų grupės šokėjai, bet iš "Atžalyno" dalyvavo 75 linksmi ir entuziazmo kupini šokėjai. Daug valandų "Atžalynas" repetavo ir ruošėsi šventei. Mano nuomone, viskas buvo labai vertinga.

Liepos 5 d. buvo bendra repetitija Čikagos Amfiteatre. Nuostabu buvo matyti tiek daug šokių grupių su įvairiais lietuviškais vardais — "Rambynas", "Liepsna", "Silainė", "Grandinėle", "Banga", "Spindulys" ir t. t. Aš susidraugavau su lietuvišku jaunimu iš arti ir toli. Buvo įdomu matyti, kaip Kanados arba Amerikos jaunimas galėjo susikalbėti su jaunimu iš Brazilijos ir Vokietijos tik lietuviškai.

Vakare įvyko oficialus šventės atidarymas ir susipažinimo šokiai lietuvių Jaunimo Centre. Sis pastatas yra labai gražus iš vidaus ir iš lauko, papuostas visokiais lietuviškais ornamentais. Čikaga tikrai yra didelė lietuvių kolonija. Tenai visa ilga gatvė (buvusi 69-toji) yra pavadinata "Lithuanian Plaza" vardu. Matėsi visokių valgyklų, restoranų bei krautuvų — "Tulpė", "Nida", "Parama", "Ramunė", "Palanga" ir t. t.

Liepos 6 d. buvo iškilmingos Mišios didelėje lietuvių šventovėje. Dalyvavo labai daug jaunimo. Mišių pabaigoje buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Visa šventovė skambėjo. Pagaliau atėjo laikas šokių šventei. Amfiteatras buvo pilnas žiūrovų — 10,000 žmonių. Šokių paradas užtruko gana ilgai, nes šiais metais lietuvių šokių šventėje dalyvavo 2300 šokėjų. Man atrodo, kad jų buvo dar daugiau. Niekada nesu mačius tiek daug lietuviško jaunimo. 2300 šokėjų buvo pasipuošę spalvingais tautiniais drabužiais. Šventė užtruko daugiau kaip tris valandas, o po jos įvyko didysis banketas. Net trys Čikagos televizijos kanalai rodė vaizdą iš šventės žinių programoje. Taip pat ji buvo plačiai aprašyta didžiojoje spaudoje.

Esu laiminga, kad galėjau kartu su "Atžalynu" pasirodyti šioje lietuviškoje šventėje. Tas šventės džiaugsmas tepalaiko mūsų tautinę samonę per daugelį metų, teiškod naujas generacijas, dirbančias lietuvių tautos gerovei. Niekada nepamiršiu to vasaros savaitgalio Čikagoje ir laukiau ateinančios šokių šventės.

Dalyvė

Rochesterio šokėjai, įžygiavę Čikagos Amfiteatro arenon, tautinių šokių šventėje

Nuotr. V. Bacevičiaus

Naujai suburtas Toronto lietuvių choras "Volungė", kuriame dalyvauja jaunoji karta. Jam vadovauja muzikė DALIA VISKONTIENE (pirmoji dešiniame krašte) ir kviečia prisidėti kitus. Nuotr. V. Pranaičio

Platūs jauno choro užmojai

Birutės Litvinienės pokalbis su Dalia Viskontiene, torontiško choro "Volungė" vadove

— Pradžioje, "Volungės" vietas buvo sudarytas tik iš merginų bei moterų, o dabar matome, kad dalyvauja ir gražūs būrys vyrų. Kodėl "Volungė" pasuko šia kryptimi?

— "Volungė" susibūrė 1976 m. rudenį. Man išvykus 1977 m. sausio mėnesį iš Toronto, dainininkės nepabiro, bet dainavimą tęsė. Grįžusi 1978 m. vasara, buvau jų paprašyta darba tęsti toliau.

Padirbėjusius metus, pasirodė ir atlikome koncertus Čikagoje, Niujorke ir IV Pasaulio Jaunimo Kongrese Europoje. Atsiliepimai buvo teigiami. Džiaugiausi narių pasižventimu, energija ir meile lietuviškai dainai bei vis didesniu noru tobulėti muzikos srityje.

Po jaunimo kongreso dar teko koncertuoti Bostone ir antrą kartą Čikagoje. Įvertinimai buvo labai gražūs ir skatino dirbti toliau. Tuo metu ir mane kreipėsi vyrai, prašydami ir juos įjungti į šį vienetą.

1980 m. pradžioje pradėjome stropiai repetuoti su vyrais. Repeticijų buvo daug, bet po šešių mėnesių darbo pasiekti rezultatai nustebino ne tik mane, ne tik visą "Volungę", bet ir Toronto visuomenę. Vieneto pažanga per tokį trumpą laiką parodė, kad turime labai gabių, muzikalių, daug žadančių pasiryžusių dainininkų. Aš esu tikra, kad kiekvienas dirigentas bei klausytojas tokių pasižventusių dainos mėgėjų darbą tikrai įvertina.

— Pastaruoju metu dalyvavo seminaruose, kuriuose Jums teko gildintis su kaikiurais Kanados bei JAV chorų dirigentais ir mokytojais chorinės muzikos technika, metodika, chorinį darbą. Kaip galite šiųse seminaruose gautas naujas idėjas pritaikyti choriniam darbui lietuvių tarpe? Kas Jums paliko didžiausią išpūdį?

— Ontario provincijoje prieš 10 metų buvo įsteigta "Ontario Choral Federation". Nuo to laiko chorinė muzika Ontario provincijoje padarė labai didelę pažangą. Nuo pradžios mokyklos iki gimnazijos choriniam dainavimo tobulinimui yra skiriamas labai didelis dėmesys. Universitetai, ypač Western (Londone), išleidžia gerai paruoštus mokytojus šioje srityje. Dalyvaujama seminaruose, šalia gerai paruoštų diskusijų techniniais klausimais, jaučiam visų dalyvusių muzikų nuoširdų dalinimąsi įvairiomis žiniomis, patyrimu, repertuaru. Jaučiau, kad bendras visų tikslas yra kuo daugiau mokinių, studentų, suaugusių (jaunų ir vyresnių) uždegti dainavimo meile ir padėti kiekvienam vienietui siekti naujų meno horizontų.

Daug kartų buvau klausinėjama apie muzikinį lietuvių gyvenimą ir "Volungę". Jie domėjosi mūsų dainininkų amžiumi, išsilavinimu, pasižventimu ir repertuaru įvairumu (religinėje, pasaulietinėje ir lietuviškoje srityje). Taip pat gėrėjosi ir stebėjosi lietuvių visuomenės priitarimu, rėmimu ir progų sudarymu grupei pasirodyti, eksperimentuoti, tobulėti.

Kanadiečiai nepaprastai domisi etniniais vienetais. Taigi man kyla klausimas, kodėl mes, lietuviai, iki šiolie neesame sąmoningai išnaudoję progos ir sudarę geresnes sąlygas svetimtaučiams susipažinti su lietuviška daina.

Negaliu šio klausimo užbaigti nepaminėjusi ir nepabrėžusi ka-

nadičių kolegų noro dalintis žiniomis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems.

Panašūs darbai lietuvių dirigentų tarpe nėra dažni, o gal ir iš viso jų nėra. Labai retai sutiksi tokių nuoširdžių muzikų, kaip pvz. mūsų mylimą St. Gailvičių ar G. Gudauskienę (Kalfornijoje), kurie ne tik pasidalina savo kūriniais, bet ir moraliai paskatina vienetą tobulėti bei dirbti!

— Kokie "Volungės" planai ateičiai?

— Planų netrūksta — jų turime daug. Iki šiol stengėmės klausytojui pateikti vien lietuvišką dainą. Bandysime į repertuarą įtraukti tarptautinius kūrinius. Manau, kad "Volungė", sutartinai ir planingai dirbdama, galės prilygti kitiems chrams, kurie dalyvauja Europos festivaluose. 2. Esame pakviesti dalyvauti Toronte Vasario 16 minėjime. Norime klausytojus lietuviška daina kuo išpūdingiau nuteikti. 3. Tariamės su kompoz. A. Jurgučiu dėl jo muzikinio veikalo "Pamario pasaka" pastatyti Toronte. "Aitvaras" ir režisorė A. Biškevičienė mielai nori prisidėti. Laukiame pritarimo ir paramos iš visuomenės, nes tai pareikalaus daug darbo iš atlikėjų ir daug pinigų. Būtų džiugu, jei tą užmojų pa-

Novalio "Himnas naktčiai"

PR. NAUJOKAITIS

Nors literatūrinė romantizmo srovė Lietuvoje ir nebuvo pilnai išsilaikiusi, bet romantizmas brožu mūsų literatūroje, ypač lyrikoje, buvo gana gausus. Romantizmo įtaka ir lietuvių literatūroje atėjo daugiausia per lenkus (A. Mickevičius) ir vokiečius.

Vienas ryškiausių vokiečių romantikų buvo Novalis — Friedrichas von Hardenberg (1772-1801). Per jo kūrybą ryškiausiai romantizmo motyvai — mėlynėjičiai, mėlynioji mergelė, nakties paslapčių ir mirties romantika, amžinybės ilgesys — atėjo ir į lietuvių lyriką. Novalio vardas ir jo "Himnai naktčiai" buvo žinomi Lietuvoje. Net Balys Sruoga 1924 m. "Himnus naktčiai" buvo išvertęs ir išspausdinęs "Gairių" žurnale.

1972 m. pasaulyje buvo miniama Novalio 200 metų gimimo sukaktis. Ta proga rašytojas Alfonsas Tyruolis naujai išvertė "Himnus naktčiai". Tačiau jų išleidimas nusitęsė iki 1979 m. pabaigos. Ta leidinį čia ir miniame.

Vertėjas pradžioje duoda kiek poeto biografijos, aptaria jo kūrybą, išskiria jo pamiltas idėjas. Knygoje, be šešių himnų naktčiai, įdėtos šešios dvasinės giesmės — idėjinis himnų tęsinys, taip pat kelios ištraukos iš Novalio dienoraščio, susieto su jo kūryba.

"Himnai naktčiai" sukurti mirusiai Novalio sužadėtiniai Sofijai pagerbti ir išaugštinti. Novalio santykiavimas su mirusia sužadėtinė yra panašus į Dantės santykiavimą su mirusia Beatrice. Sofija gaivina poeto dvasią, kelia jį į augštumą, žadina į kūrybos kelią.

"Himnuose" ryški ir religinė idėja. Per nakties paslaptį, miegą ir sapną, pagaliau per mintį kyla į dangišką šviesą, į amžiną džiaugsmą, į patį Kristų ir Mariją.

Pirmieji keturi himnai dar rodo poeto vienišumą, jo gilų

viktų įgyvendinti. 4. 1981 m. birželio mėn. turėsime progą dalyvauti su kitais 400 dainininkų Brocktono universitete ir giedoti Verdi "Requiem" kuriam diriguos pasaulinio masto dirigentė Margaret Hillis iš Čikagos. 5. Esame numatę pasitobulinti "Volungei" su John Fordu, plačiai žinomam dirigentu, mokytoju ir festivalių kritiku. Taip pat yra pažadėjusi savo talką Jean Ashworth-Gam, gerai žinoma Toronto dirigentė (ypatingai pasižymėjusi darbe su vaikais) pasidalinti techniniais žiniomis. 6. "Volungė" yra pasiryžusi Toronte sukviesti lietuvių muzikų suvažiavimą, kuriame galėtų aptarti lietuvių dainos ateitį išsivijoję.

— Toronte yra jaunų lietuvių merginų ir vyrų, kurie turi talentą ir mėgsta lietuvišką dainą. Kaip jie galėtų įstoti į jūsų vienetą?

— Kiekvienas vienetas praturtėja įstojusiu nauju daininiku. "Volungė" laukia dar daugiau lietuviškos dainos mylėtojų-entuziastų. Tik bendromis, sukaupiomis jėgomis galėsime daugiau pasiekti. Siuo metu, reikia ne tik balsingų pasiryžusių dainininkų-kių, bet ir kitų įvairių talkininkų. Todėl kviečiu visus prijauniančius jungtis į šį vienetą.

skausmą, netekus jaunutės sužadėtinės. Pirmajame himne dar garbinama šviesa, bet joje pilna žemiškų rūpesčių, tik naktis uždengia tuos rūpesčius, ištrina tikrovės ir vaizduotės susikurto pasaulio ribas. Dėlto naktis ir jos tamsa meilesnė už dieną ir šviesos gausybę. Antrame himne kyla dar augščiau: naktis turinti dangaus raktus. Trečiame himne poetas vaizduoja viziją: naktį jis pamato iš kapo pakilusios savo sužadėtinės šviesų veidą, kai išnyksta riba tarp sapno ir tikrovės. Čia poeto fantazija jau veda iš žemės ribotumo į nemarabes platybes ir amžinumą. Ketvirtame himne įjungiamą septynsakės žvakidės simbolika — septynių posmelių eilėraštis, skirtas Sofijai ir Kristui. Ir pati Sofija jau artėja prie Išminties sąvokos. Ilgiausias yra penktasis himnas, plačiai apimamas žmonijos evoliucija nuo pasaulio sukūrimo iki Kristaus mirties ir prisikėlimo. Su Kristaus atnešama naujiena pasibaigė mirties baimė. Dėlto šeštasis himnas jau ir gieda apie mirties prasmę, jos nešamą palaimą. Tame himne ryškinašamas šio žemės gyvenimo trapumas ir po to sekantis amžinybės pastovumas.

Taigi "Himnai naktčiai" gieda ne tik apie nakties grožį, apie romantišką amžinybės ir tobulumo ilgesį, bet ir alsuoja gilia krikščioniškos dvasios.

"Dvasinės giesmės" yra "himnų" tęsinys. Čia poetas prisipažįsta, kad jo mirusi, bet gyvai jam apsiroikianti sužadėtinė pažadino jį naujam gyvenimui — į krikščioniško tikėjimo gelmes. Tos giesmės įdomios jausmo nuoširdumu, kūdikiško tikėjimo grynumu.

Alfonso Tyruolio vertimas sklandus, priderintas prie originalo eilėdaros. Knyga iliustruota dail. Ados Korsakaitės-Sutkuvienės grafikos raizniais. Išspausdinta gerame popieriuje. Išleido M. Morkūnas. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Čikagoje 1979 m., 80 psl. Kietais viršeliais. Kaina nepažymėta.

Mokytojai persekioja mokinius Lietuvoje

Faktai, kuriuos paskelbė Lietuvos pagrindžio laikraštis "LKB Kronika" 42 numeryje

Lukšiai (Šakių raj.). 1978 m. Lukšių vidurinėje mokykloje VIII kl. mokinė ALYTAITE Birutė be tėvų žinios buvo įrašyta į komjaunimą. Šakių rajoniniame laikraštyje (1978. V. 13) net buvo atspausdinta žinutė, kurioje džiaugiamasi, kad neveltui dirbta — įtikinta net mergaitės mama. ALYTIENE nuėjo pas dukros auklėtoją ADOMAITIENE ir išpyškino: "Mes esame tikintys, ir mūsų tikėjimas draudžia priklausyti bedieviškomis organizacijoms". Auklėtoja įtikinėjo, kad komjaunimas mergaitei nieko blogo nepadarys, bet motina nenusileido: "Jūs norite, kad tėvai vaikus tik augintų, plautų nešvarius jų drabužius, padengtų visas mokslo išlaidas ir kad vaikas būtų ne tėvų auklėjamas, o mokyklos ar valstybės. To nebus! Prašau patvarkyti, kad mano dukra niekada nebūtų buvusi komjaunuolė."

Po šio pokalbio ALYTIENE su dukra nuvažiavo į Šakių rajono komjaunimo komitetą ir išreikalavo, kad jos dukra būtų išbraukta iš komjaunimo, o dokumentai būtų sutvarkyti taip, kad būtų aišku, jog ji niekada nebuvo komjaunuolė.

Už savo drasą ALYTIENE nukentėjo. Ji dirbo Lukšių vidurinėje mokykloje šeimininke. Mokyklos vadovybė sudarė tokias sąlygas, kad ALYTIENE buvo priversta savo darbą palikti.

Prienai (Prienų raj.). Švietimo skyrius atsiuntė Prienų tėvams atsakymą į jų skundą dėl tikinčiųjų moksleivių persekiojimo Prienų 2-je vid. mokykloje. Tarp kita ko atsakyme rašoma:

"Svarbią reikšmę, įgyvendinant visišką sąžinės laisvę, turi tarybinės konstitucijos garantuota ateistinių įsitikinimų ir jų propagavimo laisvė. Mokslo ateizmo idėjų sklaidimas yra viena pagrindinių tarybinės mokyklos uždavinių. Mokykloje mokiniai nėra tardomi apie jų tikėjimą, tuo klausimu su mokiniais pravedami pokalbiai, disputai. Mokiniai prievarta neverčiami piešti ateistinius piešinius. Taip pat nenustatyta, kad užklasikinio ir užmokyklinio auklėjimo darbo organizatoriai S. KURAS su mokiniais grubiai elgtusi, vadintų juos šiurkščiais žodžiais" (Plg. tikinčiųjų tėvų skundą "LKB Kronika", nr. 41).

Pašilė. 1979 m. gruodžio 1 d. šešių vaikų motina Julija NAUSIEDIENE grįžo iš ligoninės. Kelyje ją sustabdė dvi Pašilės mokytojos — POCIENE ir ARANAUSKIENE ir pradėjo moralizuoti, kodėl jos sūnus Juozas, IX kl. mokinys, einą patarnauti Mišioms. Uoli partijos tarnaitė ARANAUSKIENE kalbėjo:

— NAUSIEDIENE, pažiūrėk, į ką panašus tavo vaikas! Stovi prie altoriaus kamža apsilvilkęs, o senis zakristijonas yra jo drau-

gas. Kokią gėdą jis daro tarybiniam jaunimui. Namuose šventų paveikslų prikabinėta, ant stalo tarp knygų kryžius maišos. Kaip mums negera, kad tokį vaizdą matome pas savo mokinius.

— Mano vaikai ne vagys ir ne girtuokliai, ir aš nedrausiu jiems susitikinėti nei su klebonu, nei su zakristijonu. — Niekinama moteris apsvirkė ir nieko daugiau neatsakė.

Tuo metu, kai mokytojai terorizuoja už bažnyčios lankymą tikinčiuosius vaikus ir jų tėvus, visuose Lietuvos miesteliuose ir kaimuose siuntėja girti chuliganai. Pavyzdžiui, gruodžio 2 d. grupė Pašilės komjaunuolių per pamaldas girtuokliavo, o paskui plyta prie Karklėnų Kultūros namų užmušė žmogų. Sąžinės už jodo grašius nepardavė mokytojai turėtų dėl šito sielotis, o ne dėl Mišiose patarnaujančio berniuko.

Kybartai (Vilkaviškio raj.). 1980 m. vasario 23 d. Kybartų vidurinėje mokykloje žygio ir dainos konkurso proga buvo surikiuoti VII kl. mokiniai. Nepijonieriai buvo be pijonieriškų kaklaraiščių. Auklėtoja, nepajėgdama priversti mokinių užsirišti kaklaraiščius, pasikvietė į talką mokyklos direktoriaus pavaduotoją VERIKĄ. Pavaduotojas tuojau isakė sujieškoti kaklaraiščius ir jų neturintiems užrišti. Dauguma vaikų prievartai pakluso; liko tik mok. Rita GRIS-

KAITYTĖ. Perpykęs pavaduotojas VERIKAS užriko: "Susirink savo šmutkes ir mauk iš mokyklos!" Mergaitė tėvams pasakojė apie incidentą mokykloje. Ritos tėvas, nuėjęs pas VERIKĄ, pareikalavo, kad šis raštu pasiaiškintų, kodėl išvyjo dukrą iš mokyklos, tačiau šis atsisakė. Jis aiškinosi norėjęs užrišti mergaitei kaklaraištį, kad visi būtų viena uniforma. Tada Rita GRISKAITYTĖ ryžtingai pareiškė: "Aš veidmainiauti nenoriu: bažnyčioje su rožančiumi, o mokykloje su kaklaraiščiu. Kaklaraištis yra pijonierių atributika, o aš ne pijonierė, todėl jo nenešiosiu!"

Kretinga. 1979 m. gruodžio 24 d. Kretingos I-os vid. mokyklos IIA kl. mokytoja (auklėtoja) STAKENIENE liepė pakelti rankas mokiniams, einantiems į bažnyčią (pakėlė beveik visa klasė). Paskui mokytoja paeiliui kiekvieną tikintį mokinį pradėjo kamantinėti: ar dažnai eina į bažnyčią, su kuo eina, ar eis pirmos Sv. Komunijos, ar moka poterius.

Tauragė. 1978-79 m.m. pradžioje Tauragės V-je vid. m-je VIIa kl. vyko tėvų susirinkimas. Po susirinkimo auklėtoja A. KRIKSTAPONIENE įkalbinėjo Aurelijos SAVEIKYTĖS motiną, kad savo dukrą leistų stoti į pijonierių organizaciją. Būdamas pijonierė, mergaitė galėsianti eiti ir į bažnyčią, o vėliau į komjaunimą galėsianti nestoti. Direktorius reikalaujas, kad visi mokiniai būtų pijonieriai.

1979. XII. 3 mokytoja KRIKSTAPONIENE davė savo mokiniams klausimus, liečiančius religiją, ir reikalavo atsakyti raštu. Aurelija SAVEIKYTE atsakė taip: "Mokykloje atsakinėjau tik į mokytojos klausimus. Konstitucija skelbia tikėjimo laisvę". Mokytoja, palikusi Aureliją po pamokų, vėl reikalavo konkrečių žinių apie jos tikėjimą.

— Juk ir tavo mama buvo mokytoja, tai gali tau paaiškinti, kodėl ir tokius klausimus būtina atsakyti.

Aurelija atsakė: — Mano mama dėl tos priežasties ir nebedirba mokykloje, kad nereikėtų skaityti ateistinių paskaitų ir prievartauti vaikus.

Barstyčiai (Skundo raj.). 1979 m. vasario mėn. Barstyčių tarybinio ūkio ūkvedys ZEIMYS už tai, kad jo 8 m. sūnus eina į bažnyčią, pervestas į žemesnės pareigas. Siuo metu jis dirba brigadininku.

Simnas (Alytaus raj.). 1980 m. sausio 4 d. Simno vidurinės mokyklos dėstytojas ir IXb kl. vadovas Antanas SITKA klausė auklėtojų, kurie savo noru eina į bažnyčią. Atsistojo visa klasė. Po to sekė antras klausimas: "Kurie einate į bažnyčią tėvų verčiami?" Niekas neatsistojo.

Po to mokyto. SITKA pasityčiojo, sakydamas, kad jis anketoje parašysias, jog visa klasė einanti į bažnyčią, verčiami tėvų. Mokiniai vienu balsu suriko: "Kai atvažiuos iš švietimo ministerijos atstovai, mes pasakysime, kad anketoje buvo parašyta netiesa".

Sidabravas (Radviliškio raj.). 1979 m. lapkričio 11 d. Sidabravo vid. mokyklos partinės organizatorės sekretorės III kl. auklėtoja ZALECKIENE per gamtos pamoką tikinčiuosius mokinius išvadino davatkomis, nemokšomis ir atsilikeliais.

Ateistinėmis temomis pasisakyti yra verčiami ir tikintieji mokiniai. VIIa kl. auklėtojas Petras BAJORŪNAS liepė mokiniui STASKŪNIUI Viliui ateistinei valandėlei paruošti temą: "Ar kryžius padeda mokyti?".

Ateistinės vadovės mokytojos GIEDRAITIENES iniciatyva rengiamos ateistinių piešinių parodos, kuriose bjauriausiu būdu tyčiojamosi iš šventųjų, kunių ir tikinčiųjų.

1980 m. vasario 4-9 dienomis įvyko ateistinė savaitė. Mokytoja GIEDRAITIENE ruošė ateistinių rašinių konkursą. Rašinių reikalavo ir iš tikinčiųjų mokinių. Vasario 2 d. liepė parašyti ateistinių rašinių VIIb kl. mokiniui Arvydui LOTUZIUI, tačiau mokinius atsisakė tai daryti.

Vasario 8 d. visi mokiniai po penkių pamokų buvo suvaryti išklausti ateistinės paskaitos, kurią skaitė eskvienulis GEDGAUDAS. Norintiems pabėgti iš paskaitos drabužinėje neis-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Kanados įdarbinimo mokestinių lengvatų (Tax Credit Program) programa yra pratęsta

Sukurkite naują darbą, ir sudarysite sau mokestinę lengvatą iki \$4,160

Labai paprastai

Norėtumėte nurašyti nuo federacinių pajamų mokesčių \$4,160 ar daugiau?

Štai kaip. Padidinkite savo darbininkų skaičių, t.y. įveskite naujus darbus ir sudarysite sau mokestinę lengvatą — iki \$4,160 už kiekvieną naują pasamdytą darbininką, žinoma, jei darbas atsirado kaip tiesioginė mokestinė įdarbinimo programos pasekmė (Employment Tax Credit Program).

Tai galima padaryti labai lengvai — tik užpildykite vieno puslapio blanką. Pilna informacija gaunama vietinėje įdarbinimo įstaigoje Canada Employment Centre (416-484-5702, Toronte)

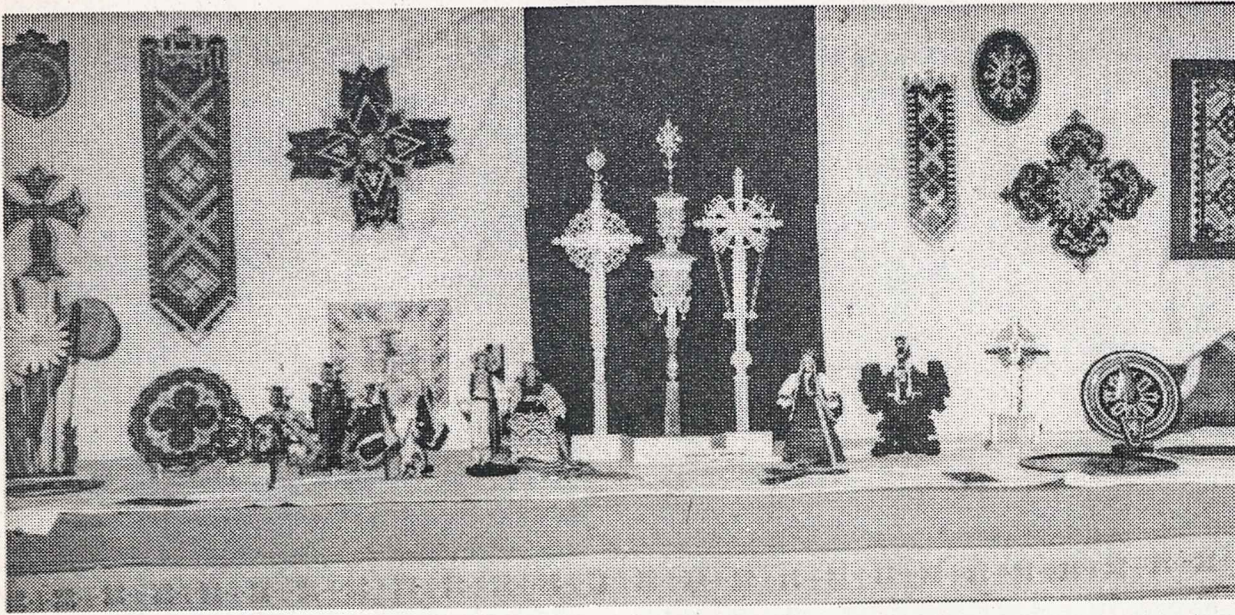
Employment and Immigration Canada

Lloyd Axworthy Minister

Emploi et Immigration Canada

Lloyd Axworthy Ministre

Canada

Lietuvių tautodailės parodoje Čikagoje, kur ją šeštosios tautinių šokių šventės proga surengė baltiečių aptarnaujanti firma Baltic Associates Ltd.

Sužadėtuvių istorija

BALYS GRAZULIS

Nauja Albino Baranausko knyga "Vincas Mazurkevičius romanai"

Sis romanas yra viena iš tu knygų, kuri recenzentui sukelia nemažą galvosūki. Pavartai — net keli šimtai puslapių pripilta. Puslapiai pilni, dialogų neperdaugiausia. Taigi, knyga nemaža, o nežinau ką apie ją sakyti. Vėl skaitinėji, dar atsigrijti ir vis nerandi už ko užsikabinti. Svarbiausia, knyga patinka, norėjumė au autoriui net komplimentų paberti ir reikėtų, pagal knygos dydį, atitinkamos apimties recenziją parašyti, o net pradėti negali.

Nevenias recenzentas pasitenkina vien turinio aptarimu. Kol turinį atpasakoją, keli puslapiai prisirašo. Beveik visa recenzija. Deja, iš šio Albino Baranausko romano turinio recenzijos nepadarysi. Šio romano turinį gali vienu sakiniu nusakyti. Na, jei ne vienu, tai keliais. Todėl aš ir suku galvą, kaip čia iš tiek recenzija padaryti: laikraščio skaitytąjį painformuoti, o autoriui komplimentą pasakyti, nes knyga patiko.

Taip bevargdamas pagalvojau: juk ir romano autorius nemažai vargo, kol tokį siaurą turinį į romaną išplėtė. Tai įėjau į šio romano galą, kaip čia iš tiek recenzija padaryti: laikraščio skaitytąjį painformuoti, o autoriui komplimentą pasakyti, nes knyga patiko.

Romano turinį sudaro dviejų sužadėtuvių porų partneriais pasikeitimo istorija. Iš šio vienasakinio romano turinio aptarimo recenzijos skaitytąjį gali susidaryti išpuodį, kad romane pasakojama, kaip iki to apsiėjimo prieita. Gali net išsivaizduoti tu jaunųjų širdies skausmus, abejones, viens nuo kito atšalimą, palaipsni susizavėjimą kitu. . . Nieko panašaus. Pasikeitimo procesas greitas, netikėtas, sakykume amerikietiškas. Viena aišku, tikrai nelietuviškas. Lietuvoje girdėjau apie pasikeitimus žmonomis (gal tik viena karta) ir sužadėtinėmis, mačiau "draugaujančių" porelių išsiskyrimus. Visų procesai vyko triukšmingai, kerštingai, bent jau dramatiškai. Čia gi praėina ramiai, mandagiai, be mažiausio triukšmelio, tik vienas iš partnerių kiek stipriau pergyvenant, kenčiant. Tiesa, jaunuoliai susėdę nesitaria, sandėrio nedarą. Pasikeitimas sužadėtinėmis (o gal sužadėtiniais) įvyksta savaime kaip logiška laiko ir aplinkybių išvada.

Apie ką tada romane rašoma, jei ne apie išsiskyrimo skausmus ir naujo susizavėjimo džiaugsmus? Taigi apie ką? Sis klausimas ir vargina recenzentą. Ar tai, kas rašoma, jungiasi į romano visumą? Ar reikalinga, ar praturtina romaną ne vien puslapių skaičiumi, bet ir literatūrine verte? Į tai klausimai atsakymas susidarys tik pažvelgus apie ką rašoma ir kaip rašoma. Trumpai aptariant, rašoma apie vienos ir kitos jaunuolių poros susipažinimą. Vienos dar Lietuvoje, o kitos jau pakeliui. Iš Lietuvos išbėgant. Siek tiek apie kelionę. Lyg ir nieko apie susizavėjimą ar meilę. Rašoma apie apsigyvenimą lietuvių stovykloje, išsikūrusioje Weissensteino pilyje, apie kiekvieno iš sužadėtuvių kilmę ir praeitį.

Romane nekeliami jokių likminių ar tautinių problemų, nesisielojama žmogų formuojančiomis įdomiomis. Veiksmas vyksta karo metu ir tuoj po jo, o nerodoma nei karo drama, nei pokarinis chaosas Vokietijoje. Nors gyvenama išviettintųjų stovykloje, bet to stovyklinio gyvenimo romane nekiek. Jis panaudotas daugiau kaip fonas ar dekoracija vykstančiam vaidini-

mui. Viskas telkiasi apie sužadėtuvių, gyvenančių mažame savo pasaulėlyje. Todėl romane perskaitęs net nustembi, kad čia vis dėlto romanas, netgi neblogas.

Pagrindinis romano veikėjas yra jaunas gimnazijos mokytojas, lituanistas Vytautas Matulevičius. Bėgdamas iš Lietuvos, jis netikėtai patenka į traukinį, kuriuo važiuoja jo kolegos mokytojai. Čia jis įsimyli kolegos mokytojo Mieleškos dukterį Virginiją, taip pat gimnazijos mokytoją, jau iš ankščiau trupuči, gal tik iš matymo, pažįstamą.

Kiek Vytautas Matulevičius pasimetęs, lyg apsaugęs, tiek Virginija Mieleškaitė praktiška, galvos nepametusi mergina. Tas jos sugebėjimas padėti tinkamai įvertinti ir bus sužadėtuvių iširimo priežastis.

Kitos poros sužadėtinis, Kauno siuvėjas Pranas Lizdas, rodomas apskūlusiu, guviu ir apskurmi žmogui. Jis savo sužadėtinę Aliną Stonytę pirmą kartą sufinka traukdamasis iš Lietuvos Vokietijos pasienyje, vėliau netikėtai vienamė Bavarijos kaimelyje. Čia įjiedu ir susizavėda. Aliną galima būtų pavadinti kaimo inteligente. Ji, baigusi mergaičių ruošos mokyklą, dirbo valstiečia savivaldybės raštinėje. Daruši, patraukli mergaitė. Vienintelė iš vyriausių veikėjų nemiestietė.

Antraeiliu veikėjų nedaug: Virginijos tėvai, gimnazijos mokytojai, keletas pašaliečių. Visi jie darniai į romaną įjungti, visi duoda savo įnašą, lėta romano vežima stumtelia pirmyn.

Deja, šis supažindinimas su veikėjais nėra visai tikslus. Visas reikalas yra gerokai painesnis ir teikia romanui tam tikro paslaptingumo. Reikia pagalvoti, kad susigaudytum, kas čia romano autorius, kas tik jo veikėjas ir kada kuris iš jų kalba.

Sio krašto mieste Skvireltau ne gyvenantis lietuvis rašytojas Makrickas prie šventovės su-tinka našlę Eleną Mazurkevičienę-Steinytę, pažįstamą dar iš vaikystės laikų. Ji Makrickui pasako, kad jos miręs vyras Vincas Mazurkevičius, su kuriuo Makrickas mokėsi toje pačioje gimnazijoje, paliko romano rankraštį. Tiksliau sakant — savo dviejų sužadėtuvių istoriją. Žinoma, tikrinius vardus pakeitęs išgalvotais. Taip jis romane pasivadino Vyta Matulevičium, o žmoną pakrikštijo Alina Stonytės vardu. Rašytojas Makrickas, Mazurkevičienės prašomas, romaną tik paredagavo, parašė įvadą, užsklandė ir išleido pavadinęs "Vincas Mazurkevičiaus romanu". Tačiau romaną pasirašo Albinas Baranauskas. Taigi jis yra tas Skvireltau rašytojas Makrickas, kartu, žinoma, ir Mazurkevičius. Taigi romano autorius yra Albinas Baranauskas-Makrickas-Mazurkevičius, o romano veikėjai yra rašytojas Makrickas ir, neva romano autorius, Vincas Mazurkevičius — Vyta Matulevičius, gi Elena Mazurkevičienė-Steinytė yra ta pati Prano Lizdo buvusi sužadėtinė Alina Stonytė.

Si paininga suteikia romanui ir savotišką žavumą. Tuo pačiu ši maniera nulemia ir romano stilių, lyg iššaukdamą tą lakonišką kalbą.

Albinas Baranauskas rašo su filosofišku atokumu ir tuo atperka svarnesnio turinio ir veiksmo stoka. Pasakoją neskubėdamas, akylai pasižvalgydamas su švelnia žypsena lūpose. Toki pasakojimą malonu skaityti. Nors nieko svarbaus nesako pats nei jo veikėjai, bet jau klausytis ir nenuobodu. Tik gaila, kad išbėgęs autorius pra-

deda pliekti ilgais sakiniiais: nuo trijų iki aštuonių eilučių ilgumo. Tokie sakiniai skaitytojo išibėgėjimą ne vien pristabdo, bet ir priverčia grįžti atgal, pasitikrinti ar teisingai suprasta. Nepaisant šitokių klūčių, pristatintu autoriaus aprašinėjimuose, tokia atitrauktinė kalba, jaukus, vos pastebimas humoras šiame romane labai tinka. Kai veikėjai nepasižymi didvyriškais darbais nei charakterių stiprybėmis, kai romanas stokoja žūbtūninių akistatų ir šiaip draminių situacijų, tik taip ir tegalima kalbėti. Deja, toks stilius neišvengiamai veda į tuščiąžodžiavimą. Kyla įtarimas, jog ir ekskursijos į pašalius, tokios, kaip maisto pirkti išvyka į kaimus, nėra įterptos vien tik iš reikalo romano puslapių skaičių padidinti, bet atsirado kaip išibėgėjimo vaisius. Tas pats pasakytina ir apie Elenos Mazurkevičienės-Steinytės tėviškės Daugirdynės bei jos tėvų istoriją. Elenos tėvas galbūt įdomiausias ir ryškiausias romano žmogus, deja, jis pačiame romane neveikia (tik jo įvade) ir jo itaka niekur neįjaučiama. Lygiai ir ta apsipirkimo išvyka, tokia žavi, net linksma, romanui nieko neprideda. Gerai, kad nors įdomu skaityti.

Nežinau, ar galima būtų, intensyviu stiliumi rašant, Vyta Matulevičių tokiu mielu veikėju padaryti. Tai raumeningas stipruolis, sportininkas, buvęs gimnazijos poetas, laikraščio bendradarbis, miestietis, o taip nepatikėtinau kuklus, sakykum net žioplakas jaunuolis. Kaimiečiai pasakytų, kad "iš medžio iškrišęs". Vis daro, ką kiti liepia, o dažnai nesusigauda ką daro. Juk ir Alinai pasipirša nežinodamas, kad pasipiršo. Bet taip tik iš šalies atrodo. Tikrumoje jis yra galvojančis, jautriai išgyvenantis, viduje ugningai kunkuliuojantis žmogus. Tai tik pastangos valdytis ir valios stoka daro jį taip naiiviai atrodančią. Kai skaitai, atrodo, kad šio romano stilius specialiai jam sukurta. Bet jis tinka ir kitų romano veikėjų portretams piešti, kartu padėda jiems darniai įsijungti į romano eiga.

Beveik visi romano veikėjai yra inteligentai ar, kaip Lizdas ir Steinytė, pusinteligenciai, visi mandagūs, padorūs, beveik šventadieniški žmonės, todėl ir jų žodynas bei kalba vienodi. Atimk Lizdui priežodį "karališko", ir jo neatkirsni nuo mokytojo. Tačiau tai neklaidu kiekvienam iš jų būti charakteriu, kurio veiksmas ir kalba yra logiška jo būdo išraiška. Todėl jie ir nieko ypatingo neveikdami išėjo nenuobodu.

Besikaitant, tarp kitų, kyla ir toks klausimėlis. Kodėl Albino Baranausko romanuose vyriausiu veikėju pavadęs neatlietuvinčios. Anksčiau Pultinevičius, dabar Mazurkevičius-Matulevičius, Makrickas. Šiame romane net daugumos šalutinių veikėjų pavardės nelietuviškos: Čekauskaitė, Konovalaitė, Šustėris, Valavičiūtė. O štai gimnazijos personalas: Rutšteinas, Rosenfeldas. Borkertaitė, Grinkevičius, Karadzelskis, Karadzelskienė, Zajenčauskas. Tik tarp jų randame: Sarpalių, Mielešką. Šapėną. Nežinia, ar tuo norima ką pasakyti, ar tai tik toks sutapimas, neapdairumas. Tiesa, lietuviškoje buityje tokių pavardžių apstu, bet literatūroje jau senokai mėginama jų vengti, bent jau vyriausių veikėjų tarpe retai tokią pavardę beužtin-ki.

Recenzento uždavinys — supažindinti skaitytoją su knyga, ne ją kritikuoti, pareikšti gera ar bloga (tai literatūros kritikos

Mokslo ir gyvenimo žmogus

Kun. dr. F. Jucevičius — sukaktuvinininkas; sulaukęs 30 metų kunigystės ir 20 metų sielovadinio darbo sukakties

K. AMBRASAS

Kun. dr. F. Jucevičius gimė 1924 m. gegužės 1 d. Gorainių km., Šilalės vals., Raseinių aps. Baigęs pradinę mokyklą, mokėsi Šilalės gimnazijoje, o 1943 m. istojė į Telšių kunigų seminariją.

Karo sukuriu išbėkštą, atsiduria Vokietijoje, kur tęsia studijas Eichstaetio kunigų seminarijoje. 1948 m. persikelia į Romą ir studijuoja garslame Gregoriniame universitete. 1950 m. kovo 4 d. įšventintas kunigu, o 1952 m. tame pačiame universitete gauna daktaro laipsnį ir persikelia tolimiesiam darbui į Prancūziją — Paryžių. Čia eina lietuvių katalikų misijos direktoriaus pareigas ir studijuoja Sorbonos universitete sociologiją.

1955 m. atvyksta Kanadon — Montrealio miestan. Tuometinis Montrealio arkivyskupas P. E. Leger paskiria jį į prancūzų St. Enfant Jesus parapiją vi-karu su teise tęsti studijas Montrealio McGill universitete.

Vėliau kardinolas P. E. Leger, susipažinęs su jauno kunigo gabumais ir jo išeitu mokslu, 1960 m. gruodžio 24 d. paskiria jį į Montrealio Sv. Kazimiero parapiją administratoriaus pareigoms. Kaip pats klebonas yra pasakęs, tuo paskyrimu kardinolas jam davė lyg ir didžiausią kalėdinę dovaną.

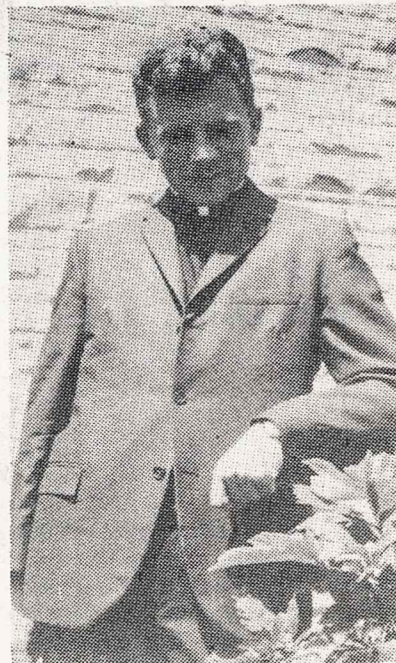
1962 m. lapkričio 1 d. kardinolas jį oficialiai paskyrė tos parapijos klebonu. Tais pačiais metais jis baigė universitetą magistro laipsniu (Master of Arts).

Tuo metu Sv. Kazimiero parapijos gyvenimas buvo gana sunkus. Skolos vis didėjo, o parapijos pajamos buvo visai menkos. Parapijiečiai buvo susiskaldę į atskiras grupes, kurios veikė viena prieš kitą. Atrodė, jog prasideda Montrealio lietuvių Sv. Kazimiero parapijos laidotu-vės. Tais laikais slėgė 170.000 dol. oficiali skola, nesumokėti nuosimčiai ir neoficialios skolos. Tais laikais rinkliavoms tikintieji aukodavo po 10-25 ct.

Naujojo klebono didžiulio pasiaukojimo ir kantrumo dėka šiandien Sv. Kazimiero parapija yra vieninga ir darbšti šeima, nes pats klebonas nuo pat pirma-nios atvykimo dienos užkariavo parapijiečių širdis. Nežiūrint kartais pasitaikančių skirtumų, visi duosniai remia jo sumanymus, atsiliepia į jo vieno-kį ar kitoki prašymą.

Prieš 10 metų kun. F. Jucevičiui buvo suruoštas pagerbimo pobūvis (jo 10 m. darbavimo-si proga), ir kurį atsilankė arti 500 parapijiečių bei svečių. (Gaila, norinčiųjų buvo žymiai daugiau, bet mūsų svetainė negalėjo visų sutalpinti). Kai jam ateityje bus suruoštas 20 metų veiklos pobūvis, esame tikri, jog atsilankys tas pats gausus skaičius dalyvių, nes kun. dr. F. Jucevičius yra toks pat populiarus savo parapijoje, kaip ir prieš 10 ar 20 metų.

Kartais parapijiečiai būna vienu ar kitu mažu dalyku nepatenkinti, bet kai klebonas išvyksta trumpesniai ar ilges-

Kun. dr. FELIKSAS JUCEVIČIUS, Montrealio lietuvių Sv. Kazimiero parapijos klebonas, atšventęs 30 metų kunigystės sukaktį

niam laikui atostogų, tučiuojau pasilgsta ir laiko jį nepamaino-mu.

Šia proga norėtusi prisiminti, jog 1977 metus parapija sutiko jau be skolių. Taigi per paskutiniuosius 16 metų, klebono su-manumo ir taupumo dėka, atsi-kratėme tos didžiulės naštos — skolos!

Klebonas yra gerbiamas ne tik kaip dvasiškis, bet ir kaip autorius 3 knygų. "Tauta tikrovės ir mito žaisme" buvo išleista 1970 m. Ja lyg ir buvo atžymėtas jo 10 metų darbavimas mūsų parapijoje. Antroji knyga "Menas spalvų ir formų žaisme" išleista 1974 m. ir trečioji knyga "Mintis dialektiniame žaisme" — 1977 m.

Be to, jis yra parašęs daug straipsnių filosofiniais klausimais ir daug lietuvių spaudoje rašęs apie aktualius šį dieną reikalus. Yra skaitęs nemažai paskaitų įvairiomis progomis. Pasižymi gražiais, turtiniais ir klausytojams lengvai suprantamais pamokslais, ypač rekolekcijose, kurias jis yra vedęs įvairiose vietovėse.

Beveik kiekvienas ilgesnes atostogas kun. dr. F. Jucevičius praleidžia bekliaudamas po pasaulį. Šiais metais jis praleido 2 mėnesius keliaudamas po Azijos kontinentą su Kalifornijos universitetu suruošta ekskursija (šia kelione jis lyg ir atžymėjo savo 30 m. kunigystės sukaktį).

Sugrįžęs į Montrealį, pirmajame savo pamoksle jis pasakė maždaug taip: "Aš jums tai daug kartų esu sakęs, kai sugrįžti iš ilgesnės ar trumpesnės kelionės po pasaulį, šiandien aš dar kartą pakartosiu. Mes Kanadoje gyvename lyg rojuje, palyginus su kitais kraštais, ir turime būti dėkingi Visagaliaui, kad esame čia, o ne kitur".

Sv. Kazimiero parapijiečiai sveikina savo kleboną jo 30 metų kunigystės ir 20 metų Sv. Kazimiero parapijoje darbavimosi sukakties proga bei meldžia Augščiausiąjį, kad mūsų klebonui suteiktų jėgos ir ištvermės dar daug, daug metų taip nuširdžiai darbuotis mūsų parapijoje.

Atsiūsta paminėti

TEVYNĖS SARGAS 1980 m. 2 nr. Redaktorius — Petras Maldeikis, administratorius — Antanas Balčytis, 6819 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA No. 39, July 22, 1979. Translated by Vita Mautsaitis, edited by Rev. Casimir Pugevičius, published by the Lithuanian R. C. Priests' League of America, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

Kazys Jakubėnas, EILERAŠIAI IS VILNIAUS KALEJIMO. Ilustravo Ada Sutkuviene. Išleido Mykolas Morkūnas (3001 W. 59th St., Chicago, Ill. 60629, USA). Čikaga 1980 m., 45 psl. Kaina — \$3.

sritis), atkreipti jo dėmesį į tą ar kitą knygos veikėją, idėją, veiksmą, siek tiek atskleidžiant, parškinant.

Kalbant apie "Vincas Mazurkevičiaus romaną", pasakytina, kad jį nusipirkęs skaitytojas nesigailės ir jo neperskaitęs ant lentynos nepadės.

Albinas Baranauskas, VINCO MAZURKEVIČIAUS ROMANAS. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Viršelės ir aplankas Petro Aleksos. Čikaga 1980 m., 280 psl. Kaina — \$6.

Bronys Raila, VAIVOS RYKSTĖ. Simtas prakalbų į Lietuvą 1975-1979. Viltis (6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA), 1980 m., 435 psl.

Kotryna Grigaitytė, MARIŲ VĖJUI SKAMBANT. Lyrika. Viršelės ir iliustracijos — Pauliaus Jurkaus. Išleido "Darbininkas" (341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207) 1980 m., 108 psl. Kaina — \$4.

Jurgis Gilianda, KAUSMĖ. Novelių rinkinys. "Nidos" kunigų klubo leidinys 101 nr. 1980 m., 151 psl. Kaina — 3,50 sv.

DESIMTOJI PRADALGĖ, literatūros metraštis. Redagavo K. Barėnas. "Nidos" kunigų klubo leidinys 100 nr. (2 Ladbroke Gardens, London, W11 2PT, Great Britain), 1980 m., 478 psl.

"Merkelis Giedraitis" - nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabius laikus; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos: Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, Mi. 48084. Kaina: \$7.00 minkštasis viršelės, \$11.00 — kietasis.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

XXVII-SIS "SANTVAROS-SVIESOS" SUVAZIAVIMAS vyksta šį savaitgalį, rugsėjo 4-7 d.d., Taboro farmoje, Sodus, Mich. JAV. Jam numatyta visa eilė idomių pranešimų: Vytauto Kavolio — "Pradžios ir pabaigos", Romo Misiūno — "Baltijos valstybių priklausomybės periodo lyginimo problemos", Broniaus Vaskečio — "Keliai ir keliai" lietuvių teatro Amerikoje istorija", Mykolo Drungos — "Tiesos ir laisvės santykis", Leonardo Gerulaičio — "Raštas ir spauda Didžiojoje Lietuvos kunigaikštystėje", dail. Viktoro Vizgirdos — "Modernizmo ir primityvizmo pradai lietuvių dailėje", Liubomiro Hajdo — "Lietuva ukrainiečių akimis". Rugsėjo 6 d. vilnietis muzikas Haris Perelšteinas kalbės apie "Ažuoliuko" berniukų chorą ir muzikinį Lietuvos gyvenimą. Jis yra to plačiai pagarsėjusio choro steigėjas. Romas Misiūnas, Romas Sakadolskis, Rimvydas Šilbajoris dalyvaus pokalbyje apie lietuvių ir ukrainiečių studijų centrus Amerikoje. Jurgis Blekaitis, Bronius Vaskelis ir Tomas Venclova aptars lietuvių poetų svetimoje aplinkoje — K. Donekaitį, J. Baltrušaitį, H. Radauską, o Tomas Venclova ir Al. Žolynas — daugiakalbę poeziją. "Gresmingai pozicijai" atstovaus Julius Lintakas, Liūtas Mockūnas ir Rimas Vėžys. Violeta Kelertienė padarys pranešimą "Moteryų proza ir moterų proza 1890 — 1937". Dariaus Lapinsko "Tolminkio kanta" fortepijono, mezo-sopranui ir smuikui atliks pats jos autorius, Laima Lapinskienė ir ju sūnelis Aras. Į suvažiavimą savo akvarelį paroda yra įsijungęs Linas Katinas.

DR. MILDA DANYTĖ iš Otavos, gavusi stipendiją, šią vasarą lankė Banffo dailiųjų menų mokyklos Alberto literatūrinio rašymo kursus. Liepos 17 d. jį skaitė keturis savo eilėraščius viename Banffo festivalio renginyje — jaunųjų kompozitorių bei rašytojų pasirodyme. Rinkdama medžiagą savo knygai "Lietuvių imigracija į Kanadą po II D. karo", aplankė Winnipego, Kalgario, Edmontono ir Vankuverio lietuvių. Knygai bus panaudoti pasakojimai su lietuviams apie jų isikūrimą Kanadoje.

SEPTYNIS VARGONŲ MUZIKOS KONCERTUS V. Vokietijos šiauriniuose miestuose surengė prof. dr. Vytenis Vasyliūnas, geodezijos specialistas, dirbantis V. Vokietijoje. Jis yra bostonietis, daug koncertavęs su savo tėvu smuikinku Izidorium. Savo koncertais V. Vokietijoje jis pareiškė padėką vokiečiams už lietuviams bei kitiems baltiečiams suteiktą pokarinę globą.

VELIONIS ROMUALDO SPALIO-GIEDRAICIO žmona Angelė Giedraitienė iš Britanijos atsiuntė paskutinio rašytojo rankraščių "Vilties" leidyklai Klevelande, kur jau spausdinamas baiginis vienos kartos ciklo romanas "Aukštinio saulėlydžio gundymai", skaitytuos pasieksiantis šį rudenį. Rankraščiuose — dešimties novelių rinkinys. Didžioji jų dalis dar niekur nebuvo skelbta.

DAIL. JONAS BAGDONAS savo kūrinių parodą rengia Niujorko Kultūros Zidinyje rugsėjo 13-14 d. d.

TORONTIETIS SOL VYTAS PAULIONIS, baritonas, dalyvavo tradiciniame klasikinės muzikos ir operų festivalyje "Ottawa Festival 1980" liepos 3-26 d.d. Otavoje. Dainavo trijų operų — C. Debussy "Pelėjo ir Melisandos", G. Puccini "Bohemos" ir G. Donizetti "Pulko dukters" choruose. Į pernykščiame festivalyje jis buvo įsijungęs ir operų choras. Valstybinis Kanados Meno Centras šios festivalius rengia nuo 1972 m., kviesdamas ne tik tarptautinius, bet ir vietinius talentus. Sol. V. Paulionis yra gavęs kvietimą atlikti grafo Monterono vaidmenį G. Verdi operoje "Rigoletto", kurią 1981 m. pradžioje Vankuveryje statys Opera Guild Foundation.

DAIL. LEONAS URBONAS, gyvenęs ir kūręs Sydnejuje, sulaukę greito pripažinimo Australijoje surengtomis parodomis. Jį dar labiau išgarsino 1966-70 m. išvyka į Šiaurės Ameriką, 17-ka JAV ir Kanadoje surengtų parodų, kurioms turėjo sutelkęs net 800 paveikslų. Jis taipgi skaitė paskaitas lietuviams bei amerikiečiams, reikšėis spaudoje. Prieš penkerius metus, išsikėlęs į Sydnejų, išsigijo penkių akrų žemės plotą netolima Mittagone. Savo rankų daro laukinį krūmyną paverė natūraliu parku su dirbtiniu ežerėliu, pastatė gražų namą. Jame 1976 m. surengė savo kūrinių parodą ir sodybą pakrikštijo "Aro" vardu. Jo tikslas — šia "Aro" sodybą paversti meno centru. Tai iš dalies jau pavyko, nes vietinė meno taryba sodybą yra įtraukusi į lankytinų vietovių sąrašą. Per penkerius metus "Aras" susilaukė tūkstančių svečių ne tik iš pačios Australijos, bet ir užsienio šalių. Meno centro tobulinimui betgi trūksta lėšų. Meno tarybos komisija pripažįsta "Aro" sodybos reikšmę, tačiau šiemet negalėjo pagelbėti. Tikimasi, kad dail. L. Urbonas finansinės paramos galės susilaukti sekančiais metais. Jieškodamas išsities, dail. L. Urbonas surengė savo kūrinių parodą, kurioje juos galėjo įsigyti lankytojai. Ji truko visą liepos mėnesį ir dėl gausių lankytojų buvo nukelta į rugpjūtį.

DAIL. PETRO DELTUVOŠ 3,5 metro aukščio balto marmoro skulptūra "Baltija" rugpjūčio 6 d. atidengta Suomijoje, Kokolos mieste. Ją suomiams padovanojo Kapsuko (Marijampolės) gyventojai, pabrėždami abiejų miestų draugystę bei artimus ryšius. "Baltijai" buvo parinkta vieta Kokolos centre prie savivaldybės rūmų. Aplinką paruošė suomis architektas N. E. Stenmanas. Ją sudaro žalia veja, natūralūs laukiniai akmenys, per kuriuos teka upeliukas. Suomiški ir švediški užrašai skelbia, kad "Baltija" — dovana iš Lietuvos. Skulptūros pjedestalas turi lietuvišką užrašą: "Skulptorius Petras Deltuvas, architektas — Nils-Erik Stenman 1980 m." Atidengimo metu buvo surengtas dabartinis suomių ir lietuvių kompozitorių kūrinių koncertas. Lietuviams atstovavo R. Žigaičio, V. Povilaičio, F. Bajoro kompozicijos, koncertą užbaigusi J. Naujalo "Svajonė".

BALTIJOS RESPUBLIKŲ SKULPTŪROS paroda kas ketveri metai rengiama Rygoje. 1972 ir 1976 metų parodose buvo stengtasi atskleisti skulptūros reikšmę aplinkai, o šiemetinėje pagrindinis dėmesys teko skulptūros ryšiams su dabartimi: naujoms plastinėms formoms, originalioms mintims, tobulam techniniam medžiagos apdorojimui. Lietu-vai atstovavo 28 dailininkai su 62 savo darbais. Didžiąją jų dalį — net 43 sudarė mažosios plastikos kūrinių, pasižymėję didele formu bei medžiaga įvairove. Parodos aprašymuose minimi lietuvių darbai: S. Simulyno "Prieš vėją", J. Ruzgo "Mergaitė su balandžiu", M. Navako "Vaikai", P. Mazūro "Motina žemė", A. Belevičiaus "Teatras", V. Vildžiūno "Deivė paukštė". Šiai parodai pateikiamos per pastaruosius ketverius metus sukurtos skulptūros. Gausiausias buvo latvių skyrius, nes Latvijos dailės fondas, rengiantis šias parodas, neapriboja dalyvių skaičiaus. Smulkieji skulptūros kūriniai buvo suteikti gotikinėje Sv. Petro šventovėje, stambesnieji — 1967 m. įrengtame Rygos skulptūrų sode lyje.

TARPTAUTINIAME XVI-JAME ENTOMOLOGŲ KONGRESE Japonijoje dalyvavo ir pranešimus padarė trys Lietuvos atstovai: Mokslių Akademijos zoologijos ir parazitologijos instituto direktorius P. Zajackauskas, vadovaujantis ir Lietuvos entomologų draugijai, jos sek. A. Skirkevičius ir mokslinis bendradarbis V. Buda.

AKMENES RAJONO KULTŪROS NAMUOSE koncertavo svečiai iš Latvijos — Jelgavos kultūros namų liaudies šokių ansamblis "Didždancis", vadovaujamas kompoz. Rudolfo Steino. Koncerto programoje buvo spalvingi latvių, estų, lietuvių rusų, vengrų ir ukrainiečių liaudies šokiai. Ansamblyje sudaro Jelgavos žemės ūkio akademijos studentai, šio miesto darbininkai ir mokytojai.

LIETUVOS KINO STUDIJA centrinei Maskvos televizijai kuria spalvotą dokumentinį trijų dalių filmą apie Kuršių neriją. Rež. P. Abukevičiaus pranešimu, filmas atskleis visą Kuršių nerijos grožį, supažindins žiūrovas su jos augmenija, gyvūnija, senosiomis žvejų gyvenvietėmis, dabartine architektūra, gyventojų tradicijomis.

SENIASIAUS SAVIVEIKLINIS TEATRAS Lietuvoje yra Rokiškioje. Savo repertuarą jis papildė premjeriniu spektakliu — Margaritos Aliger trijų veiksmų herojine sakme "Pasaka apie teisybę", kuri buvo suvaidinta naujuosiuose kultūros namuose. Spektaklį režisavo Jonas Kavoliūnas.

KRASTOTYRINKŲ EKSPEDICIJA šią vasarą buvo surengta Rusnės saloje. Istorikai, kalbininkai, etnografi rinko medžiagą apie salos praeitį ir dabartį, užrašinėjo žvejų padavimus, pasakas, liaudies dainas, domėjosi gyventojų buities kultūra, liaudies medicina.

DEIMANTINE AMŽIAUS SUKAKTĮ atšventė žymusis chorų vadovas ir kompozitorius Klemensas Griauzdė. Jis yra baigęs J. Naujalo vadovautus vargonininkų chorvedžių kursus, studijas gilinęs pas jį Kauno muzikos mokykloje, kompozicijos mokėjęs Kauno konservatorijoje pas J. Gruodį. Chorams K. Griauzdė vadovauja jau 50 metų, lig šiol tebedėto chorinį dirigavimą ir chorinę literatūrą Vilniaus konservatorijoje. Ilgus metus K. Griauzdė vadovavo Kauno universiteto chorui, trejetą metų — politechnikos instituto chorui. 1964 m. suorganizavo Kauno politechnikos institutui Vilniaus skyriaus studentų chorą. Dabar jis yra žinomas "Gabijs" vardu ir priklauso Vilniaus inžineriniam statybos institutui, išaugusiam iš minėto skyriaus. Sukaktuvinininkas taipgi dirbo ir su muzikiniiais Lietuvos teatrais. Be harmonizuotų liaudies ir originalių dainų, yra sukūręs simfoninę poemą "Neringa", kantatą "Atgimimiai Lietuvai". K. Inčiūros tekstus, muziką spektakliams "Trys draugai", "Peledė", "Piemenaite sapnas". Sukaktuvinininko metodiniais teoriniais darbais — vadovėliais, antologijomis, mokyimo programomis, lietuvių chorinės literatūros chrestomatija, dainų rinkiniais naudoja chorvedžiai, muzikologai, muzikos pedagogikos specialistai. V. Kst.

CHOLKAN**R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE**

JANE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; naujas šildymas, natūralus medis, privatus įvažiavimas, arti Bloor ramioje gatvelėje; reikalingas remontas.

BLOOR-HIGH PARK, originalus vos kelių metų senumo butas, 3-jų ir 2-jų miegamųjų, garažas, netoli požeiminio traukinio stoties; prašoma kaina — \$139.900.

SWANSEA, puikus vienos šeimos namas; naujas stogas, vandens vamzdžiai ir t.t.; graži, moderni virtuvė, malonus kiemas, privatus įvažiavimas, užbaigtas rūsys.

BLOOR-ISLINGTON, 6 kambarių vienaaukštis; garažas su privačiu įvažiavimu, netoli požeiminio; prašoma kaina — \$95.900.

WINDERMERE-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; graži, moderni virtuvė, kvadratinis planas, natūralus medis, didelis kiemas, garažas, arti Bloor.

BABY POINT rajone, 6 kambarių vienaaukštis, pilnai užbaigtas rūsys, 2 prausyklos; viena atvira skola.

PRINCE EDWARD DR.-SOUTH KINGSWAY, 6 kambarių vienaaukštis; užbaigtas rūsys, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas, gražus kiemas, netoli susisiekimo bei krautuvų; prašoma kaina — \$79.900.

HIGH PARK-BLOOR, 4 butų atskiras namas, puikiai stovyje; didelis sklypas, gauna apie \$13.500 metinių pajamų; namas be skolų; prašoma kaina — \$129.900.

PRINCESS MARGARET-KINGSWAY, rajone puikus statybininko 8 kambarių vienaaukštis; pilnai užbaigtas rūsys, šeimos kamb. su atviru židiniu ir baru, 3 prausyklos, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

NEMOKAMAS IKAINOJIMAS.

2336 Bloor Street West — Tel. 763-5555

PRANAS KERBERIS

ANTANAS GINIOTIS

namų 239-5923

namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 18 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn. 10½%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 10%
Trečiadieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 10%
Ketvirtadieniais 10-8	pensijų ir namų s-tę 11%
Penktadieniais 10-8	taupomąją s-tę 9¼%
Šeštadieniais 9-1	spec. taup. s-tę 9¾%
Sekundieniais 9.30-1	depozitų-čekių s-tę 6%
	DUODA PASKOLAS:
	asmenines nuo 13%
	mortgicinius nuo 12%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmadi. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50.000 ir mortgicinius iki \$100.000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asm. paskolas iki \$10.000. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. **MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS**

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.

Telefonas 536-9396 ir

2239 Bloor Street West.

Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESSREAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: **A. Blūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331**BLOOR AUTORITE GARAGE**296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDEMEAT
MARKET335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

joms, nes tas mokeskis tektų Otavai, o dujos priklauso provincijoms. Išsiskyrė tik vienas Ontario premjeras W. Davis, ne-duodamas pilno savo pritarimo. Triukšma sukėlė dienraščio "Ottawa Citizen" paskelbtas min. pirm. P. E. Trudeau įstaigos pareigūnų memorandumas, kuriame kalbama apie parlamento sušaukimą Britu S. Amerikos Aktui Kanadon perkelti. Esą P. E. Trudeau nesitiki nieko gero iš premjerų konferencijos rugsėjo 8-12 d.d. ir jau planuoja konstitucinius veiksmus savo paties nuožūra be provincinių premjerų sutikimo.

Kanados vyriausybę smaugia didžiuliai metiniai biudžeto deficitai. Pernykščiais biudžetiniai metais, pasibaigusiais š.m. kovo 31 d., išlaidų buvo turėta \$52,29 milijono, o pajamų — tik \$40,15 milijono. Metinis deficitas pasiekė \$12,14 milijono. Net du trečdaliai šios sumos — 8,46 milijono sudarė vien tik palūkanos už valstybės paskolas. Siemetiniam biudžetui jau pranašaujamas \$14,2 milijono deficitas.

Nuostolius Kanadai neša ir patys kanadiečiai, keliaudami užsienyje, daugiausia JAV. Per šiu metų pirmąjį pusmetį jie išleido \$2,34 milijono, kai tuo tarpu užsieniečiai Kanadoje paliko tik \$1,16 milijono. Kelionių balansas šiame laikotarpyje Kanadai davė \$1,18 milijono nuostolio.

Kanada nauju savo ambasadoriumi komunistinei Kinijai paskyrė M. Gauvin, kuris pakeis dabartinį ambasadorių A. Menzies. Otavojie lankėsi Kinijos vicepremjeras B. Yibo. Su juo pasirašyta sutartis dėl konsulatų steigimo. Kanada savo konsulatą atidarys Sanchajuje ir Kantone, o komunistinė Kinija prie jau Vankuveryje veikiančio savo konsulato pridės dar vieną Toronto. Kanadiečiams diplomatais buvo pažadėtos laisvesnės kelionės Kinijoje, laisvesnės priėmimas prie kiniečių, norinčių imigruoti pas savo gimines Kanadoje. Viktorijos universitetas Britų Kolumbijoje pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Sanchajaus universitetu. Pagal ją numatomas keitimasis knygomis, dėstytojais ir studentais. Kanados žemės ūkio min. E. Whelanas vadovauja ūkininkų ir žemės ūkio specialistų delegacijai, kuri aplankys komunistinę Kiniją, Filipinus ir Indoneziją. Su Kinija planuojama pasirašyti sutartį, vedančią į abiejų šalių bendradarbiavimą žemės ūkio reikaluose.

Vėl nerimauti pradėjo Kanados paštininkai, išsikovoję tikrai gerą atlyginimą ir trumpesnį darbo savaitę. Streika buvo pradėję Vankuverio paštininkai, kuriems nepatinka pamainų įvedimas dėl trumpesnės 37,5 valandos darbo savaitės. Esą kas dviej savaitės jie turėtų tik vieną savaitgalį su dviem laisvomis dienom. Paštininkai reikalauja, kad iš trijų savaitgalių du būtų su dviem laisvomis dienom, o vienas tik su laisva viena diena. Streiką užbaigė pažadas šiuo klausimu pradėti derybas. Dar keistesni dalykai vyksta Halifaxo pašte. Vietinė unija ten ėmėsi baudos veiksmų prieš 25 paštininkus dėl 1978 m. streiko. Kai parlamentas priėmė įsaką nutraukti streiką ir grįžti darban, tie 25 paštininkai pradėjo darbą. Kiti tęsė streiką, kol buvo suimtas paštininkų unijos vadas J. C. Parrotas, vėliau gavęs tris mėnesius kalėjimo už parlamentinio įsako nevykdymą. Vietinė Halifaxo unija tuos 25 paštininkus, vykdžiusius įsaką, kaltina streiko pažeidimu. Jie gali būti suspenduoti arba pašalinti iš unijos. Grįžimas unijon jiems kainuotų nuo \$40 iki \$400.

Visame pasaulyje plačiai nuskaubėjos traukinio su chloro skystiu nuėjimas nuo bėgių Mississaugoje. Dėl dujų pavojaus tada teko evakuoti apie 240.000 Mississaugos gyventojų. Traukinys priklausė "Canadian Pacific" bendrovei. Ji buvo pradėjusi mokėti kompensacijas dėl evakuacijos nukentėjusiems gyventojams. Tai buvo palyginti labai menkos dolerių sumos. Gerokai didesnes būtų buvę galima gauti teismo keliu. Nelaimės priežastis vis dar tirama. "Canadian Pacific" bendrovė dabar staiga pradėjo bylą prieš Mississaugos burmistrę H. McCallion, Ontario teisingumo

ministerį R. McMurtry ir kelis kitus pareigūnus, kurių sprendimu buvo iškraustyti gyventojai. Bendrovė reikalauja, kad visus evakuacijos nuostolius padengtų teisman traukiami asmenys. Sava ji laiko nekalta, nors evakuacija susieta su traukinio nuėjimu nuo bėgių, galimu chloro skystio sprogimu.

SPORTAS

Siųskite medžiagą knygai

Siaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos, su-trumpintai SALFASS, centro valdyba numato išleisti "Išsivijos sporto istoriją 1944-1980". Norėdami šį uždavinį kuo plačiau ir išsamiau įvykdyti, kreipiamės į Vakaru Europoj, Kanadoj, Siaurės ir Pietų Amerikoje gyvenančius sportininkus, sporto veteranus, sporto darbuotojus bei sporto mėgėjus ir prašome siųsti medžiagą, kuri apimtų 1944-1980 sportinę veiklą ir organizaciją.

Ypač pageidautina tikslų sporto vieneto metrika (įsteigimas, valdybų ar komitetų sudėtis, sportiniai laimėjimai, santykiai su visuomene, kitomis lietuvių organizacijomis ir sve-tintautais ir t.t.). Prašome siųsti ir nuotraukas — visi nuotraukoj matomi asmenys turi būti išvardinti. Surinktą medžiagą iki 1980 m. spalio 1 d. siųsti šiais adresais:

Pranas Mickevičius, 4831 So. 23rd Street, Milwaukee, Wis. 53221, USA, arba Sigita Krašauskas, 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario M6S 4R5, Canada.

"Išsivijos sporto istorijos 1944-1980" išleidimo laikas ir kokybė priklausys nuo mūsų visų glaudaus bendradarbiavimo.

SALFASS centro valdyba

MIRĖ KAZYS MERKIS

Rugpjūčio 21 d. staigiai mirė a.a. Kazys Merkis, kuris vos prieš keletą dienų buvo atšventęs savo 75-tąjį gimtadienį.

Vėlonis plačiai reikėsi lietuvių šachmatininkų organizacijoje ir daug apie šachmatus rašė spaudoje. Buvo išstvermingas sportininkas, organizatorius, teisėjas. Sportinę veiklą pradėjo būdamas 17 m. amžiaus Lietuvoje. 1928 m. dalyvavo olimpinėse žaidynėse Amsterdame. Ilgame sportiniame kelyje pasiekė daug gražių laimėjimų. Palaidotas rugpjūčio 25 d. Bostone. Jo liūdi žmona Onutė ir visa mūsų sportinė šeima. A. S.

SALFASS SUVAŽIAVIMAS

Metinis visuotinis S. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimas įvyks spalio 25-26 d.d. Toronte. Manoma, kad jame, šalia kitų svarbių reikalų, bus aptariama ir sportininkų išvyka Australijon. Smulkesnė informacija bus išsiuntinėta klubams ir paskelbta spaudoje.

SPORTAS LIETUVOJE

Jolanta Danilevičiūtė, kauniečių stalo tenisininkė, antrus metus iš eilės tapo Europos merginų (iki 15 metų) čempione. Aukso medalį ji parsivežė iš Poznanės, kur buvo surengtos Europos jaunių stalo teniso XXIII-sios pirmenybės. Jose dalyvavo apie 400 žaidėjų iš 28 šalių.

Europos jaunių plaukimo ir šuolių į vandenį pirmenybės įvyko Švedijoje. Vilniaus S. Nėries vidurinės mokyklos devintokė Aiskutė Buzelytė išsikovojė čempionės vardą 200 metrų plaukime krūtine, šį nuotolį įveikusi per 2 min. 38,65 sek. Tai yra naujas Europos merginų rekordas. Savo asmeninį rekordą šioje rungtyje ji pagerino net 2,25 sek. II vietoje palikusi britė S. Braundson (2:39,01), III — prancūzė K. Ešnar (2:39,55). A. Buzelytės laimėjimas teikia vilčių, kad ji ateityje pakeis pasaulio rekordininkę ir olimpiados čempionę Liną Kačiūsyte.

Europos mergaičių krepšinio pirmenybės, trečiosios iš eilės, buvo surengtos Vengrijoje. Jas taip pat trečią kartą laimėjo Sovietų Sąjungos rinktinė, kurioje žaidė dvi kauniečių — Judita Kšivickytė ir Eglė Ruseckaitė, trenerio Vido Virbicko auklėtinės. Kaunon jos grįžo su aukso medaliais. Antrą vietą užėmė italės, trečią — bulgarės.

Biržuose pasibaigė baltiečių sklandymo varžybos, kuriose dalyvavo Latvijos, Estijos ir dvi Lietuvos komandos: 28 vyrai ir 6 moterys. Jiems teko atlikti tris greičio skridimus trikampiu. Stipriausi buvo Lietuvos sklandytojai. Laisvoje klasėje I vietą laimėjo prienietis V. Sabeckis, II — kauniečiai E. Lasauskas, III — vilnietis A. Beržinskas. Standartinėje klasėje I vietą teko kauniečiui A. Rukui, II — kauniečiui A. Jonušui, III — vilniečiui A. Račiūniui. Moterų varžybas laimėjo talinietė N. Rati-pova, II vietoje palikusi vilnietė R. Stasaitytė. III — šiaulietė L. Jurevičiūtė. Komandinių varžybų laimėtoju tapo pirmoji Lietuvos sklandytojų rinktinė. Antrą vietą išsikovojė antrioji Lietuvos rinktinė, trečią — Estija. Baltiečių sklandymo varžybos buvo pradėtos rengti dar nepriklausomybės metais. Ši tradicija tęsiasi ir dabar.

Jiems teko dalis tautinių šokių šventės rūpesčių. Iš kairės: salės komisijos pirm. ANATOLIUS MILŪNAS, spaudos koordinatore DALIA GOTCEITENĖ, baigminio baltaus komisijos pirm. SOFIJA DŽIUGIENĖ V. Jasinevičius

Remkime gimnaziją!

Europos Lietuvių Bendruomenių ir Jaunimo Sąjungų valdybų kreipimasis į lietuvių visuomenę

1980 m. rugpjūčio 14-15 d.d. Innsbrucke, Austrijoje, susirinkę Austrijos, Belgijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos ir Vokietijos Lietuvių Bendruomenių darbuotojai drauge su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku, Didžiosios Britanijos, Vokietijos jaunimo sąjungų atstovais svarstė ir Vasario 16 gimnazijos reikalus. Visi vieningai sutarė raginti lietuviškas šeimas siųsti savo vaikus į Vasario 16 gimnaziją, kur auklėjimas vyksta demokratinėje, tautinėje ir krikščioniškoje dvasioje.

Posėdžio dalyviai dėkoja rėmėjų būreliams, BALFui ir visoms lietuvių institucijoms bei paskiriems asmenims už teikiama medžiaginę paramą gimnazijai, prašydami juos savo darbą tęsti ir ateityje.

Susirinkusieji taip pat ragina lietuvių visuomenę ateityje dar stipriau remti vienintelę laisvame pasaulyje lietuvių gimnaziją, kad ji ilgai ir sėkmingai galėtų tęsti savo lietuviškąjį auklėjimo bei švietimo darbą.

Skautų veikla

● XVIII-tajai Romuvos stovyklai vadovavo ps. L. Saplys ir pamainomis ps. B. Aušrotaitė ir s. R. Žilinskis su nemažiu būriu jaunų tal-kininkų, iš kurių pažymėtini — Rebeka Rauth, Al. Saplys, J. Melnykaitė, T. Senkevičius, A. Kšionas, R. Slapšytė. Ūkio reikalus koordinavo s. L. Gvildienė. Vilkiukams vadovavo ps. K. Batūra, skautų pastovyklei talkino s. P. Balsas ir s. St. Ilgūnas, maitinimo rūpinosi N. Batraks ir p. Cesnulevičius iš Nuojorko. Be to, antrą savaitę "Ažuolo-Gintaro" mokykloms buvo "paskolinti" vadovai: A. Senkus, A. Stundžia, D. Garbaliuskienė. Ruošiamasi ateinančios vasaros stovyklai, kuri žada būti rajoninė. Norima Romuvon sutelkti visų Kanados rajono vietovių vietus.

● Romuvos stovykloje vilkiukų bebrukų pirmos savaitės varžybose laimėjo: I v. J. Lelis, II v. E. Ginčauskas, III v. P. Slavenas.

● LSS skautininkų suvažiavimas — rugsėjo 27-28 d.d. Jesuit Retreat House, 5629 State Rd., Cleveland, Ohio. Mokestis — \$60. Registruoja v. s. Gedgaudienė, 2216 Coventry Rd., Cleveland Heights. Tel. (216) 321-4751.

● Rambyno tunto vadovų posėdis — rugsėjo 9 d., 7.30 v.v., skautų būkle.

● Vengrų skautų 70 m. sukaktuvinėje stovykloje prie Peterborough, Ont., dalyvavo apie 1100 stovyklau-tojų, daugiausia iš Kanados ir JAV. Savaitgalio iškilimėse rugpjūčio 23 d. lietuviams atstovavo ps. L. Saplys, s. v.v.sl. A. Senkus, v.s. V. Jokūbaitis iš Cleveland ir 4 sesės iš Detroito, vad. v.s. L. Rugienienės. Prie lauzo mūsų atstovai padainavo lietuviškų dainų. Atstovų buvo iš visų tautinių grupių, kuriose veikia skautai. C. S.

● Norintiems susipažinti su "Tėviškės Žiburiais" jie siunčiami nemokamai. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — \$10, reguliari — \$14.

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

AL GARBENS**REAL ESTATE LTD.**

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 489-1543.

Alfonsas Garbenis jums sąžiningai patarnaus parduodant ar perkant nekilnojamą turtą, tvarkant mortgicijų reikalus, įkainojant namus ir t.t.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
10½% už 6 mėn. term. indėlius
10 % už 1 m. term. indėlius
10 % už 3 m. term. indėlius
11 % už pensijų ir namų planą
9¾% speciali taup. sąsk.
9¼% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

13% už asm. paskolas

12% už mortgicijus

AKTYVAI virš 26 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50.000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydys, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723

ir 532-1149

Toronto, Ontario

M6P 1A6

AUTOMOTIVE FIBERS

visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas

ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD,

Islington, Ont. M8W 3R3

Telefonas 252-8863

ED. KONDRATAS, siuvejais

1113 Dundas St. W.,

Toronto, Ont. M6J 1W9

Tel. 533-5454

**FLORIDA
REAL ESTATE**

Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomojimas
Angėlė E. Karnienė
REALTOR • BROKER • NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, FL 33706
Telefonas (813) 360-2448 • Vakare (813) 367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.

Pritrysę specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Priimame siuntinių užsakymus.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave.,

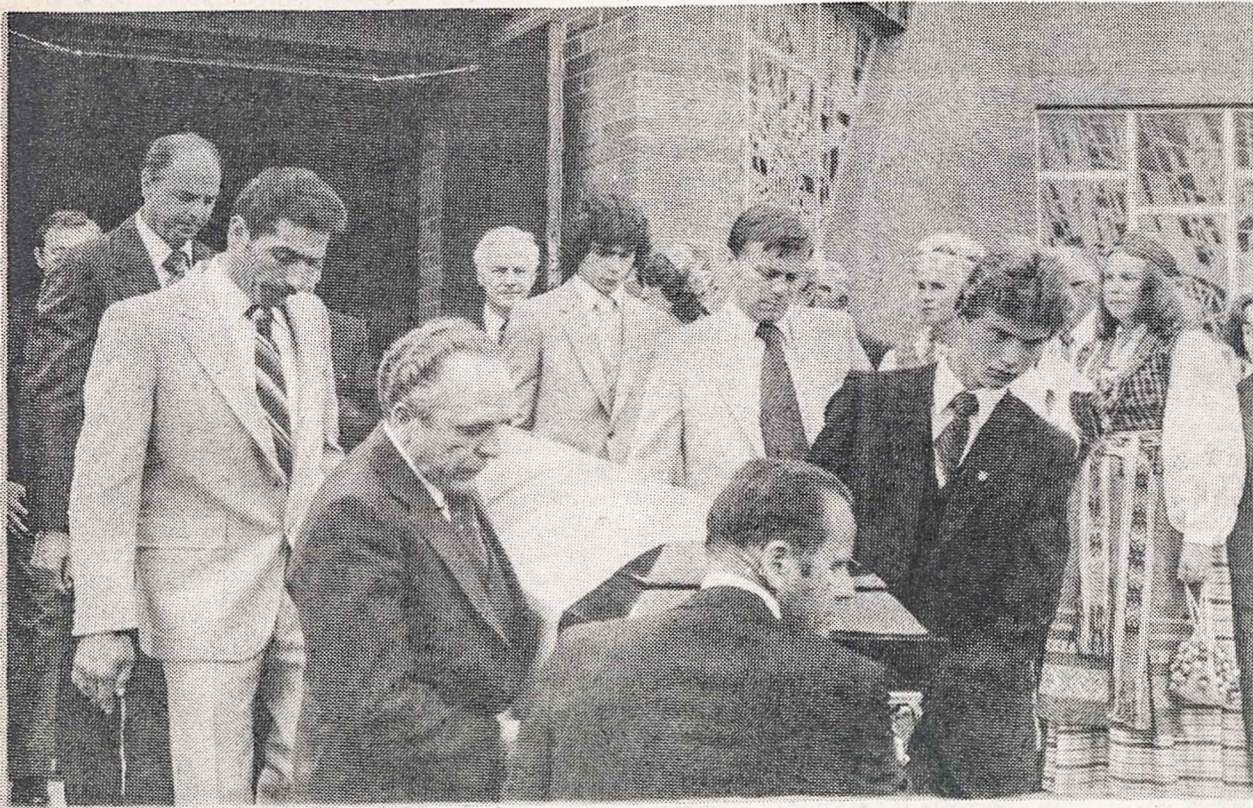
Toronto, Ont. M6R 2N5

Telefonas

531-3098

Savininkai

S. ir F. Janavičiai

1980 m. liepos 16 d. a.a. kunigo PETRO AZUBALIO karstas išnešamas iš Lietuvos Kankinių šventovės ir išlydimas į Lietuvos kapines

DISKUSINĖS MINTYS

Ką laidoti su vėliava?

Kanadoje ir JAV tremties šaulių organizacijoje išgalėjo paprotys šios organizacijos mirusių narius palaidoti, uždeginant karstą lietuviška vėliava. Seniau būdavo naudojama didelė trispalvė, asistuojant šauliams su baltom pirštinėmis, lyg kokiam prezidentui pagerbti. Dabar dažniausiai naudojama mažesnė vėliava. Nors vėliava sumažėjo, bet garbė ta pati — ir toliau laidoja šaulius iškilmingai, nežūrint, kiek kas nusipelnęs. Nėra abejonės, kad mūsų trispalvė užklojami ir tie, kurie praityje buvo ja sutrypę ir pakeitę raudonąja, dabar įsirašę į šaulius ir štai vėl patriotai. Tokie lietuviai ir toliau dirba daugiau ardyumo, negu statymo darbą, todėl reikia abejoti ar tinka juos laidoti su vėliava.

Pensininkų tarpe galima išgirsti kalbant, esą būti šauliu apsimoka jau vien dėlto, kad palaidos su lietuviška vėliava. Šaulių organizacija, įsteigta tėvynėje, turėjo tikslą aušinti eilinius piliečius kardinėje dvasioje, lyg pagalbinę kariuomenę. Tam reikalui buvo sudarytas statutai su šimtais paragrafų.

Tremtyje jie taip pat pasiūkio statutą, pagal kurį visada galima savo priešiui „įkasti“ arba, nusiūpus savo juodą praieitį Lietuvoje, įsigyti medalį. Tokių „kombinatorių“ niekad netrūks — (nėra kam jų patikrinti) ir šaulių šventėse galima pastebėti tokių šaulių „herojų“ su glėbiu medalių ant uniformos. Ar ne ironiška, kai tremties šaulys, Lietuvoje perėjęs komjaunolų mokyklą ir išdavinęs tautiečius, nešioja žvaigždę kaip Lietuvos šaulys veteranas? Dar juokingiau, kai išveivioje šaulys prisistato kaip nepriklausomos Lietuvos karininkas, nors nebuvo nė kariūnu?

Šitokių kuriozų pasitaiko ir kitose organizacijose, bet jie nelaidojami su vėliava.

Dar komplikotesnė padėtis, kai šaulys, valdybos narys, garbingai neša vėliavą, o nuvykęs į

JAV-bes lankosi liet. komunistų klube ir dalyvauja jų chore. Juk šaulių statusas griežtai draudžia bendrauti su priešiniais, ypač komunistais. Tai sunkiai patikėtini faktai, bet ne pats VLIKas nebuvo laisvas nuo priešo infiltruotų šnipų. Pastebėjus tokius, reikėtų neslėpti, bet tuoj pašalinti, išmesti kaip „rauges iš kviečių“, nelaukiant nė derliaus nuėmimo dienos, nes tada gali būti pavėlu. Bet kaip tokias „rauges“ pašalinti, jei pačiose vadovybėse dažnai „šlubuojama“?

Stai kur yra prieštastys mūsų visuomenės susiskaldymo, pasimetimo, kuris neveda šviesios ateitin ir nepatraukia jaunosios kartos.

Mes per dažnai esame tylūs, mandagūs, nenorime kištis ne į savo reikalus, o tie, kurie mandagumo nei kuklumo neprapažįsta, lipa kitiems per galvas, savo tikslus siekdami. Jie palaidojami su lietuviška vėliava, ir visi tyli.

Tuo tarpu tikrieji veikėjai retai tą garbę gauna. Ar nereikėtų Lietuvių Bendruomenei čia iškišti ir pasiminti teisę laidoti su mūsų trispalvė vėliava tikrai patikrintus ir to vertus tautiečius, kad būtų išvengta papiktinimo? Vėliava gi visų lietuvių, ne tik šaulių.

Mokytojai...

(Atkelia iš 6-to psl.)

duodavo apsiastų. Paskaitininkas irodinėjo, jog Dievi vieta tik tualetuose, pranašavo religijos pradžią, ragino mokinius stoti į bedieviškas organizacijas, kunigus pravardžiavo išnaudotojais, o Sidabravo zakristijoną klieriką Petrą BLAŽUKA — tarybinio jaunimo žaloju.

„T2“ redakcijos pastaba. Kviečiame skaitytojus rašyti laiškus tiems mokytojams, kurie persekioja mokinius, pažeidami žmogaus teises. Jie turėtų žinoti, kad laisvėje gyvenantys tautiečiai smerkia jų elgesį.

STUDENTAI ATEITININKAI TORONTE

1980 m. sausio 19 d. ateitininkų studentų metų veikla prasidėjo susirinkimu, kuriame buvo nagrinėjama ateitininkų vertė ir reikšmė kasdieniniame gyvenime. Klausimai buvo paruošti studentų ateitininkų centro valdybos.

Sausio 26 d. studentai kartu nuvyko į teatrą pamatyti vaidinimo „Mousetrap“.

Susikaupimo vakaras įvyko kovo 1 d. seselių namuose. Atvyko gana didelis būrys studentų. Kun. J. Staškus iš Londono ir seselė Ignė vadovavo vakarui. Tema — „Išipareigojimas“. Pabaigoje buvo Mišios.

Kovo 22 d. suruoštuose SAS centro valdybos pavasario kursuose dalyvavo keli asmenys iš Toronto. Sekanti savaitgalį, kovo 29 d., buvo suruošti SAS centro valdybos kandidatų kursai Lamonte, Illinois, Ateitininkų Namuose. Dalyvavo visi kandidatai studentai, kurie ruošėsi įžodžiu.

Didįjį Penktadienį Toronto Prisikėlimo šventovėje studentai susirinko būdėti prie Kristaus karsto.

Balandžio 7 d. studentai padėjo moksleiviams dirbti prie laikraščio išleidimo.

Balandžio 18-20 d.d. įvyko Toronto ateitininkų metinė šventė. Atvyko Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdybos pirmininkas Edis Razma, Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos pirm. Arvydas Zygas ir Ateitininkų Federacijos vadovas Juozas Laučka. Šventės metu davė įžodį jaunučiai, moksleiviai ir studentai.

Balandžio 27 d. susirinkime Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė kalbėjo apie kalinius lietuvius ir patarė su jais susirašinėti.

Gegužės 4 d. įvyko naujos valdybos rinkimai. 1980-81 m. valdyba sudaryta iš sekančių asmenų: Antanas Rašymas — pirmininkas, Rita Rudaitytė — vicepirmininkė, Rimas Ulba — so-

cialinių reikalų vedėjas, Algis Janušauskas — sekretorius-korespondentas, Rasa Vaidilaitė — įždininkė.

R. R.

SKAITYTOJAI PASISAKO

TESTI DARBUS

Nėra geresnio pagerbimo mirusiam asmeniui, kaip testai jo darbus, pilnus pasiūlymų. A. a. kunigo P. Azubalio išleistuvėse-laidotuose dalyvavo daugybė tautiečių. Jie padėjo jį į kapines, kur Velionis išsėsis savo išteigose gražioje kapinėse. Deja, liko neįgyvendintas dar vienas svarbus jo užmojis — poilsio namai vyresnio amžiaus žmonėms. Jo įpėdiniams reikėtų testų jo pradėtus darbus ir planuoti Anapilyje Velionies numatytus poilsio namus.

J. L. J. Vyšniauskai

„BAIGIANT METUS“

A. Rinkūnas „T2“ 31-32 nr. išdėsto lietuviškos šeštadieninės mokyklos vargus. Jie, be abejonės, yra tikri. Viena svarbesnių problemų, mano nuomone, yra mokytojai. Ne kiekvienas turi talentą mokyti. Mes tai gerai žinome iš Lietuvos. Todėl bet kas priprašytas pamokyti kartais daugiau blogo gali padaryti, negu gero.

Jeigu vaikas ten nueina ir mato, kaip mokytojas-jis nenoriai moko, tai aišku kaip dieną, kad jis neturės jokio noro mokyti kalbos, kuri jam nereikalinga. Arba gali dar blogiau būti. Mokytojas-jis beveik priekaištuoja vaikams, kad jie ateina į mokyklą. Jis ar ji jiems duoda suprasti, kad ir jis-jis nenori ateiti į mokyklą. Tada mokytojas-jis liepia vaikams žaisti ar ką nors skaityti, o pats ar pati užsiima savo reikalais. Tai labai liūdna, bet yra tiesa. Taigi dar viena priežastis, kodėl vaikai nenori eiti į mokyklą.

Jeigu mokytojas-jis su atsidėjimu, entuziastingai dėsto dalyką, tai savo entuziazmą perduoda ir vaikams. Mokiniai turi pasitikėti mokytoju-jai. Jeigu jie barami ar peikiami, bijo eiti į mokyklą.

Kiekvienas gali pamokslauti ir patarimus duoti — nuo to padėtis nepagerės. Bet tai tikrovė, su kuria sunku kovoti. Reikalai dar pablogėja, kai visuomenė nuleidžia rankas ir pasiduoda likimo valiai.

R. Bulovas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 psl., naujiem skaitytojams **tik \$10.00 metams**

reguliari metinė prenumerata — \$14.00

Prašau siuntinėti „Tėviškos Žiburiai“ išsitus metus šiam naujam skaitytojui:

Vardas, pavardė

Adresas

Siunčiu prenumeratą dol., auką dol.

Laikraščio adresas:

„Tėviškos Žiburiai“,
2185 Stavebank Rd., Mississauga,
Ontario, L5C 1T3, Canada

Norintiem susipažinti „Tėviškos Žiburiai“ siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.

ADMINISTRACIJA

TORONTONT

Jei kas abejoja, ar jam reikia JAV konsulato vizos, tesikreipia: (416) 595-1700, ext. 221 arba 252.

Italų Verslininkų ir Profesionalų Draugija Toronte, turinti apie 300 narių, šią vasarą suplanavo pravesti 425.000 Toronte gyvenančių italų tyrimus. Norima nustatyti, kaip jiems pavyksta išsaugoti kultūrinį savo palikimą. Šiam tikslui buvo gauta \$10.000 iš federacinės valdžios jaunimo vasaros darbams skirtos programos. Apie 1.500 italų gyvenančių Toronte aplankys penki pasamdyti studentai. Jie yra paruošę anketas su daugeliu klausimų, liečiančių švietimą, tėvų požiūrį į savo vaikus. Bus klausama, ar vaikai seka itališkas televizijos programas, klausosi itališkų radijo laidų, skaito itališkus žurnalus.

Ne Kanados piliečiai ir nauji ateiviai (laided immigrants, jei nėra Britanijos piliečiai), norintys vykti į JAV-es, privalo gauti JAV konsulato vizą. Procedūra jai gauti yra palengvinta nuo š. m. gegužės 15 d. Dabar reikalaujama užpildyti anketą, pridėti pasą bei nuotrauką ir specialiam voke nusiųsti JAV konsulatui Toronte, imetant jį į specialias dėžutes, įrengtas Ontario Motor League būstinėse. Tokių būstinių Toronte yra penkios: Downtown Centre Office, 2 Carlton St.; Islington Office, 5233 Dundas St. W.; Scarborough Office, 1200 Markham Rd.; Willowdale Office, 5740 Yonge St.; Yorkdale Office, 152 Yorkdale Shopping Centre. Po kelių dienų prašytojas vizą bei dokumentus gauna paštu.

Reikia stogo
Išimylėjęs berniukas savo mergelę:

— Katrelė, būk mano žmona, aš tau po kojų visą žemę paklosiu!

— Žemę ir neklojus po kojomis jaučiu, bet ko šiandien reikia — tai stogo viršum galvos...

Samuelio sūnus

Turėjo Samuelis sūnų, kuris tingėjo mokytis. Grįždavo iš gimnazijos su labai menkais pažymiais. Tėvas nusiuntė jį į katalikų kolegiją ir apgyvendino bendrabutyje. Mokslo metų pabaigoj grįžta sūnus namo su labai gerais pažymiais. Nustebęs tėvas klausia, kaip galėjo įvykti toks stebuklas? Sūnus paaiškino:

— Žinai, dad, kai pamačiau koridoriuje tą prikalta vyrą prie kryžiaus, supratau, kad čia nėra juokų... Parinko Pr. Ais.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

Valhalla Executive Centre
300 The East Mall, suite 102
Islington, Ontario M9B 6B7
(Kampas Bloor St. ir East Mall, prie 427 kelio)

Telefonai:
įstaigos
(416) 239-7717
namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

2467 Bloor St. W.
Toronto, Ontario
M6S 1P7

Telefonai:
įstaigos (416) 762-3331
namų 249-2637

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

IVEDAMA NAUJOVĘ

„JEI NELAIMITE VIENU BŪDU, GALITE LAIMĖTI DAR KITAIŠ TRIMIS BŪDAIS LOTERIJOJE „PROVINCIAL“

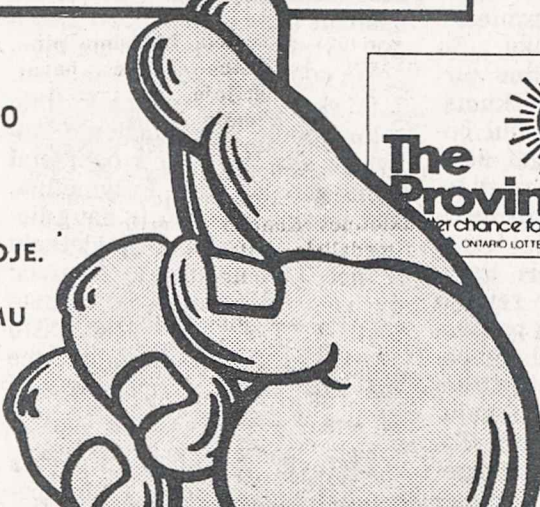
1 Loškite nauju septynių skaitlinių numeriu, galinčiu laimėti \$1 milijoną, \$10,000, \$1000, \$100 arba \$25.

3 Laimėkite \$25 naujo pobūdžio loterijoje

2 Loškite A, B ir C numeriais, galinčiais laimėti \$100,000, \$10,000, \$100 arba \$25.

4 Laimėkite čia pat praskutimu nuo \$1000 iki nemokamų bilietų

LOŠKITE NAUJOJE „PROVINCIAL“ LOTERIJOJE. ŠI GALI PADARYTI JUS NEAPMOKESTINAMU MILIJONIERIUMI! PIRMAS MENESINIS TRAUKIMAS RUGSĖJO 28

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

• Apartamentai • Prekybos pastatai
• Raštinų pastatai • Ūkiai • Žemė
namų telefonas
VACYS ŽIŽYS (416) 221-3305
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

DVIDEŠIMT PENKTOJI

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Spalio 10, penktadienį

Poezijos - dramos VAKARAS,

HAMILTON PLACE, mažojoje teatro salėje, 50 Main Street West. PROGRAMĄ atliks Hamiltono dramos teatras "AUKURAS" ir Toronto teatras "A I T V A R A S"

Pradžią — 8 valandą vakaro. Įėjimas — \$4,00 ir \$6,00.

Jaunimo susipažinimo VAKARAS

SUŠOKIAIS — Jaunimo Centre, 48 Dundurn Street North. Gros geras orkestras.

Pradžią — 7.30 valandą vakaro. Įėjimas — \$3,00

Spalio 11, šeštadienį, 7 v.v.,

DIDYSIS VAKARAS- SUSIPAŽINIMO

Hamiltono karių salėje, 200 James Street N. Gros J. VAICIAUS orkestras iš 10 asmenų. Veiks baras, užkandžių bufetas, bus stambių laimikių loterija.

Įėjimas — \$6,00 studentams — \$4,00

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

(Tikslos laikas ir vieta bus pranešta vėliau)

SPORTAS Krepšinio varžybos

Dalyvauja Toronto, Montrealio ir Hamiltono komandos. Žaidynių pradžia 10 valandą ryto Westdale gimnazijoje, 700 Main Street West.

Stalo teniso varžybos — Mountain Arena, Hester Street

Šachmatų turnyras — parapijos salėje, 52 Dundurn St. N.

Dailininko DAGIO PARODA

HAMILTON PLACE patalpose. (Atidaryta spalio 11 ir 12 dienomis).

Spalio 12, sekmadienį

Pamaldos katalikams — 2 v.p.p. katedroje, 714 King St. W. Pamaldų metu giedos jungtinis choras, solistai — A. Pakalniškys ir V. Verikaitis. Pamokslas — vietos vyskupo P. Riding.

Pamaldos evangelikams — 2 v.p.p. latvių šventovėje, 18 Victoria Ave. S.

KONCERTAS-

Hamilton Place salėje, 50 Main St. W., 4 v.p.p.

PROGRAMOJE: Hamiltono "Gyvataras", Toronto "Gintaras" ir "Atžalynas", Montrealio "Gintaras", Hamiltono mergaičių choras "Aidas", Toronto vyrų choras "Aras", Toronto Prisikėlimo ir Hamiltono Aušros Vartų parapijų chorai; sol. Gina Čapkauskienė (akompanuoja muzikas J. Govėdas).

Įėjimas — \$10,00 ir \$8,00 jaunimui iki 16 metų — \$5,00 ir \$4,00. Kviečiami įsigyti bilietus iš anksto. Rašykite ar skambinkite bilietų reikalui: J. Stankus, 121 Rothsay Ave., Hamilton, Ont. L8M 3G3. Tel. (416) 545-5432.

užbaigos VAKARIENĖ-BANKETAS

7 v.v. Jaunimo Centro salėje

Norį apsistoti viešbutyje skambinkite ar rašykite: M. Gudinskas, 308 Upper Kenilworth, Apt. 4, Hamilton, Ont. L8T 4G2. Tel. (416) 387-1804.

Yra užsakyta 50 kambarių "Holiday Inn", kurie turi būti išnuomoti dvi savaites prieš šventę. Tuoj apsirūpinkite nakvyne.

Visi Kanados ir JAV lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti

Organizacinis komitetas

TORONTONT

Anapilio žinios

— Rugsėjo 30 d. susituokė Svetlana Makarenkaitė su James Thomas Nolan. Ruošiasi tuoktis Rūta Pilpavičiūtė su William D. Downey.

— Wasagoje pakrikštytas Ryan Wayne Albert Clark.

— Sekmadieninės pamaldos Wasagoje dar bus laikomos rugsėjo 7 ir 14 dienomis 10 ir 11 v. r.

— A. a. kun. P. Ažubalio laidotuvių proga aukojų: Juozas Prišas \$100 "LKB Kronikos" leidimui, J. S. Paketūrai \$15, J. E. Staškevičiai \$50 Rėliginei Lietuvos Salpai.

— Sv. Jono letuvių kapinės palaidoti: a. a. Pranas Jonušas 1980. VIII. 30, a. a. Juozas Aleliūnas iš Saskatchewano 1980. IX. 1.

— Pradėtas spausdinti Lietuvos Kankinių parapijos biuletenis — žiniaraštis. Pamaldų dalyviai prašomi jį pasiminti išeinant iš pamaldų.

— Mišios sekmadienį: 10 v. r. už a. a. Zuzaną Aukšmenį, 11 v. r. — už Oną Eidukaitienę; Wasagoje: 10 v. r. už a. a. Eleną Liaudinskienę, 11 v. r. — už a. a. Bronių Saulį.

Ažubalių šeimos paminklas Sv. Jono lietuvių kapinėse baimiamas statyti — didžioji dalis jau padaryta, bet dar daug ko trūksta. Pagal architektą dr. A. Kulpas projektą paminklą daro Canadian Art Memorial Ltd. Toje kapavietėje palaidoti — a. a. Stasys Ažubalis, a. a. Emilija Ažubalienė ir a. a. kun. Petras Ažubalis. Paminklo statymo reikalai buvo šeimoms aptarti dar prieš a. a. kun. P. Ažubalio mirtį. Architekto liudijimu, velionis kun. P. Ažubalis pats pasirinko laidojimo vietą.

A. a. kun. klebono P. Ažubalo atminimui Jonas Masionis paaukojo "T. Z." \$20.

Julius Strodamskis iš Delhi, Ont., pagerbdamas savo žmonos a. a. Onos Strodamskienės atminimą, paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$100. Dėkojame už duosnią paramą lietuviškai spaudai.

Daugiakalbė televizija (47 kanalai), pradėjusi darbą prieš vėnerius metus, duoda programą 24 kalbomis, kurių tarpe, deja, nėra lietuvių kalbos. Nuo š. m. rugsėjo 29 d. ši televizija veiks visą parą, t. y. 24 valandas. Nuo 2 v. r. iki 6 v. r. įvesta įvairaus pobūdžio pramoginė programa, kurios direktorium yra Jeff Silverman. Ji duoda daugiausia anglų kalba.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pirmą mėnesio penktadienį, rugsėjo 5, mūsų šventovėje 7 v. v. Šventoji Valanda su švenčiausio adoračijai ir palaiminimui; 7.30 v. Mišios. Ši penktadienį seneliai ir ligoniniai lankomi namuose su sakramentais iš anksto susitarus.

— Ruošiasi tuoktis Vytautas Pevcevičius su Elaine Schuett, Rūta Jukonytė su Gregory Rosati, Jonas Vytas Kriščiūnas su Janet Olekaitė.

— A. a. Pranas Jonušas, 87 m., palaidotas iš mūsų šventovės lietuvių kapinėse. Paliko tris dukteris: Adelę Abromaitienę, Benjamina Gataveckienę su šeimomis ir seselę Loreta.

— Romuovoje "Šiaurės pašvaistės" vyresnįjį skautų suvažiavime praeitą sekmadienį šv. Mišias atnaušavo kun. Liudas Januška, OFM.

— Kun. Barnabas Mikalauskas, OFM, visą rugsėjo mėnesį sekmadieniais talkino lietuvių parapijoje Hamiltone, Kun. Izidorius Grigaitis gydosai Sv. Juozapo ligoninėje.

— Ateinantį sekmadienį antroji rinkliava bus daroma parapijos skolos mokėti.

— Nuo rugsėjo mėnesio vakarinės sekmadienio Mišios — 7 v.

— Romualdo Banaičio atminimui parapijai paaukojo \$50 jo tėvas G. Banaitis. Vietnamiečiams J. Strazdas paaukojo \$20.

— Parapijos suaugusių choras jau pradėjo repetitijas, kurios vyksta ketvirtadieniais 7.30 v. v. muzikos studijoje. Choriui vadovauja sol. V. Verikaitis. Kviečiamas naujus narius įsijungti. Šiais metais choras giedos per 10 v. Mišias kiekvieno mėnesio trečią sekmadienį.

— Mišios: šeštadienį 8 v. prašant sveikatos Zuzanai, užpr. S. Kučinskienė, 8.30 už Oną Eidukaitienę, užpr. A. J. Rakauskai, 9 v. už Edvardą Stankaitį, užpr. A. J. Rakauskai, 9.20 už Joną Kalinauską, užpr. O. Kalinauskienė, 10 v. už Juliją Pargaliauską, užpr. testamentą vykdytojai, 5 v. už Valentiną Valaitienę (metinės), užpr. V. V.; sekmadienį 8 v. už Mykolą Dervinį, užpr. S. Dervinienę, 9 v. už Dominiką ir Stasį Asevičius, už Agotą ir Mykolą Batūras, užpr. K. D. Batūros, 10 v. tretininkų intencija, užpr. valdyba, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Sabaliauskų ir Jakubėnų šeimų mirusius, užpr. M. Lorr.

Kanados statistikos duomenimis, pirmajame šių metų ketvirtyje Kanadoje buvo prarasta 2,4 milijono darbo dienų dėl vykusių streikų. Tai yra gerokas padidėjimas, nes pernai tame pačiame laikotarpyje streikai pareikalavo tik 1,5 milijono darbo dienų.

Augštesniųjų Lituanistinių Kursų Toronte registracija šioms mokslo metams įvyks įprastinėje vietoje (West Park Secondary School) rugsėjo 22 ir 23 dienomis 7-9 v.v. Visi metropolinio Toronto moksleiviai šiemet moka už mokslą \$20. Mokiniai, gyvenantys už Toronto ribų, turi mokėti metams \$318. Šių moksleivių tėvai turėtų iš anksto paprašyti finansines lietuvių institucijas padėti šį mokestį sumokėti.

Mokslas pradėdamas rugsėjo 30. antradienį, 6.30 v.v.

Kursų vedėjas

Tautinių šokių ir dainų ansamblis "Gintaras" sėkmingai dalyvavo tarptautiniame folkloro festivalyje Prancūzijoje ir grįžo į Torontą rugsėjo 26 d. Visa kelionė trukė 17 dienų. Išvykoje dalyvavo 30 gintariečių su savo vadovais — Rita ir Juozas Karasiejais. Jie šiame festivalyje atstovavo Kanadai, šokdami tautinius lietuvių šokus ir dainuodami lietuviškas dainas. Beveik kiekvieną dieną jie turėjo koncertuoti įvairiose vietose. Kadangi koncertai truko apie dvi valandas, iš gintariečių pareikalavo daug energijos. Nežiūrint didelės įtampos, gintariečiams pavyko laimėti festivalyje antrą vietą. Dalyvavo aštuonios tautybės, daugiausia profesionalai. Pirmą vietą laimėjo bulgarų grupė (profesionalai), lydimą politruku. Su jais gintariečiai pasidalino pirmą premiją už draugiškumą. Gintariečiai šiam festivaliui buvo gerai pasiruošę ir gal būtų laimėję pirmą vietą, jei ne didelis nuovargis ir keli susižeidimai. Kelionė autobusais taipgi buvo varginanti, pvz. iš Paryžiaus į festivalio vietą reikėjo važiuoti 8 valandas ir tą patį vakarą šokti. Kelionėse daug padėjo Prancūzijoje gyvenanti lietuvaitė Krištokaitė, išstėjusi už prancūzų. Šiuo metu Torontą gintariečiai lisis ir ruošiasi Kanados Lietuvių Dienai. Jų kelionės aprašymas pasirodys "TŽ" kiek vėliau.

Rūta Šiulytė, "TŽ" bendradarbė, anksčiau gyvenusi Hamiltone, Otavoje baigė žurnalistiką ir pradėjo dirbti kaip redaktorės pavaduotoja Kanados bibliotekų draugijoje (Canadian Library Association). Ji ir toliau bendradarbiauja "T. Žiburiuose", vadovauja dainos grupei "Ramonėlės" ir dalyvauja Otavos lietuvių veikloje.

A+A mielam PRANUI JONUŠUI mirus,
jo dukterį seselę LORETĄ ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiu —

Jonas Vaitkus

A+A mielai MAMYTEI
Suvalkų trikampyje mirus, ONĄ DERLIŪNIENĘ su vyru ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

O. J. Ažubaliai
G. J. Bacevičiai
K. A. Cirušiai
O. J. Dirmantai
J. P. Gorkliai
O. S. Burdinavičiai
(Hamilton)

J. K. Liutkai
O. S. Kiršinai
O. V. Marcinkevičiai
B. S. Prakapai
A. J. Žakevičiai
B. Agurkis
(Čikagoje)

Kanados paroda Toronte pasibaigė su Darbo švente — rugsėjo 1 dieną. Lankytojų skaičius šiais metais buvo žymiai mažesnis. Rugsėjo 30 dienos duomenimis, bendras lankytojų skaičius šiais metais buvo 2,580, 500, o pernai tuo pat metu — 2,844,000, taigi 263,500 mažiau. I ta skaičių neįskaitant paskutinio sekmadienio ir pirmadienio lankytojų skaičius, kuris paprastai būna gana didelis. Pažymėtina, kad paroda aplankė ir daug lietuvių iš Toronto, kitų vietovių ir net JAV. Kaikurie lietuviai darbavosi parodoje kaip tarnautojai. V. Taseckas tvarkė pašto skyrių, o Adelė Abromaitienė dalyvavo su meniškais savo dirbiniais iš džiovintų lapų.

Lietuvių jaunimo stovykla Kanados vakaruose (Winnipeg), surengta Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos, buvo sėkminga. Dalyvavo 20 jaunuolių iš vakarų ir 5 iš rytų. Stovyklautojų amžius buvo labai įvairus — nuo 7 metų iki 27. KLJS valdybos pirmininkė Laima Beržinytė grįžo iš stovyklos patenkinta, nes viskas gerai pavyko.

Kanados lenkai, paremdami streikuojančius darbininkus Lenkijoje, surengė demonstra-

cijas rotušės aikštėje ir prie Lenkijos konsulato. Rotušės aikštėje buvo apie 1000 demonstrantų. Jie ten vaikščiojo su plakatais, išklaušė kalbų ir sudegino dvi Sov. Sąjungos vėliavas. Prie lenkų prisidėjo Ontario Darbo Federacija, vietnamiečių ir korėjiečių bendruomenės. Kalbas pasakė L. Lipnaski — Ontario Darbo Federacijos atstovas, miesto tarybos narys Tony Ruprecht ir kiti. Demonstracijos prie Lenkijos konsulato buvo mažesnės — dalyvavo apie 200 asmenų su plakatais.

PLB pirmininkas inž. Vytautas Kamantas, informuodamas apie savo kelionę po Europą, atsiuntė sveikinimus "TŽ" darbuotojams iš Romos ir Innsbruko. Romoje jis turėjo pasitarimą su diplomatinės tarnybos šefu St. Lozoraičiu, dalyvavo bendroje papiežiaus audienčioje. Innsbrucke dalyvavo Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkų bei veikėjų suvažiavime ir studijų savaitėje.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitytą adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

MONTREALQUE

Tautos šventė bus paminėta rugsėjo 7, sekmadienį, 11 v. Mišiomis Aušros Vartų šventovėje ir 12 v. specialiu aktu salėje, kur kalbą pasakys L. Girinis-Norvaiša. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Rengia — DLK Mindaugo šaulių kuopa.

Jūrų šaulių kuopa "Neringa" paminės savo veiklos dešimtmetį š.m. spalio 4-5 dienomis. Iškilmeje dalyvauti kviečiamos ir kitos organizacijos.

Aušros Vartų Marijos paveikslas atstatymui AV šventovės fasade aukos tebeplaukia. Prie lietuvių jungiasi ir prancūzai. Raymond Milette, "Remy Martin" bendrovės pirmininkas, apsiėmė savo lėšomis pakviesti garsius solistus ir surengti operinį koncertą, kurio pelnas būtų skiriamas minėtam paveiksliui atstatyti. Koncertas numatytas rugsėjo 27, seštadienį. Kaikurie siūlo koncertą rengti šventovėje, o vaišes ir šokus — parapijos salėje. Jei koncertas būtų religinis, derėtų jį rengti šventovėje, bet jei pasaulietinis — salėje.

"Rūtos" klubas rengia išvyką į Granby zoologijos sodą autobusų rugsėjo 17, trečiadienį. Kelionės kai-

na — \$5, įėjimas į zoologijos sodą — \$2.50. Registruoti iki rugsėjo 10 d.

Kun. St. Kulbis, SJ, išvyko į JAV-bes ilgesniam laikui.

Baigusieji studijas, Lester Jokūbauskas baigė komercinius mokslus McGill universitete bakalauro laipsniu ir pradėjo dirbti savo srityje.

Kristina Baltaitė-Adomoniene McGill un-te gavo magistrės laipsnį verslo administracijos srityje. Be to, Bostone ji baigė chemiją ir studijavo mediciną; grįžo Montrealin su savo vyru Algirdu Adomoniū, kuris Bostono ligoninėje atliko gydytojo stažą. — Romas Juodis baigė ekonominius mokslus bakalauro laipsniu McGill un-te ir ketina tęsti studijas Windsoro un-te magistro laipsniui gauti. — Geraldas Šimkus baigė mediciną McGill un-te ir dabar atlieka stažą Royal Victoria ligoninėje. — Elzbieta Šimkienė baigė mediciną McGill un-te ir dabar atlieka stažą taip pat Royal Victoria ligoninėje. — Raimondas Šimkus, baigęs mediciną Montrealyje, išvyko Vankuverin, kur atidarė savo kabinetą. — Raineris Gentemanas gavo ekonomikos ir politinių mokslų bakalauro laipsnį. Ketina studijuoti toliau.

Mūsų kredito unijos nare!

a+a Onai Šeštokienei

mirus, jos dukrai ONAI PLIUSKONIENEI, broliui AUGUSTINUI KUDŽMAI su šeimomis, visiems giminėms ir artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamąsias s-tas 6%	Asmenines nuo 16%
Taupomąsias s-tas 9.75%	Nekiln. turto nuo 12.75%
Pensijų planas 10.5%	Čekių kredito 18%
Term. ind. 1 m. 11.25%	Investicines nuo 14.75%
Duoda nemokamą gyvybės draudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.	Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

DRAUDIMAS DRAUDIMUI NELYGU!

PALYGINIMUI PAIMKIME NAMŲ DRAUDIMĄ, VADINAMĄJĮ "HOMEOWNERS POLICY"

GALI BŪTI:	
Pinigams	\$ 100 arba \$ 200
Auksiniamis papuošalams, deimantams	\$1,000 arba \$2,000
Pinigų rinkiniams	\$ 100 arba \$ 200
Pašto ženklų rinkiniams	\$ 500 arba \$1,000
Sidabriniamis daiktams	\$2,000 arba

neribota suma

Inventoriui — nuskaitant už nusidėvėjimą arba mokant naujo daikto vertę

Vasarviete — vandalizmo nuostoliai nepadengti arba padengti

VIEN KAINA NEAPSPRENDŽIA DRAUDIMO VERTES

Adamonis Insurance Agency Inc.

Tel. 722-3545

TRADE WINDS MOTEL

10300 Gulf Boulevard, Treasure Island

St. Petersburg, Florida 33706, USA

Tel. (813) 360-0490

Savininkė ROTA KRAUCIŪNAITE,

Kanados lietuvaite, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", baltos smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

DABAR YRA GERAS LAIKAS užsakyti naujas ir atnaujinti jūsų pūkinės antklodės (kaldrės), pagalves, miegamaisius ir pūkinius svarkus. Telefonas 787-9021 Toronte.

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNISUS BAKEVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvius Namus. Pristatymas į ligonines, laidojimo namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

HIGH PARK rajone išnuomojamas kambarys, virtuvė ir atskira prausykla. Skambinti tel. 535-0258 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.